

**”KAHDEKSAN UPEAA COSMONAISTA
MATKALLA MENESTYKSEEN”**

**Naisista käytetyt ilmaukset Cosmopolitan-lehden
naiskuvan luojina**

Soile Mäkisalo
Tampereen yliopisto
Kieli- ja käännöstieteiden laitos
Suomen kieli
Sivuaine pro gradu
Toukokuu 2008

Tampereen yliopisto
Kieli- ja käännöstieteiden laitos
MÄKISALO, SOILE
”Kahdeksan upeaa cosmonaista matkalla menestykseen”
Naisista käytetyt ilmaukset Cosmopolitan-lehden naiskuvan luojina
Sivuaine pro gradu -tutkielma, 61 s., 12 liites.
Suomen kieli
Toukokuu 2008

Tutkielmassa tarkastellaan naisen nimityksiä nuorille aikuisille naisille suunnatussa Cosmopolitan-lehdessä. Julkaisun oma asenne on hyvin naismyönteinen ja moderni, jopa feministinen. Aineisto koostuu vuosien 1999–2003 ja 2007 tietyissä lehdissä esiintyvistä naiseen viittaavista sanoista ja ilmauksista. Sanoja on etsitty mahdollisimman runsaasti, sen sijaan niiden määrät on jätetty huomioimatta. Tarkoitus on selvittää, millaisia sanoja ja ilmauksia naisesta käytetään ja miten niitä muodostetaan. Tavoite on sanavalintoja analysoimalla päästä käsiksi myös lehden teksteissä vallitseviin käsityksiin naissuku-puolesta ja selvittää, vastaako vallitseva todellisuus lehden imagoa.

Analyysin lähtökohtana on sanakenttätyyppinen lähestymistapa. Naissanat on ensin jaettu neljään kategoriaan yksinkertaisella positiivinen/negatiivinen ja tavallinen nainen/ julkisuuden nainen ryhmittelyllä. Sen jälkeen sanat on merkitys-piirteidensä perusteella jaettu vielä yksityiskohtaisempiin ryhmiin.

Cosmopolitan lunastaa maineensa naisten lehtenä. Sen teksteissä ylistetään naista paikoitellen hyvinkin onnistuneesti, mutta toisaalta sen käyttämä kieli on samaa kuin yleiskieli. Pintatasoa syvemmällä teksteissä vähintäänkin hyväksytään patriarkaalisen maailman naiskäsitys.

Cosmopolitan luo kahta erilaista naiskuva. Tavallinen nainen on positiivinen seksuaalisena, aktiivisena ja tavanomaisesta poikkeavana. Julkisuuden nainen saa positiiviset nimityksensä lähinnä ulkonäkönsä avulla. Tavalliseen naiseen liitetään enemmän negatiivisia ilmauksia kuin julkisuuden naiseen. Myös sanaryhmien merkityssuhteet ovat toisistaan poikkeavia.

Cosmopolitan ei ole niin naisen asialla kuin se haluaisi lukijoidensa ajattelevan. Sanasto nostaa keskiöön itsenäisen ja seksuaalisen naisen, joka kuitenkin lopulta tahtoo miehen ja sylin, johon käpertyä. Sanatasolla on jonkin verran normaalista poikkeavaa, naista kohottavaa ja korostavaa sanastoa, mutta taustalla ovat kuitenkin patriarkaalisen kulttuurin ja yhteiskunnan kieli, tavoitteet ja käytänteet.

Asiasanat: lehtikieli, naiskuva, nimeäminen, sanavalinnat, semantiikka

SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	1
1.1. Tutkimusongelma.....	1
1.2. Tutkimuskohde ja aineisto.....	3
1.3. Lehden imago ja suhtautuminen naiseen.....	4
2. TEOREETTISTA TAUSTAA.....	6
2.1. Sanasemantiikka.....	7
2.2. Kriittinen diskurssianalyysi ja feministilingvistiikka.....	11
3. COSMOPOLITAN-LEHDEN NAISKUVA.....	15
3.1. Positiiviset ilmaukset.....	22
3.1.1 Tavallinen nainen.....	24
3.1.2. Julkisuuden nainen.....	30
3.2. Negatiiviset ilmaukset.....	36
3.2.1. Tavallinen nainen.....	37
3.2.2. Julkisuuden nainen.....	42
4. MUITA NAISKUVAA LUOVIA ILMAUKSIA.....	46
4.1. Imperatiivi.....	46
4.2. Vastakkainasettelu.....	47
4.3. Puhuttelu.....	48
4.4. Adjektiivit ja muut määrittelevät sanat.....	49
4.5. Toimintamallit.....	50
4.6. Miehen mielipide.....	51
4.7. Yleinen mielipide.....	52
5. PÄÄTELMÄT.....	53
6. LOPUKSI.....	57
LÄHTEET.....	59

LIITE

Sanalista

1. JOHDANTO

Kaunotar, kana, ronskireetta, unelmabarbi, seinäkukkanen, neiti, prinsessa, vanhapiika, kultakutrinen seksipommi. Naiseen voi viitata monella sanalla riippuen nimittäjästä ja tilanteesta. Useimmat nimitykset sisältävät jonkinlaisen arvotuksen, jota viestin vastaanottajat tulkitsevat kontekstin sekä omien assosiaatioidensa ja tietopohjansa avulla.

1.1. Tutkimusongelma

Sivuainetutkielmassani tarkastelen kansainvälisen *Cosmopolitan*-lehden suomenkielisen version luomaa naiskuva¹ naisen nimeämiseen käytettyjen kielellisten keinojen kautta. Tutkimus kuuluu semanttis-pragmaattisen tekstintutkimuksen alaan.

Cosmopolitan on suosituimpia nuorille naisille suunnattuja aikakauslehtiä ja se on perustamisestaan lähtien mielletty naisen asialla olevaksi ja naisen asemaa ja ajatuksia puolustavaksi julkaisuksi. Jo tällä perusteella lehtä ja sen asenteita kohtaan on helppo asettaa tiettyjä oletuksia. Tarkoitukseni on selvittää, millaisia sanoja ja ilmauksia naisesta käytetään, miten niitä muodostetaan, uudistavatko ne jotenkin kielellisiä sukupuolirooleja vai noudattavatko vanhoja stereotyyppioita, ja millainen kuva naisesta lukijalle lehden tekstien kautta näin ollen muodostuu. Vastausta lähden etsimään teksteissä esiintyvistä naisen nimityksistä sekä laajemmista ilmauksista, jopa lauseista. Jokainen sana on kiinni kontekstissaan, joten pragmaattinen ulottuvuus tulee väkisin mukaan ja erityyppisiä ilmaisukokonaisuuksia pitää huomioida.

Etsin aineistoon kuuluvista lehdistä kaikki naista tarkoittavat ilmaukset, jotka poikkeavat tavalla tai toisella perusmuodosta ja yläkäsitteestä *nainen*. Perustelen tätä lähestymistapaani sillä, että tuntuu turhauttavalta lähteä etsimään perusilmausta, joka ei itsessään sisällä arvotusta eikä vaikuta laadulliseen naiskuvaan. Huomioimani erityiset nimitykset voivat esiintyä

¹ Naiskuvalle tarkoitetaan käsitystä naisen olemuksesta ja ominaisuuksista. (Heinämaa & Saarinen 1984: 30)

yhdessä lehdessä useampaan kertaan samassa tarkoituksessa, mutta otan huomioon vain yhden esiintymisen. Alkujaan olen etsinyt kaikki nimitykset, mutta kun esimerkiksi lähes jokainen julkisuuden nainen on *kaunotar*, ei tunnu kannattavalta mainita sanaa joka kerta. Sanan käyttölaajuus tulee käyttämälläni tavalla riittävästi esille. Eri lehdissä esiintyvänä sana tulee mukaan joka lehdestä tai myös samasta lehdestä, jos naiseen suhtaudutaan eri tavalla (esimerkiksi sama sana merkitykseltään sekä neutraalina että negatiivisena). Tarkoitus on nähdä kvalitatiivinen kokonaiskuva, ei tutkia kvantitatiivista runsautta. En laske muidenkaan sanojen frekvenssejä, koska määrällinen esiintyminen yhden lehden sisällä ei sinänsä ole merkityksellistä. Se voisi jopa vääristää luotua naiskuvaa, koska melko usein sanat esiintyvät vain tietyn tekstin sisällä. Esimerkeissä näkyy vain osa aineistosta, mutta tutkielman liitteenä on taulukko kunkin lehden sanakertymästä.

Jaan nimitykset ensin perusasenteen (onko sanan asenne tarkoitetta kohtaan positiivinen vai negatiivinen) ja kohteen (tavallinen/julkinen) mukaan semanttisiin ryhmiin ja luokittelen sen jälkeen merkityspiirteiden avulla tarkemmin, millaisia ja mihin ryhmiin (esimerkiksi ulkonäkö, seksuaalisuus, vertaukset) kuuluvia nimityksiä naisesta käytetään. Analysoin aineistoani sanakenttäteorian ja piirreanalyysin avulla. Myös feministinen lingvistiikka ja kriittinen diskurssianalyysi nousevat tutkimuksen teoreettisiksi tarkastelutavoiksi. Lopuksi vertailen tulosten perusteella lehden sanaston esittämää naiskuvaa Cosmopolitanin julkiseen imagoon naisten asialla olevana julkaisuna.

Vastaavanlaisia tutkimuksia on tehty jonkin verran. Tampereen yliopistossa tiedotusopinlaitoksella Cosmopolitan-lehteä on käytetty tutkimusmateriaalina muutamia kertoja. Elina Rikkilän 2000 valmistunut pro gradu -tutkielma ”Cosmopolitan naiseuden representaationa” tarkastelee, millaisia naiseuden ideaaleja lehti luo ja millaisia selviytymis-strategioita ja elämänohjeita se samalla naisille antaa.

Oulun yliopistossa suomen, saamen ja logopedian laitoksella Sari Nyman on jatkanut vuonna 2002 Tuija Hautakankaan vuonna 1991 kirjoittaman pro gradu -tutkielman aiheesta tutkimalla sukupuolittuneita

nimityksiä Reginan novelleissa. Molemmissa töissä on tutkittu miehen ja naisen nimityksiä ja niistä paljastuvaa sukupuolikuva.

Suomen kielen tutkimusta edustaa Sanna Ketkon Tampereen yliopiston kieli- ja käännöstieteiden laitokselle 2005 tekemä tutkielma ”Nais-kuvat Väinö Linnan romaaneissa Päämäärä ja Täällä Pohjantähden alla: naisen nimeämiseen liittyvien leksikaalisten valintojen tarkastelua.”

1.2. Tutkimuskohde ja aineisto

”Suomalaisten nuorten naisten elämässä alkoi uusi aikakausi, kun - - Cosmopolitan rantautui tänne huhtikuussa 1999”, kirjoittaa lehden ensimmäinen päätoimittaja Tina Tötterman omalla palstallaan juhlanumerossa 4/2003. Vastaavanlaista julkaisua ei ollut Suomessa aiemmin ollut, joten Cosmopolitan toi uutta 90-luvun lopun lehtimaailmaan.

Suomi oli 37. maa, jossa alettiin julkaista 1960-luvulla Yhdysvalloissa perustettua kansainvälistä naistenlehteä Cosmopolitania maan omalla kielellä vuonna 1999. Sanoma Magazines Oy osti yhdysvaltalaiselta kustantajalta Hearst Magazines Internationalilta lisenssin lehden julkaisemiseen. (Cosmopolitan 4/03: 11, 16.) Kaikki eri puolilla maailmaa ilmestyvät sisarlehdet noudattavat emolehden linjaa niin imagon, juttujen tyylin, taiton kuin kuvituksenkin suhteen.

Suomalaisen lehden julkaisuhistorian alussa käännetty tekstit olivat selvästi käytetympiä ja ulkomaalaisten toimittajien nimet runsas-lukuisempia kuin nykyisin. Usein artikkeleihin oli lisätty suomalaista materiaalia: tutkimustuloksia, haastatteluja, asiantuntijalausuntoja. Tekstin alkuperäinen kieli ei silti mielestäni pääse vaikuttamaan tutkimukseni kohteeseen. Sekä suomalaiset että kansainväliset tekstit sisältävät yhtäläisesti niin neutraaleja kuin asenteellisiakin ilmauksia.

Suomenkielinen Cosmopolitan on laajentanut levikkiään ja tunnettavuuttaan koko julkaisuhistoriansa ajan. Vuonna 2003 lehden levikki oli 58 672 ja

lukijamäärä 245 000 (Cosmopolitan 4/2003: 16). Tällä hetkellä vastaavat luvut ovat 73 039 ja 229 000² ja

”Cosmopolitan on Suomen luetuin, tilatuin ja ostetuin nuorten aikuisten naisten lehti. Cosmon 28 prosentin peitto on ylivoimainen 18–29-vuotiaiden naisten kohderyhmässä”

Kertoo internetsivusto. (http://mediaopas.sanomamagazines.fi/PublicFiles/1308/Cosmopolitan_Mediakortti_2008.pdf) On siis oletettavaa, että lehden naiskuvalla on vastaanottajansa.

Valitsin aineistoksi melko suuren otannan (16 lehteä), sillä tarkoitus on saada laaja kokonaiskuva lehden sisällöstä. Lehdet on valittu vuosilta 1999–2003 ja 2007. Olen alun perin ottanut mukaan seuraavat lehdet: 9/99, 10/99, 11/99, 12/99, 2/00, 12/00, 4/01, 12/01, 7/02, 12/02, 4/03, 5/03, 6/03 ja 7/03. Lisäksi olen katsonut lehdet 7/07 ja 12/07, jotta saan hiukan päivitettyä tutkielmaa nykyhetken osalta. Otannan ajallisen laajuuden vuoksi kiinnitän huomiota myös nimeämisessä tapahtuvaan vaihteluun, mikäli sellaista ilmenee.

Jätän tarkasteluni ulkopuolelle osan lehtien sisällöstä. Työtä tai sen hankkimista käsitteleviä artikkeleita en huomioi, sillä niitä on tutkinut 2002 Tampereen yliopiston tiedotusopin laitoksella Marja-Riikka Koskela pro gradu -tutkielmassaan ”Siirtoja työelämän pelilaudalla”. Olen rajannut aineistoni ulkopuolelle erilaiset psykologiset ja lääketieteelliset palstat sekä lukijoiden lähettämät palautteet. En ole myöskään huomioinut aineistoon kuuluvia kaunokirjallisia tekstejä, kuten esimerkiksi romaanikatkelmia, sillä keskityn lehtikielen tutkimiseen.

1.3. Lehden imago ja suhtautuminen naiseen

Cosmopolitania mainostetaan ja myydään poikkeuksetta naistenlehtenä, vaikka sen sivuilla melko usein korostetaankin, kuinka myös lukijoiden poikaystävät lukevat lehteä. Lukijatutkimus 2007 nostaa esille seuraavanlaisen

² Lukijamäärän lasku selittyy kilpailun lisääntymisellä.

prototyypin lukijan, joka Cosmopolitanin mediakortissa internetissä esitellään:

”Cosmopolitanin lukija on aktiivinen, positiivinen, itsenäinen, menevä, iloinen, sosiaalinen ja suvaitsevainen nuori aikuinen, joka on kiinnostunut muodista, kauneudesta, ihmissuhteista, liikunnasta, hyvinvoinnista, itsensä kehittämisestä, sisustamisesta, matkustelusta, elokuvista ja musiikista. Hän saa lehdestä ohjeita ja vinkkejä kaikille elämänsä osa-alueille. Cosmon lukijat shoppilevat paljon ja nauttivat elämästään.”
(http://mediaopas.sanomamagazines.fi/PublicFiles/1308/Cosmopolitan_Mediakortti_2008.pdf)

Samaa linjaa edustaa lehden kansainvälinen slogan ”Fun, Fearless, Female”, joka kuvaa lehden lukijaa (<http://www.cosmopolitan.com>).

Lehdellä on myös oma käsite, jota käytetään, kun puhutaan julkaisun ihanteita edustavasta naisesta. Tämä käsite on *Cosmo Girl*, Suomessa joko *cosmonainen* tai *cosmotyttö*. Termillä nimitetään yhtä hyvin lehden lukijaa, julkisuudessa esiintyvää naista, josta lehdessä kirjoitetaan, tai sitä käytetään yleiskäsitteenä.

Lehden arvomaailmaa voisi määritellä seuraavilla merkityspiirteillä, jotka tulevat esiin sanastostakin: FEMINIININEN, VIIHTEELLINEN, TRENDITIETOINEN, SEKSUAALINEN, KAUNIS, NUORI AIKUINEN. Näin lehti kohdennetaan 18–29-vuotiaille (julkaisuhistorian alussa 18–34-vuotiaille) itsenäisille ja muotitietoisille, tai ainakin muodista kiinnostuneille naisille. Siihen, kuinka tosissaan lukijat lehden sisältöön suhtautuvat, en aio ottaa kantaa.

Sisällöllisiä tulkintoja tehtäessä on muistettava, että lehti on aikakautensa peili, jossa näkyvät viihteen ja ajanvietekulttuurin viimeisimmät ilmiöt. Juha Herkman (1998: 17) toteaa, että keskeistä on ihmisten taipumus reflektoida itseään erilaisissa kulttuurisissa teksteissä ja käyttää identifikaatiota ja erottumista raaka-aineena oman identiteettinsä rakentamisessa. Nuoret naiset lukevat varmasti, millaisia pukeutumis-, ehustus-, hiusmalli- ja ihmishuhdevinkkejä Cosmopolitan antaa.

Elina Rikkilä on haastatellut pro gradu -tutkielmaansa ”Cosmopolitan naiseuden representaationa” lehden edellistä pää-toimittajaa Tina Töttermania, joka määritteli vuosituhannen alussa, että ”Cosmoa lukiessa tuntee olevansa

tutun ja turvallisen yläpuolella. Fiksumpi ja kansainvälisempi, massan yläpuolella.” (Rikkilä 2000: 28). Muutama vuosi myöhemmin päätoimittaja luonnehtii lehden tehtävää seuraavasti:

” - - Cosmon tärkeä tehtävä on kertoa suorasukaisesti ja avoimesti parisuhteesta, seksistä ja naisen anatomiasta, koska muut mediat eivät sitä tee. (12/02: 7)

Hyvin samantyyppinen on lukijatutkimuksen perusteella koottu lehden vuoden 2007 imagon määrittely:

”Cosmopolitan tarjoaa positiivista virtaa ja reipasta naisenergiaa arjen piristykseksi. Lukijalleen Cosmo on helposti lähestyttävä ja hyväntuulinen kaveri, joka kannustaa ja sparraa sekä elämän pienissä että suurissa kuvioissa. Kansainvälisen tason lehti tarjoaa suomalaiselle nuorelle aikuiselle naiselle asiaa, viihdettä, elämyksiä ja glamouria sopivassa suhteessa.” (http://mediaopas.sanomamagazines.fi/PublicFiles/1308/Cosmopolitan_Mediakortti_2008.pdf)

Kuten edellä on ilmennyt, Cosmopolitan-lehdellä on tietynlainen imago: Se on itsenäisten, rohkeiden, paikkansa tietävien naisten lehti. Heidän, jotka tietävät, mitä tahtovat ja miten sen saavat. Näin lehti ainakin haluaa viestittää. Cosmopolitania pidetään maltillisena feministisenä julkaisuna (esim. Cameron 1996: 104). Meillä on käsitys siitä, miten länsimaisessa yhteiskunnassa³ suhtaudutaan naisiin. Tutkielmani tavoite on saada selville kielen luoma kuva, jota lehdessä tuodaan julki. Onko Cosmopolitanin naiskuva jotenkin poikkeava yhteiskunnassa vallitsevaan kuvaan verrattuna?

2. TEOREETTISTA TAUSTAA

Kielentutkimus on hankala tieteen ala, sillä siinä sekä kohde että metodologia pohjautuvat samaan perustaan: kieltä tarkastellaan kielen avulla. On laajalti pohdittu, heijastaako kieli todellisuutta sellaisenaan vai onko se vain mielen tekemää tulkintaa.⁴ Kieli on aina merkityksellistämistä, jota käsittelemme

³ Laaja käsite, tässä lähinnä miehen ja naisen suhde: tasa-arvo, sekoittuvat roolit.

⁴ Ks. esimerkiksi Karlsson 1998: 205; Kalliokoski 1996: 8–9.

etsimällä sanoihin kasautuneita merkitys- ja arvostuskertymiä. Voitaneen sanoa, että kieli on vallankäytön väline, jonka avulla luokittelemme kokemuksiamme maailmasta. Se, minkä sanan valitsemme nimeämään tiettyä tarkoitetta tietyssä tilanteessa, ei ole sattumanvaraista vaan perustuu tulkintaamme kohteesta. Sanat ja ajatukset kulkevat sitä rataa, johon olemme tottuneet. Tarkastellessamme maailmaa me osittain luomme sitä. Nimeäminen on merkityksen muodostamisen keino, johon liittyy tietoinen tai tiedostamaton valinta. Sapirin ja Whorfin hypoteesin mukaan kielen ja ajattelun suhde on hyvin läheinen. Kieli ei ole vain ajattelun tulos, vaan se määrittää ajattelua, ja yhteisön kielelliset käytänteet ohjaavat tiettyihin tulkintavaihtoehtoihin. Kieli ja ympäröivä maailma ovat toisistaan riippuvaisia. Kieli antaa puhujalle välineen merkitysten luomiseen ja pakottaa tämän tekemään valintoja. Näin ilmauksiin koodautuu tietoa puhujan intentioista ja yhteiskunnallisesta taustasta. (Leino 1987: 32; Cameron 1996: 49, 129, 164–169; http://fi.wikipedia.org/wiki/Sapirin%E2%80%93Whorfin_hypoteesi.)

Tässä tutkimuksessa kieleen suhtaudutaan funktionaalisesti. Merkitykset ja kielenkäyttökonteksti ovat muotoja ja rakennesysteemiä tärkeämpiä. Funktionaalisen kielikäsitteen mukaan rakennesysteemi ei ole valmis eikä pysyvä. Tietty merkitys on mahdollista ilmaista useilla eri tavoilla, joten muodon ja merkityksen suhde on tulkittava tapauskohtaisesti kontekstissaan. (esim. Määttä 1994: 72–94.) Tämän teorian perusteella on mahdollista käyttää samaa sanaa jopa vastakkaisten asenteiden ilmaisuun.

2.1. Sanasemantiikka

Semantiikka tarkoittaa kielellisten ilmausten merkityksen tarkastelua. Sanan tai kielellisen ilmauksen suhdetta merkitykseen voidaan määrittellä kolmelta suunnalta: 1) jokaisella sanalla on kielenulkoisessa todellisuudessa jokin tai joitakin kohteita (päämerkitys ja mahdolliset sivumerkitykset), johon sillä voidaan viitata, 2) konteksti määrittelee, mihin sanalla todella viitataan ja 3) sanan suhde muihin sanaston sanoihin pitää myös huomioida. (Cruse 2000: 21–22, 87–261). Merkitys nähdään monitasoisena ilmiönä. Suunnilleen samaa

sanoo Heikkinen (1999: 72) todetessaan merkityksen syntyvän kolmen osatekijänsä (symboli, tarkoite ja tulkinta) ja maailman välisenä vuoro- ja yhteisvaikutuksena (ks. myös esim. Peirce 2001: 35–54, 127–150). Suuri osa sanan merkityspotentiaalista on löydettävissä sen käyttöyhteydestä, joten merkityksentutkimus on usein luonteeltaan semanttis-pragmaattista. Semantiikka tarkastelee kielellisten ilmausten merkitystä ja pragmatiikka pohtii, miksi kielenkäyttäjät esittävät juuri tietyn merkityksen. (Heikkinen 1999: 33.)

Kun suhteutetaan sanoja ja sanastoa kielenulkoiseen todellisuuteen, voidaan apuna käyttää monenlaisia metodeja. Leksikaalisessa semantiikassa tutkitaan sanojen paradigmaattisia merkityssuhteita ja sitä, millaisia leksikon eli kielen sanavaraston osien väliset suhteet ovat. Leksikaalisessa semantiikassa erotetaan toisistaan sanan denotatiivinen päämerkitys ja assosiatiivinen sivumerkitys (Kangasniemi 1997: 20–21). Esimerkiksi sanan *aasi* denotatiivinen päämerkitys on hevosensukuinen, nelijalkainen karioeläin, mutta nimitystä voidaan käyttää myös vertauskuvallisena sivumerkityksenä itsepäisestä tai hiukan yksinkertaisesta ihmisestä (ks. esim. Cruse 2000: 21–22).

Sanat voidaan asettaa hierarkkiseen järjestykseen. Ideana on, että ne ovat sanaryhmien sisällä alisteisia toisilleen. Tätä sanojen välistä suhdetta kutsutaan hyponymiaksi. Hierarkia saadaan aikaan, kun määritellään sanojen intensio ja ekstensio. Intensio määrittää ne kriteerit, rajat, joiden perusteella kielenulkoisesta todellisuudesta voidaan poimia tietyt ilmiöt. Ekstensio merkitsee rajojen sisäpuolelle jääviä kohteita, esim. sanan "apila" ekstensio on kaikkien apiloiden joukko. Intensio määrää ekstension eli sen, kuinka suureen joukkoon ilmaus pätee. Ekstensioltaan laajin sana kattaa kaikkien muiden hierarkian sanojen ekstension ja antaa vähiten semanttista informaatiota (Orpana 1988: 22, 33). Esimerkiksi *kukka* on ekstensioltaan laaja ja sen intensiossa on vähän määrittelykriteereitä. Se voidaan ottaa yläkäsitteeksi eli hyperonyymiksi, se on myös sanastonsa sanoista abstraktein. Sen alakäsitteiksi eli hyponyymeiksi kuuluvat esimerkiksi *ruusu*, *orvokki* ja *tulppaani*. Näiden alakäsitteitä ovat vielä tarkemmat määrittelyt, vaikkapa *juhannusruusu*, *karjalanruusu*, *metsäruusu*. Niissä intensio on vielä tarkempi ja ekstensio suppeampi.

Ylä- ja alakäsitteiden välisten suhteiden perusteella on mahdollista muodostaa hienojakoisia ja moniportaisia jaotuksia sanaparadigman sisällä

(Kangasniemi 1997: 57). Mitä alemmas hierarkiassa mennään, sitä yksityiskohtaisempi on sanojen intensio. Sanat ovat konkreettisempia ja merkitykset tarkempia. Ilmaus *nainen* on ekstensioltaan väljä ja laajimmillaan puolet ihmisistä voidaan sijoittaa tähän ryhmään, sen sijaan ilmaus *vaimo* on jo selvästi rajatumpi, puhumattakaan vaikkapa ilmauksesta *Miss Suomen ensimmäinen perintöprinsessa viime vuodelta*. Laaja ekstensio siis tarkoittaa sanan sijoittumista sanaston hierarkian yläpäähän. (Cruse 2000: 150–153, 250.)

Edellä esiteltyä voidaan hyödyntää myös piirreanalyysin kautta saatavassa merkityspiirremäärityksessä. Piirreanalyysi perustuu siihen, että sanan merkitys voidaan jakaa pienempiin merkityspiirteisiin. Mitä alemmas hierarkiassa mennään, sitä konkreettisempi on sanan merkitys, sitä enemmän määrittäviä piirteitä ilmauksesta löytyy ja sitä tarkempi on intensio. *Ruusu* sisältää samat merkityspiirteet kuin sen yläkäsite *kukka*, mutta sen lisäksi se sisältää muita sille ominaisia merkityspiirteitä, esimerkiksi PUUVARTINEN, PIIKIKÄS, PUNAINEN. (Ks. piirreanalyysi ja sen hyödyntäminen esim. Cruse 2000: 98–99, 239–261.)

Piirreanalyysia on kritisoitu runsaasti. Alkuperäisen teorian mukaan sanojen merkitys olisi merkityspiirteiden avulla määriteltävissä tyhjentävästi. Näin ei kuitenkaan ole, vaan ihmisten käyttämät kategoriat määrittäytyvät ennemmin prototyyppien eli luokan luonteenomaisten esimerkkien avulla kuin ehdottomina joko/tai -luokkina. (Enemmän kritiikistä ks. esim. Leino 1987: 38; Orpana 1988: 21.) Tämän työn kannalta oleellista on kuitenkin se, että merkityspiirteiden avulla voidaan osoittaa melko helposti sanojen välisiä yhtäläisyyksiä ja eroja. *Nainen* ja *mies* voidaan yhdistää piirteillä TÄYSIKASVUINEN ja INHIMILLINEN, eroja puolestaan määrittävät selkeimmin FEMINIININEN ja MASKULIININEN. Sanoja *nainen*, *friidu*, *leidi* ja *diiva* yhdistää merkityspiirre NAISPUOLINEN. (Ks. esim. Cruse 2000: 248–249.) *Diivan* muista poikkeavia assosiativisia merkityspiirteitä voisivat olla NEGATIIVINEN ja ITSEKESKEINEN. *Friidun* erottavat muista merkitys-piirteet NUORI ja PUHEKIELINEN ja *leidi* puolestaan on selvästi HIENOSTUNUT. Toisaalta *nainen* voi pitää sisällään perusmerkitysten NAISPUOLINEN, INHIMILLINEN ja TÄYSIKASVUINEN lisäksi muita jokaiselle kielenkäyttäjälle henkilökohtaisia merkityspiirteitä, kuten TUNTEELLINEN, PITKÄHIUKSINEN, OSAA KUTOA.

Perusmerkityspiirteiden ympärille kietoutuu assosiatiiivisia merkityspiirteitä eli liitännäismerkityksiä. Niiden avulla vastaanottajalle voi välittää muitakin mielikuvia kuin päämerkityksen. Liitännäismerkitys on siis jotakin, mitä ilmauksessa ei suoraan sanota, mutta joka on sen tulkinnassa läsnä. Geoffrey Leech (1981: 15–21) jakaa sivumerkitykset viiteen alaryhmään. Ensimmäisenä ovat konnotatiiviset merkitykset. Ne on sidottu aikaan ja paikkaan ja ne tarkoittavat merkityspiirteitä, jotka tavanmukaisesti – mutteivät määritelmissä – liittyvät merkin käyttöön, esim. sanaan *koira* liittyy tavallisesti merkityspiirre KARVAINEN, mutta on olemassa myös karvattomia koiria. Sen lisäksi kielenkäyttäjät liittävät sanaan lukuisia erilaisia piirteitä kokemuksensa mukaisesti. Sanaan *koira* voidaan liittää konnotaatioita esimerkiksi koosta, luonteesta, käyttäytymisestä. Merkitykset ovat mielikuvia, jotka ovat yhteydessä ilmaisun kommunikatiiviseen arvoon eli siihen, miten ilmaus liittyy viittauskohteeseen. Stilistinen merkitys eli tyyllisävy tarkoittaa sanan tai yleisemmin merkin kuulumista johonkin tyyliin. Tyyllisävy ilmenee myös valintoina muodollisen ja epämuodollisen kielen välillä. Vaikkapa erilaiset slangisanat, joista voi päätellä puhujan asenteen ja suhteen kohteeseen, esimerkiksi ”*Kuka tuo nainen/akka-/gimma/typykkä/vosu/früidu on?*”. Affektiiviset merkitykset eli tunnesävyt sisältävät kielenkäyttäjän sanaan liittämiä tunnemarkityksiä, jotka ovat usein henkilökohtaisia, mutta joskus konventionaalistuneita, esimerkiksi tyttöystävän tai vaimon kutsuminen *muijaksi* tai *emännäksi*. Myös ironia, metaforat ja eufemismit ovat affektiivisten merkitysten luomiskeinoja. Neljäntenä ovat refleктоivat eli heijastusmerkitykset. Toisen sanan merkitys reflektoi merkitystään puheena olevaan sanaan siten, että toisen sanan herättämät assosiaatiot vaikuttavat toiseen sanaan liitettäviin mielikuviin. Esimerkiksi tabumerkitysten heijastuminen sanaan: panna, naida, tai tietyn tunnetun asian, esineen tai ihmisen käyttäminen vertailukohtana heijastaa alkuperäisestä kohteesta merkityksen uuteen kohteeseen. Viimeisenä ryhmänä ovat kollokatiiiviset eli myötämerkitykset. Kun sanat kollokoivat eli esiintyvät usein yhdessä, niiden merkitykset vuotavat toisiinsa, odotuksenmukainen liittyminen muihin sanoihin vaikuttaa merkitykseen. Tässäkin on tavallaan kysymys heijastusmerkityksestä, esim. *komea* liitetään mieheen ja *kaunis* naiseen, ei yleensä toisin päin. Nämä assosiatiiiviset piirteet nousevat kielenkäyttäjän omista kokemuksista tai kulttuurissa vallitsevista käsityksistä

ja stereotyyppioista. Assosiatiiiviset merkitykset voivat olla hyvinkin riippuvaisia kontekstista, joka vasta määrää sanojen lopullisen merkityksen. Tätä kutsutaan kontekstuaaliseksi eli tilanteiseksi merkitykseksi. Teksti- ja tilannekonteksti korostavat kielellisen ilmauksen jotakin merkityspiirrettä ja osoittavat toiset asiaan kuulumattomiksi. (Ks. Cruse 2000: 54–61, 105–123.)

Kontekstin avulla kieltä voidaan käyttää alkuperäisestä tarkoituksesta poikkeavasti.⁵ Kulttuurisilla käsityksillä ja omilla mielleyhtymillä on tässä vahva merkityksensä. Jokaisella on erilaiset mielikuvat. Merkitykset saattavat olla epäselviä ja jatkuvassa muutoksessa. Sanojen rajat ovat liukuvia ja määrittyvät vertauskohtien mukaan. Ei voida tarkkaan sanoa, missä toinen loppuu ja mistä toinen alkaa (vrt. esim. *kuppi – kippo – kulho; paistaa – helottaa – porottaa; sisällissota – veljessota – vapaussota – punakapina – kansalaisota*).

2.2. Kriittinen diskurssianalyysi ja feministilingvistiikka

Diskurssianalyysi on väljä teoreettinen tutkimustapa, joka sopii tutkimuksiin, joissa pyritään analysoimaan, miten sosiaalista todellisuutta tuotetaan erilaisissa sosiaalisissa käytännöissä (Jokinen 2000: 9–10). Tässä tapauksessa siis sitä, millaista naiskuvaa *Cosmopolitan*-lehti tietoisesti – tai tiedostamattaan – tarjoaa lukijoilleen.

Diskurssianalyysi näkee kielen todellisuutta rakentavana tekijänä. Tietyt merkitykset aktualisoituvat lukemattomien potentiaalisten merkitysten joukosta ja niillä voi olla ideologisia seurauksia. Väittämät todellisuudesta rakentavat sitä, ja valta ja diskurssit kietoutuvat erottamattomasti yhteen. (Jokinen 2000: 41–43.) Diskurssianalyysi painottaa koko kontekstin ottamista mukaan tulkintaan. Kuten edellä on esitetty, sanat voivat merkitä tiettyä asiaa tai useita asioita ja vain konteksti, esiintymisympäristö, auttaa vastaanottajaa selvittämään, mikä tulkinta on oikea. Tekstit eivät ole yksiselitteisiä ja ongelmattomia, joten omat tulkinnat niistä on aina voitava perustella. Diskurssianalyysi korostaa merkityksellisen toiminnan kontekstisidonnaisuutta, jossa

⁵ Esimerkiksi ilmaus *Hän suojeli perhettään kuin naarastiikeri* vertaa tietyllä tavalla käyttäytyvää naista konkreettiseen, poikasiaan puolustavaan villieläimeen.

tilanteen moniulotteisuus nähdään rikastuttavana ominaisuutena. Kontekstia edustavat myös erilaiset tekstin reunaehdot, jotka pitää ottaa huomioon tutkimuskysymyksiä asetettaessa ja tulkintoja tehtäessä. On siis mietittävä, mikä on tekstin tarkoitus, miten ja miksi se on tuotettu. (Jokinen 2000: 28–30, 34.)

Toisaalta diskurssianalyysin taustalla on ajatus, että kielenkäyttäjät on oman kulttuurinsa vanki eikä välttämättä huomaa sanoihin kertyneitä, luonnollistuneita merkityksiä ja arvotuksia. Patriarkaalisessa järjestelmässä kieli ja merkitykset ryhmittyvät usein dikotomisiksi käsittepareiksi, jotka ymmärretään usein toistensa vastakohtiksi, esimerkiksi hyvä/paha, musta/valkoinen, mies/nainen. Samalla niille usein muodostuu metaforinen sukupuoli. (Cameron 1996: 106–109.) Vaikka suomen kielessä ei sukupuolille olekaan omia persoonapronominejaan ja sanat eivät jakaudu maskuliiniin ja feminiiniin sukuihin, mies on meilläkin yleiskielessä pitkälti synonyymi ihmiselle.⁶ (Rautala 1988: 33). Sukupuoli ilmenee myös semantiikassa, sanastossa ja sen käytössä (Hakulinen & Laitinen 1993: 60–61).

Feministinen tutkimussuunta kiinnostui naisen representaatiosta, selittämistävästä, 1960–70-luvuilla. Kieli on vahva representaation väline, sillä ihmiset viestivät ja ajattelevat kielen avulla. Jo varhain tavallisen kielenkäytön seksismi oli feministien kritiikin kohteena. (Cameron 1996: 22.) Feministitutkijoiden mielestä nainen on seksismin⁷ uhri, patriarkaalisen länsimaisen kulttuurin alistama. Arkikielessä seksismillä viitataan yleensä sukupuoleen perustuvaan syrjintään, joka on tyypillisesti kielen keinoin, mutta piiloisesti tapahtuvaa naisen alentamista ja halventamista. Seksismiin liittyy kiinteästi ajatus, että biologisesti erilaiset nainen ja mies ovat nimenomaan sukupuolensa perusteella myös eriarvoisia. (Cameron 1996: 125–126.) Seksismin ilmenemis-muotoja on monia. Piiloisesti seksismiä toteuttavat geneerismaskuliiniset sanat (ks. s. 22). Yhtenä esimerkkinä voidaan pitää Cameronin (1996: 145–147) aikuisen naisen tytöttelyä.⁸ *Cosmopolitanista* 12/07 löytyy lyhyt juttu otsikolla ”Vastusta vähättelijää” (s.78), jossa

⁶ vrt. Englanti-suomi suursanakirja: *man* merkitys 1) mies, 2) miessuku, 3) ihminen. Tosin murteissa on poikkeuksia tälle yleistykselle: ihminen tarkoittaa naista. Toisaalta voidaan sanoa ongelmitta *naisihminen* mutta *miesihminen* ei ole ilmauksena käytössä.

⁷ PS = Seksismi katsantokanta joka korostaa sukupuolten välisiä eroja ja niihin perustuvaa sukupuolten eriarvoisuutta.

⁸ Kritiikkiä ilmiölle voisi esittää, sillä nainen saa tytötellä toista naista. Aivan kuten tummaihoisen saa kutsua itseään tai toista tummaihoista sanalla *nigger*.

neuvotaan, kuinka toimia, jos työpaikalla työttöly ärsyttää. Jutussa suhtaudutaan työttölyyn kriittisesti ja neuvotaan huomauttamaan asiasta. Yhtenä kohtana tosin neuvotaan: ”Siispä seuraavan kerran, kun kohtaat työttölyä, voit kirkkain silmin pojitella takaisin.” Myös naisen alistaminen ylistämällä (*yön kuningatar, viehkeä prinsessa* tai *-(i)nen* deminutiivijohdin + possessiivisuffiksi, *kaunokainen, puluseni*) on seksistinen ilmiö, sillä ylistettävä nainen asetetaan arvioinnin ja luokittelun kohteeksi, objektiksi. Tilanne on ongelmallinen, sillä lausuja ei todennäköisesti huomaa luokittelevansa vaan kokee olevansa kohtelias, eikä imarteluja saanut nainen välttämättä osaa tai halua moittia kehuja esineellistämisestä. Me emme feministisen ajatussuunnan kannattajien mukaan vain yksinkertaisesti huomaa, että asiat voisi ilmaista neutraalistikin.

Tämä johtuu siitä, että länsimainen kulttuuri on mm. yhteiskunnallisiin ja uskonnollisiin syihin nojautuen ollut miessukupuolen (biologinen sukupuoli) hallitsemaa, ja yhteiskunta näin ollen patriarkaalinen. Nainen on Raamatun mukaan luotu miehen kylkiluusta ja jo siinä riittää syytä alistaa nainen miehen ja miehisen kielen vallan alle.

Kautta aikojen miehet ja naiset on erotettu toisistaan niin todellisilla kuin keinotekoisillakin menetelmillä. Historiallinen tosiasia länsimaisessa kulttuurissa on se, että mies ja maskuliininen ovat yleisiä ja sitä kautta määränneet normaalin, nainen on ei-mies tai epämies, jotakin erityistä, siis epänormaali. Nainen on jätetty marginaaliin. Hänestä on tehty objekti ja toinen ensisijaiseen mieheen verrattuna.⁹ Maailmankuva on mieskeskeinen, koska kielelliset konventiot toimivat patriarkaalista taustaa vasten. Tästä syystä naiset ja miehet puhuvat samoilla termeillä ja käytössä on feministien esittämiä sukupuolittuneita ilmauksia ja tasa-arvotonta kieltä. (Cameron 1996: 178–180, 183.)

⁹ Tämän voi huomata helposti vaikkapa mainoksissa. Nainen katsoo usein objektina ulos kuvasta, kohti mahdollista ostajaa. Naista saa myös katsoa. Mies sen sijaan katsoo yleensä ohi vastaanottajan, sillä miehen laittaminen objektiksi on epätavallista.

Miehen ja naisen asema yhteiskunnassa on muuttuva asia. Vanhassa, suomalaisessakin yhteiskunnassa pitkälle 1900-luvulle tutussa kuvassa ehtoinen emäntä hääräilee hellan, kodinhoidon ja lapsikatraan bermudan-kolmiossa. Yhteiskunta ja ajan opit sekä media ruokkivat tätä ajattelua vahvasti. Naisihanne oli pitkään perheensä hyväksi uhrautuva äiti. Yritys kohti itsenäistä naista ja jonkinasteista tasa-arvoa ei ole kovin vanha asia. 1960-luvulla naiset alkoivat pyrkiä itsenäisempään asemaan maailmanlaajuisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen muutoksen innoittamina. Entinen palveleva ja passaava äiti vaatii niin lapsia kuin miestäkin viemään omat lautasensa tiskikoneeseen. Ennen arvostettiin kodinhoito- ja keittotaitoa, nykyisin nainen voidaan jopa leimata tyhmäksi, jos hän osaa leipoa pullaa (Aamulehti 13.7.2003; Jallinoja 1983: 222.)

Tasa-arvon lisääntymisestä ja naisen aseman parantumisesta huolimatta ei ole nykypäivänäkään ihmeellistä, jos vähintäänkin tunnistaa sukupuoliin liittyvät kulttuuriset stereotyyppit, jotka tuntuvat istuvan tiukassa länsimaisessa yhteiskunnassa. Smith (1985) luettelee joukon kulttuurin sisään rakentuneita feminiinisiä ja maskuliinisia stereotyyppisiä ominaisuuksia ym., jotka jakavat miehiä ja naisia erillisiin ryhmiin, joille on yhteiskunnassa omat tehtävänsä. Stereo-tyyppisinä feminiinisinä ominaisuuksina voidaan pitää muun muassa seuraavia piirteitä: 'huoliteltu', 'tunteellinen', 'koti-orientoitunut'. Naiset näkevät itsensä tietyn kulttuurin edustajina ja liittävät itseensä kulttuurissa opitun mukaisesti stereotyyppisiä ominaisuuksia. (Mts. 25–28, 106–100.) Nainen on siis edelleen kodin sisäinen toimija, joka huolehtii yksityisiin ja henkilökohtaisiin kuuluvista asioista sekä perheestä. Mies puolestaan toimii perheen ulkopuolella ansion hankkijana ja julkisena toimijana. Tämä johtuu osittain siitä biologisesta tosiasiasta, että nainen synnyttää jälkeläiset ja huolehtii heistä aluksi. (Jallinoja 1983: 222.) Edelleenkin yhteiskunnassa tuntuu jossain määrin olevan yksi mieslaji ja kaksi naislajia: hyvä ja paha, kuten Riitta Auvinen jo 1979 määritteli. Kaksijakoinen naiskuva on miehistä valtaa säilyttävä asia ja toimii alistamisen välineenä. Auvinen on määritellyt naiskäsitteelle tietyn viitekehyksin, johon lopussa vertaan Cosmopolitanin naiskuvaa. (Auvinen 1979: 185.)

Aikojen saatossa meidän ja maailman suhtautuminen eri suku-puoliin on muuttunut. Mistä saamme kaikki ajatuksemme ja asenteemme? Osa tulee

selkeästi kasvatuksen kautta, mutta varsinkin viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana median osuus asenteiden muokkaajana on noussut valtavasti.

3. COSMOPOLITAN-LEHDEN NAISKUVA

Naisesta käytetään Cosmopolitan-lehden sivuilla monenlaisia sanoja. Perussana ja yläkäsite on *nainen* eikä se sisällä arvottavia aineksia merkityspiirteissään: FEMINIININEN, TÄYSIKASVUINEN, INHIMILLINEN. Omassa sanakentässään ja hierarkiassaan sana on abstrakti ja sisältää vähiten määrittäviä piirteitä, siis väljä intensioltaan ja laaja ekstensioltaan. Sen tarkoitus on erottaa toisistaan sukupuolet (*nainen–mies*) tai saman sukupuolen eri-ikäiset edustajat (*nainen–tyttö*).

- (1) ”Kotimatalla *nainen* oli jo vähän vapautuneempi ja kertoi vitsin.” (11/99)
- (2) ”Vanhemmat eivät näe aikuista *naista* vaan pienen tytön - -” (5/03)
- (3) ” - - *naisen* seksuaalisuus voi olla vielä monelle tabu. *Naiset* joutuvat edelleen ottamaan itselleen oikeuden - -” (6/03)
- (4) ”Kun *nainen* myöhemmin yrittää - -” (7/07)

Lehden teksteistä löytyy sanoja, jotka ovat luettavissa *nainen*-sanon synonyymeiksi.¹⁰ Nämä ilmaukset ovat usein jollakin tavalla marginaalisia, useimmiten slangisanastoa. Niissä ei tästä huolimatta ole huomattavissa sen enempää itse sanasta kuin kontekstistakaan johtuvaa arvottamista. Niiden ero *nainen*-sanaan on tyyllillinen, ne ovat epämuodollisempia ja useimmat niistä pyrkivät rentouteen. Niissä on mukana stilistisiä tai affektiivisiä merkityspiirteitä. Esimerkkisanojen tilalle voisi vaihtaa *nainen*-sanon eikä se vaikuttaisi lauseen merkitykseen, vain tyyliin. Sanat eivät kuitenkaan ole *nainen*-sanon tavoin yläkäsitteeksi ymmärrettävissä vaan enemmänkin alakäsitteitä, joilla on synonyyminen arvo.

¹⁰ Täydellinen synonymia on lähes mahdotonta. Ihmisillä on erilaisia konnotaatioita, vaikka denotaatio olisikin sama. Lisäksi on mahdotonta ymmärtää sana jokaisessa tilanteessa aina samalla tavalla. (Cruse 1986: 265–268.)

Esimerkeissä 6, 12 ja 14 voidaan nähdä pientä negatiivista arvottamista, koska sana *heila* voi tarkoittaa myös pysymätöntä ja väliaikaista, *chick(s)* tarkoittaa suomeksi kanaa, mikä on pejoratiivinen nimitys yleiskielessä, mutta slangi-ilmauksena kutakuinkin neutraali, ja *lyyli* herättää myös vahvan konnotaation slangikäyttönsä vuoksi. Toisaalta *leidi* ja *daami* (8–9) tuntuvat positiivisesti virittyneiltä, sillä niiden sanakirjamerkitykset ovat sellaisia,¹¹ ennen kuin sanojen neutraalius tekstissä nousee päällimmäiseksi. (Sanojen merkityksistä katso esimerkiksi Suomen kielen perussanakirja; <http://koti.mbnet.fi/joyhan/SUOSLA1VER.htm>)

- (5) ”Kaikki orgasmia epätoivoisesti metsästävät *siskot*, - -” (2/00)
- (6) ”- - hänen tulee pitää sinua entistä *heilaansa* viehättävämpänä - -” (12/00)
- (7) ”Melkoinen saavutus *mimmiltä* - -” (12/00)
- (8) ”*Leidit* tiukkoina - -” (4/01)
- (9) ”- - *daamia* odottaa tomaatti-basilikakeitto.” (12/01)
- (10) ”Kovan *kimman* pehmeä puoli.” (5/03)
- (11) ”- - *friidu* alkoi jauhaa niiden ostopaikasta - -” (7/03)
- (12) ”- - että sinä olet yhä kaupungin hauskin *lyyli* - -” (7/03)
- (13) ”Kaikki *neidot* eivät myöskään - -” (7/07)
- (14) ”- - lähettää meitsille - - kuumen *chicksin* - -” (12/07)

Muitakin neutraalina pidettäviä sanoja löytyy. Useimmat niistä ovat tarkoitukseltaan lähellä *nainen*-sanaa tai muuten perusmerkityksisiä. Tästä huolimatta ne ovat alakäsitteitä. Toisenlaisissa konteksteissa sanat voivat muuttua arvottaviksi, mutta sellaisia en lehtien teksteistä löytänyt.

Yksinkertaisesti sukupuolta merkitseviä sanoja löytyy jonkin verran. Ne eivät ole *nainen*-sanon synonyymejä samoin kuin edellä olleet sanat. Niiden päätarkoitus on ilmaista, että on olemassa kaksi sukupuolta ja nyt on kyse naissukupuolesta. Näitä sanoja ei ole luontevaa korvata *nainen*-sanalla. Liitännäismerkitykset keskittyvät lähinnä tyyllillisiin ja asenteellisiin, mikäli niitä on. Toisissa merkitys on enemmän alleviivattu, muttei siitä huolimatta erityisen arvottava (esimerkit 16–18, 23, 24).

- (15) ”*Flikat* ja pojat, sekaan vain juhlimaan Turun päivää! (9/99)
- (16) ”*Naisopiskelijat* lähestyivät täysin tuntemattomia miehiä - -” (9/99)

¹¹ Suomen kielen perussanakirja selittää sanat seuraavasti:
lady/leidi = hienokäyttöinen, sivistynyt nainen
daami = naisseuralainen, (hieno) nainen

- (17) ”- - kadehdittava *naisihminen* - -” (11/99)
- (18) ”- - pirtsakka, reilun puolivuosisataisen elämäkokemuksen kerännyt *rouvashenkilö*.” (12/99)
- (19) ”- - ystäviini kuuluu muun muassa 14-vuotias *neiti* - -” (12/99)
- (20) ”Tuhannet kauniit ja lahjakkaat *tyttöset* - -” (2/00)
- (21) ”*Madame* halusi drinkin - -” (12/00)
- (22) ”Destiny’s Childin *tytöt* - -” (4/01)
- (23) ”Eräs *naispuolinen työkaverini* oli ottanut kielilävistyksen.” (7/02)
- (24) ”- - eläneen *naistaiteilija Artemisia Gentileschin* tarina - -” (7/03)

Sukulaisuutta ja seurustelusuhteita kuvaavia sanoja käytetään jonkin verran. Nekään eivät arvota tarkoitettaan perusmerkitystään enempää. *Vaimo* tietysti kertoo, että kyseessä on naimisissa oleva nainen, ja *tyttö-ystävä* elää parisuhteessa, mutta useimmissa tapauksissa niin konteksti kuin sanakin ovat neutraaleita. Edes esimerkin 31 määrite ei tuo sanaan erityistä arvoa, kertoo vain kyseessä olevan näyttelijäsiskosten. Sen sijaan esimerkki 25 voi tuntua arvottavalta omistusmuodon takia, mutta objektiivisesti arvioiden siinäkään ei juuri arvoa ole.

- (25) ”Tulisieluinen rakastaja ei kannaa *naiselleen* ruusuja - -” (11/99)
- (26) ”- - että *isoäidin* joulupullat - -” (12/99)
- (27) ”Myös naiset ovat minua kouluttaneet, ensin *äiti*, sitten *tyttöystävät* ja *vaimo*.” (4/01)
- (28) ”Rakastetun *tyttären* ja *sisaren* kuolema yhdisti perheenjäseniä.” (12/01)
- (29) ”*Äitini* on aina vakuuttanut, että pystyn ihan mihin vain.” (7/03)
- (30) ”Ihastuin *tyttöystävääni* välittömästi, - -” (7/03)
- (31) ”*Hollywood-siskokset* Hilary ja Haylie Duff - -” (7/07)

Ulkonäkö on helposti arvottava asia ja lähinnä siihen liittyvät esimerkit löytyvätkin positiivisesta ja negatiivisesta sanastosta, mutta ulkonäköön voi viitata joskus neutraalisti. Esimerkit liittyvät samaan ulkonäön piirteeseen. Vaikka esimerkissä on mukana adjektiiveja, ne eivät arvota pääsanaa juurikaan sen enempää.

- (32) ”Raikas *brunetti*” (10/99)
- (33) ”- - pyysi minua katsomaan erästä pitkäsääristä *blondia* - -” (12/00)
- (34) ”Olen ollut rakastunut kahdesti, kerran *blondiin*, kerran *brunetteen*.” (7/03)
- (35) ”Eläväinen - - *vaaleaverikkö* - -” (12/07)

Erilaiset asemaa tai ammattia kuvaavat sanat ovat yleensä neutraaleja. Yllättävän usein Cosmopolitanissa käytetään nomininjohdinta *-tAr*, mutta se ei korosta mitään muuta kuin naiseutta neutraalina ominaisuutena. Liitännäismerkityksiä löytyy jonkin verran. Esimerkin 38 *laulajadiiva* on konnotaatioltaan kielteinen, koska *diiva* ei ole perusmerkitykseltään pelkästään positiivinen. Ilmaisuu on tässä kuitenkin neutraali.

- (36) ”- - *aviosisaret* kuuntelevat henkeään pidätellen *sinkkunaisen* seikkailuja - -” (9/99)
- (37) ”- - saman kysymyksen kuin *sinkkusisarensa* - -” (9/99)
- (38) ”*Laulajadiiva* Whitney Houston.” (10/99)
- (39) ”- - ainakin yksi *kanssasisar* käsipuolessasi. (11/99)
- (40) ”Ja yksin asuva hoitaa *kohtalosisarensa* ruokaostokset - -” (12/99)
- (41) ”*Ystävänäiset* levittävät suojaverkkonsa, kun maailma murjoo - -” (12/99)
- (42) ”- - ei tuntenut vasta kaupunkiin muuttanutta *mallityttöä* - -” (2/00)
- (43) ”*Neiti-Ex* – ystävä vai vihollinen?” (12/00)
- (44) ”Moni levyn kappaleista sai alkunsa *laulajattaren* ajellessa ympäri Lontoota - -” (4/01)
- (45) ”Älä silti pukeudu valkoisiin *ystävättäresi* kesähäihin!” (7/02)
- (46) ”Sen sijaan *taiteilijatar* purkaa vihaansa maalaamiseen.” (7/03)
- (47) ”- - *näyttelijätär* - - voisi todellisuudessa olla - -” (7/03)
- (48) ”- - kun tapaatte *tyttökavereiden* kanssa - -” (7/07)
- (49) ”Kohutun Hearstin suvun *perijätär*.” (12/07)

Todellisia kuninkaallisia tarkoittavat sanat ovat neutraaleja, sillä kyseessä on titteli ja eräänlainen ammattinimike. Muissa tapauksissa näihin sanoihin liittyy joko positiivinen tai negatiivinen asenne.

- (50) ”*Prinsessa* Viktoria irrotteli ystävättärensä kanssa - -” (4/01)
- (51) ”- - on tullut äitiinsä, *prinsessa* Dianaan, - -” (12/01)

Tiettyjä, yksittäisiä tarkoitteita nimeäviä sanoja voidaan pitää kontekstissaan neutraaleina, vaikka niistä useimmiten saattaa löytyä lukijasta riippuva konnotaatio. Sanat viittaavat johonkin tiettyyn henkilöön tai yleisilmiöön, eikä niitä voi irrottaa tarkoitteestaan. Osa nimistä on luokiteltavissa synonyymisiksi. Tällainen on esimerkki 55, joka on enemmän neutraali kuin arvottava huolimatta vahvasta assosiatiiivisesta luonteestaan, sillä siinä nimetään tiettyjä naisia (Riitta Uosukainen ja Elisabeth Rehn), jotka ovat vahvasti sidoksissa aikaan ja paikkaan sekä tiettyihin tapahtumiin.

Esimerkeissä 54, 65 ja 70 kohteiden eroavuudesta huolimatta nimitys on sama, sillä yhteinen popyhtye (Spice Girls) on otettu nimeämisperusteeksi. Esimerkki 64 on merkitys-piirteiltään monipuolisempi kuin esimerkki 11, vaikka kyseessä on sama sana. Määräite luo merkitysten välille eron, vaikka molemmat onkin tulkittu neutraaleiksi.

- (52) ”*Ekotyttö* säästövinkit” (10/99)
 (53) ”*Soul-leidit* rastaateissaan - -” (11/99)
 (54) ”*Maustetyttö* (Spice Girl Geri Halliwell) avoimena - -” (12/99)
 (55) ”Aikana, jolloin *Liehuva Liekinvarsi* kilvoittelee Mäntyniemen avainnippusta *Kirkkonummen Kuningataräidin* kanssa - -” (12/99)
 (56) ”Olenkin varautunut joulukorttikauteen *mummojen* käärmesalvapatkilla - -” (12/99)
 (57) ”*Jatsitytöt* suuntaavat Espooseen ja April Jazziin.” (4/01)
 (58) ”*Linssi prinsessa* (valokuvaaja Kira Gluschkoff)” (4/01)
 (59) ”*Kesämorsianten* kannattaa kipaista katsomassa elokuva *Häät mielessä* - -” (4/01)
 (60) ”*Farkkutyttö* Stella McCartney - -” (7/02)
 (61) ”Huhtikuun *synttäri*tyttö Härkä - -” (4/03)
 (62) ”- - hän itse vai nuorempi *kilpasisko*.” (4/03)
 (63) ”*Stadin friidu*” (4/03)
 (64) ”*Maustemimmistä* (Melanie Chisholm) versoi menestyjä.” (5/03)
 (65) ”Leikit *lehmi*tyttöä - -” (6/03)
 (66) ”*Poikatyttö* ei juuri viihdy peilin edessä - -” (6/03)
 (67) ”*Laululintu* Sarah Whatmore - -” (6/03)
 (68) ”Ikuinen *poika*tyttö (Silvia Modig)” (12/07)
 (69) ”Etenkin langanlaiha *maustetyttö* Victoria ”Posh” Beckham - - ” (12/07)

Neutraaleina pidettäviä ilmauksia on runsaasti. Niissä saattaa usein olla konnotatiivisia sivumerkityksiä, mutta perusmerkitys on neutraali. Näitä sanoja käytetään enemmän puhuttaessa tavallisesta naisesta kuin julkisuuden naisesta.

Muut naisista käytetyt sisältävät niin tuottajan kuin lukijan niihin sijoittamia arvoituksia. Olen jakanut sanat karkeasti seuraavanlaisella taulukolla neljään eri perusluokkaan:

nainen	tavallinen nainen	julkisuuden nainen
kuva		
positiivinen		
negatiivinen		

Jako tavallisiin naisiin ja julkisuudesta tuttuihin naisiin on tarpeellinen, sillä lehdessä on runsaasti materiaalia molemmista luokista. Suhtautuminen on hyvinkin erilaista, joten pidän aiheellisena erottaa kohteiden ilmaukset toisistaan. Julkisuuden henkilöiden kautta luodaan myös vahvasti kuvaa siitä, millainen tavallisen naisen tulisi olla tai mihin hänen tulisi pyrkiä. Näyttelijät, laulajat ja mallit ovat enemmän tai vähemmän tavallisten naisten esikuvia tai ainakin heistä lehdessä sellaisia luodaan. Tämän huomaa vaikkapa otsikoinnista:

- (70) ”*Tee kuten trendikkäät* (Christina Applegate ja Lene Marlin) ja *hanki tukkaasi kaksi väriä*.” (12/99)
- (71) ”*Tee kuten Selma* (Blair): 2 helppoa lyhyttä kampausta” (12/02)
- (72) ”*Näin saat Lucy Liun teräsreidet*.” (7/03)

Heistä otetaan vaikutteita tahtomattakin. Kuuluisuuksia ja heistä annettua kuvaa ei voi jättää huomioimatta, sillä se on osa sitä pohjaa, sosiokulttuuria, jolle lehden lukijat rakentavat omaa todellisuuttaan.

Naiskuvan yksinkertaisin määrittelykeino on jako positiivisiin ja negatiivisiin ilmauksiin. Niistä näkee ensinnäkin, kuinka naiseen yleisesti lehden teksteissä suhtaudutaan. Sen lisäksi voi tehdä erilaisia oletuksia siitä, mikä on sallittua ja suotavaa toimintaa ja mikä taas ei, sen mukaan, millaiseen tilanteeseen ja kontekstiin sanat asetetaan. Asenteet olen pyrkinyt suodattamaan lehden teksteistä mahdollisimman tarkasti, jotta mahdolliset henkilökohtaiset asenteeni eivät vaikuttaisi tulkintaan. Kyseessä ovat silti subjektiiviset tulkintani, joista kaikki eivät ehkä ole samaa mieltä. Siksi olen laittanut esimerkkilauseisiin laajemmin mukaan virkettä, jotta tekstikonteksti tulisi myös lukijalle selväksi.

Muutamissa sanoissa on esiintymisympäristöstä riippuvaa tulkintavaraa. Esimerkiksi *diiva* ja *prinsessa* ovat kontekstin mukaan luettavissa joko positiivisiksi tai negatiivisiksi, jopa neutraaleiksi. Toisiin sanoihin taas liittyy yleiskielessä perusajatuksena positiivinen tai negatiivinen vire, vaikkei sitä oikeasti kontekstissa olisikaan. Tällaisia sanoja ovat esimerkiksi *tähtönen* ja *tyttönen*, jotka huolimatta kaikesta periaatteellisesta neutraalisuudestaan tuntuvat negatiiviselta.¹² Tämä arvotus johtuu sanojen perässä olevasta *-nen*

¹² Mielenkiintoista on, ettei esimerkiksi sanasta *nuorukainen* synny lainkaan negatiivista konnotaatiota. Samantapainen miellelyhtymä tulee neutraalista

deminutiivijohtimesta, joka tarkoittaa pienuutta. Useimpien kielitaju määrittelee sanat jotenkin alentaviksi.

Osa merkityksistä on tiedostettavissa, toiset taas ovat piilossa. Kieli on myös oiva keino piilottaa muuten näkyviä merkityksiä. Esimerkkinä voisi käyttää Nykysuomen sanakirjan mies- ja naishakusanoja, joita Mari Siirainen (1988: 41–46) on tutkinut artikkelissaan ”Aito naisellinen tunteenpurkaus eli Nykysuomen sanakirjan naiskuva.” Siiraisen löytämä naiskuva on melko häkellyttävä. *Mies*-sanasta löytyy tekstiä kolmen palstan verran, *naisesta* vajaa palsta. Miehiset ilmaukset ja sitä myötä ominaisuudet ovat selvästi positiivisempia kuin naiselliset: *olla mies paikallaan; ole mies!; se on miehen puhetta; se oli miehen työ; nainut mies vs. tuntea itsensä avuttomaksi kuin housuton mies; heikkous, nimesi on nainen; naisen oikku; huono nainen; naitu nainen*. Myös Tainio (2001: 52–59) puuttuu sanakirjoissa esiintyvään sukupuolivinoumaan. *Mies*-sanat ovat kolme kertaa yleisempiä *naissanoihin* verrattuna. Cameronin (1996: 23) mukaan huolimatta siitä, että kieli on huomattavasti neutralisoitunut ja ei-seksistynyt (esimerkiksi lehtimies on nykyisin toimittaja, *-tar* päätettä ei useinkaan käytetä erottamaan sukupuolia: opettaja vs. opettajatar), siinä on vielä paljon erilaisia seksistisiä aineksia, jotka muokkaavat käsityksiä ja sisältävät erilaisia merkityksiä.

Naisista on Cosmopolitan-lehden teksteissä käytetty muutamia nimityksiä, joiden yleiskielinen vastine on geneerismaskuliininen (*kaupungin oma poika, meikäpoika, jokamies, köyhän miehen, kylliksi miestä moiseen, piru mieheksi, eilisen teeren poika, tosimies ja reissumies*). Cosmopolitanin vastineet ovat seuraavanlaisia:

- (73) ”Onko *kaupungin omalla työllä* jo näköispatsas - -” (9/99)
- (74) ”- - miten *meikätyttökin* saa kampaajaltaan haluamansa hiukset.”(10/99)
- (75) ”Aerin *Lauderin* nykyinen duuni on kuin *jokatytön unelma*.” (11/99)
- (76) ”- - *köyhän naisen* James Bond - -” (12/99)
- (77) ”Itsestäni ei ole toistaiseksi löytynyt *kylliksi naista moiseen*.” (12/00)
- (78) ”Olen kuulemma oikea *piru naiseksi* - -” (12/00)
- (79) ”Kolmekymmppisenä en ole enää *eilisen teeren tyttö*.” (4/01)

- (80) ”Tavallisen palkan varassa sinnittelevät *tosinaiset* - -” (4/01)
 (81) ”*Reissunainen* - -” (4/03)

Geneerismaskuliiniset sanat ovat yleisin esimerkki piiloisesta kielellisestä seksismistä: vaikka sanojen tarkoite voisi olla kumpaa tahansa sukupuolta, käsitetään se yleensä mieheksi. Cosmopolitanissa esiintyvät nimitykset on käännetty suoraan geneerismaskuliinisesta muodosta laittamalla *mies*-sanalle *tyttö* tai *nainen*. Myös ilmausten merkitys on synonyyminen alkuperäisen kanssa eli heijastuu alkuperäisestä sanasta uuteen muotoon. Ainoa ero on se, että Cosmopolitanin sanoista puuttuu geneerisyys vielä selvemmin kuin yleiskielisistä sanoista. Ne eivät viittaa kuin naiseen. Tämä on selkein kielellinen tapa, jota Cosmopolitanissa käytetään naiseuden korostamisessa. Huomion arvoinen seikka on, että nämä sanat loppuvat aineistosta kokonaan vuoden 2001 viimeisen lehden jälkeen. Syytä tähän voi vain arvailla. Esimerkki 81 ei kuulu puhtaasti joukkoon, sillä *reissunainen* vaikuttaisi ainakin puhekielessä olevan hyväksytty muoto.¹³

Naista nimitetään muutamissa tapauksissa suoraan maskuliinisella ilmauksella. Tällöin merkitys syntyy refleктоivan sivumerkityksen kautta. Tapa on puhekielessä melko laajalle levinnyt ja tavallinen:

- (82) ”- - (Penélope Cruz) on hyvä tyyppi.” (12/00)
 (83) ”Heittäydy hyväksi jätkäksi.” (7/03)

3.1. Positiiviset ilmaukset

Positiivisia naisen nimityksiä löytyy vain hiukan enemmän kuin negatiivisia, mutta niitä toistetaan huomattavasti useammin. Tästä syystä positiivisia sanoja on kokonaisuudessaan noin puolet enemmän kuin negatiivisia. Tämä on ymmärrettävää, sillä kuka tahtosi lukea lehteä, jonka sivuilla ihmisiä nimitellään kielteisesti.

Monet positiivisesti virittyneet sanat ovat positiivisia asenteeltaan aivan yleisesti. Niiden positiivisuus ei siis ole Cosmopolitanin toimituksesta lähtöi-

¹³ *Reissunainen*-nimitys on tullut tutuksi J. Karjalaisen Doris-kappaleen kautta, jossa: ”Doris oli toisenlainen, Doris oli *reissunainen*. Hän näytti mulle, miltä tuntuu kun saa maistaa omaa lääkettään.”

sin. Poikkeuksena ovat aina neutraalit - ja toisaalta positiiviset - nimitykset *cosmotyttö* ja *cosmonainen*, joita ei muualla yleisesti käytetä. Alkujaan sanaan on liitetty erilaisia myötämerkityksiä, mutta tällä hetkellä sana on jo tavallaan reflektioiva. Sen sisältöä ei yleensä millään tavalla selitetä, mutta lehden ja sen imagon tunteva lukija tietää, mitä nimitykset merkitsevät. *Cosmonainen* on intensioltaan väljä. Melkein mikä tahansa myönteisesti ymmärrettävä piirre voi liittyä ilmaukseen ja jokainen voi tiettyjen väljien rajojen sisällä ymmärtää *cosmonaisen* sellaiseksi kuin itse haluaa, joko kaltaisekseen tai ihanteekseen, mutta kuitenkin aina myönteiseksi. Ilmauksen pääsisältöä ei intension laajuudesta huolimatta siis voi ymmärtää kuin yhdellä tavalla.

Sanoihin voi liittyä adjektiiveja tai muita ilmauksia, jotka selittävät niiden sisältöä (esimerkit 88–91, 94).

- (84) ”Katri Manninen, *cosmonaisemme* - -” (9/99)
- (85) ”Leffa *cosmotytön* silmin” (10/99)
- (86) ”- - *cosmonaiset* laittavat kaiken peliin vuosituhannen viimeisiin rientoihin.” (12/99)
- (87) ”E erityisen suosittu paikallisten (kreikkalaisten) *cosmotyttöjen* keskuudessa - -” (2/00)
- (88) ”*Cosmonainen* ei ole kova eikä häikäilemätön, mutta hän osaa pitää puolensa” (12/00)
- (89) ”Huhtikuussa *cosmotyttö* heittää hyvästit hangille - - ja pyytää ihastuksensa kohdetta vaihtamaan hänen autoonsa kesärenkaat.” (4/01)
- (90) ”Herätys kaikki lyhyttukkaiset *cosmonaiset!*” (7/02)
- (91) ”Nissanin uusi Micra on kuin tehty *cosmotytön* vapauden välineeksi.” (4/03)
- (92) ”Toivotamme kaikille *cosmotipuille* oikein munarikasta pääsiäistä!” (4/03)
- (93) ”Grillausvinkit *cosmonaisten* bileisiin.” (7/03)
- (94) ”*Cosmonainen* on harakka ja ylpeä siitä.” (12/07)

Cosmonainen on siis määriteltävissä tekstin avulla eräänlaiseksi ideaaliksi, jollainen jokainen lehteä lukeva nainen vähintään sisimmässään tahtoisi olla. Nimitys pysyy lehden teksteissä tiukasti mukana riippumatta ajan muuttumisesta. Otokseni lehdistä ainoastaan numerot 12/2002 ja 5/2003 eivät sisältäneet ainoatakaan tällaista nimitystä. *Cosmonaisen* merkityspiirteitä ovat muun muassa jo aiemmin (s.5) esille nousseet AKTIIVINEN, POSITIIVINEN, ILOINEN, ITSENÄINEN, SOSIAALINEN, SUVAITSEVAINEN,

NUORI AIKUINEN. Vuoden 2003 huhtikuun lehden pääkirjoituksessa kerrotaan suoraan konkreettisten cosmonaisten tehtävä:

” - - olemme kirjoittaneet yli 50 cosmonaisesta. Ideana on tietenkin ollut se, että nämä nuoret naiset toimisivat roolimalleina ja esikuvina teille, hyvät lukijamme.” (4/03: 11)

3.1.1. Tavallinen nainen

Perinteinen keino puhua naisesta hyvää ja nähdä hänet positiivisessa valossa on korostaa hänen ulkonäköään tai ulkoisia piirteitään, joko kokonaisuutta tai jotakin tiettyä yksityiskohtaa. Assosiativisen merkityksen alaryhmistä voimakkaimmin esiin nousevat tyyllisävyt, affektiiviset merkitykset sekä heijastusmerkitykset. Päämerkityspiirre on tässä joukossa yksinkertainen KAUNIS. Sen lisäksi vähempiarvoisina merkityspiirteinä voi olla jokin tai jotkin seuraavista: HUOMIOTA HERÄTTÄVÄ, JUMALAINEN, KUNINKAALLINEN. Vaikka feministit näkevätkin tämän tavan seksistisenä, se ei estä ainakaan naistenlehteä käyttämästä ulkonäköä yhtenä naisen nimeämisen ja määrittelyn kriteerinä. Tavallisesta naisesta löytyy melko vähän ilmauksia, jotka voidaan sijoittaa tähän kategoriaan. Julkisuuden naisten kategoriassa tilanne on aivan toinen (luku 3.1.2.).

- (95) ”- - seurusteli koulun *kaunottaren* kanssa - -” (10/99)
- (96) ”Pusi pusi *punahuuli*” (11/99)
- (97) ”Tuiki, tuiki *tähtönen*” (12/99, 12/01)
- (98) ”- - kun *Arkipäivän Afrodite* on juuri levittänyt kasvoilleen - -” (12/99)
- (99) ”- - kuvautti meikkisarjansa mainoksiin *hammasrautaisen hymytytön*” (2/00)
- (100) ”Hän ei saa kicksejä rinnallaan liihottelevasta *enkelityttösestä* - -” (2/00)
- (101) ”- - rupikonnaksi haukuttu ex-tyttöystävä saattaa paljastua *prinsessaksi*.” (12/00)
- (102) ”Lemmenruokaa eli *Afroditen* kanssa aterialla” (4/01)
- (103) ”Viimeistele itsesi *jumalattareksi*.” (7/02)
- (104) ”*Kaunotar* ja kumiukko” (7/02)
- (105) ”Unelmien *prinsessa*” (12/02)

Edellisten esimerkkien lisäksi tavallisen naisen ulkonäköön viittaavat usein välillisesti muotikuvien nimet, jotka liittyvät niin kuvassa olevaan kuin siihen, että matkimalla kuvan pukeutumista tavallinen nainen saa osakseen saman nimityksen. Osa nimityksistä on hyödyntää homonymiaa. Esimerkiksi *ruusunnuppu* sisältää kaksi mahdollista tulkintaa, joko konkreettisen tai symbolisemman abstraktin. Homonymia tarkoittaa, että sanoilla on sama ulkoasu mutta eri merkitys (ks. esim. Cruse 2000: 109). Yhdistän muotikuvien nimitykset nimenomaan tavalliseen naiseen, sillä hänelle ne toimivat vihjeinä haluttavasta pukeutumisesta ja ulkonäöstä, jolloin samastuminen myös nimiin tulee kyseeseen. Kuvissa esiintyy anonyymejä mallikasvoja, joten lukija voi suhteellisen helposti nähdä itsensä mallin tilalla.

- (106) ”*Ruusunnuppu*”; ”*Afroditen asu*” (11/99)
- (107) ”*Herkupeppu*” (12/00)
- (108) ”*Prinsessa Ruusunen*” (12/01)
- (109) ”*Viidakon villikissa*”; ”*Keskilämmen kukka*”; ”*Seireenin kutsu*” (4/03)
- (110) ”*Diiva divaanilla*” (5/03)
- (111) ”*Goan kaunotar*”; ”*Rantautunut merikukka*” (6/03)
- (112) ”*Pikku pariisitar*”; ”*Kissanainen*” (12/07)

Tavallinen nainen nähdään useimmiten Cosmopolitanissa positiivisessa valossa silloin, kun hänestä kertovaan sanaan tai ilmaukseen voidaan liittää merkityspiirteet ITSEVARMA, PÄÄTTÄVÄINEN, HALLITSEVA ja HUOMIOTA HERÄTTÄVÄ, tällöin hän pitää ohjat omissa käsissään ja nousee joukosta esille. Nämä arvotukset sisältyvät usein johonkin kuninkaallisessa asemassa olevaan naiseen viittaavaan nimitykseen (7 mainintaa *kuningatar* ja 6 mainintaa *prinsessa*), joka itsessään korostaa kohteen asemaa ja upeutta ja herättää siis lukijan mielessä heijastusmerkityksen. Huomattavaa on kuitenkin se, että merkityspiirteiden joukkoon ei kuulu suoranaisesti KUNINKAALINEN. Naiseutta korostava *-tAr*-johdin yhdistyy usein muihinkin sanoihin tämän ryhmän ilmauksissa, vaikka se on muuten käytössä vähentynyt.

- (113) ”- - nousee kuitenkin mieleen kuvia - - 90-luvun itsevarmoista *valtiattarista* - -” (9/99)
- (114) ”*Kerromme takuvarman hurmausreseptin illan kuningattarelle.*” (10/99)
- (115) ”*Yhdessä yössä arkisesta ahertajasta tulee kimaltava kuningatar.*” (12/99)

- (116) ”- - sinusta tulee juhlien *tähti*.” (12/00)
 (117) ”- - hän tietää olevansa poikaystävänsä sydämen nykyinen *valtiatar*.” (12/00)
 (118) ”- - annan naisille mahdollisuuden olla edes unelmissaan hallitsevia *kissanaisia*.” (4/01)
 (119) ”Pikkujoulusesongin *prinsessa* kimaltelee päästä varpaisiin.” (12/01)
 (120) ”*Rantaprinsessa* valitsee vilvoittavan väljän paidan - -” (7/02)
 (121) ”Vahvan itsetunnon *valtiatar*” (4/03)
 (122) ”Ole oman elämäsi *kuningatar*, oman Tuulen viemää -elokuvasi *sankaritar*.” (7/03)
 (123) ”Muistele, missä ilta-asussa tunsit itsesi viimeksi juhlien *kuningattareksi*.” (12/07)

Oman ryhmänsä muodostavat sanat, joissa päämerkityspiirteiksi nousevat MENEVÄ, AKTIIVINEN ja ROHKEA. Tällöin korostuvat osittain myös samat asiat kuin edellä, mutta hallitsevuus ja huomion herättäminen eivät enää korostu samalla tavalla.

- (124) ”*Biletyttö* pukeutuu herkkuväreihin - -” (11/99)
 (125) ”- - joka kuljetti meitä kahta kansainvälistä *seikkailijatarta* - -” (12/99)
 (126) ”*Lumikuningatar*. Valloita lumihuippuiset vuoret - -” (2/00)
 (127) ”*Vauhtimimmi* suuntaa talven tullen rinteisiin sukset rasvattuina.” (2/00)
 (128) ”Rohkea *rokkimimmi* kerää katseet.” (12/02)
 (129) ”*Pelinaiset* bileissä + biitsillä” (5/03)
 (130) ”Vau, mikä *vesipeto!*” (6/03)
 (131) ”Pisteitä *menomammoille!*” (6/03)
 (132) ”- - pitävät sinut kauemmin pirteänä *partyprinsessana*.” (7/07)

Cosmopolitanin sisältö nojaa vahvasti ihmissuhteisiin ja nimenomaan seksuaalisuuteen. Kuva naisesta on yleensä positiivinen, jos siihen voidaan liittää jonkinlainen vahva seksuaalinen vire. SEKSUAALINEN ja ALOITTEELLINEN merkityspiirteinä riittävät luomaan positiivisen kuvan tavallisesta naisesta. Tämä piirre on erityisesti ominaista Cosmopolitanille. Yksi sen keskeisistä tehtävistä on nostaa naisen seksuaalisuus ja tarpeet esille. Tältä osin lehden naiskuva ei ole verrattavissa patriarkaalisen kulttuurin luomaan kuvaan naisesta objektina, puhumattakaan naisen seksuaalisuuden yleisestä tabuasemasta. Cosmopolitan alleviivaa vahvasti naisen omaa tahtoa ja halua olla seksikäs ja käyttää seksikkyyttä oman itsensä takia. Tällöin jopa merkityspiirre ELÄIMELLINEN saattaa tulla hyväksyttäväksi. Tavallista naista

nimitetään positiivisesti seksuaalisuuden avulla lähes puolet useammin kuin julkisuuden naista. Positiivisuutta syötetään sanoihin niin päämerkitysten kuin erilaisten sivumerkitysten avulla. Niiden avulla voi jopa kumota periaatteessa yleiskielisesti negatiivisen ilmauksen (esimerkiksi 134, 136 ja 140).

- (133) ”- - hyökkää sieltä miehensä kimppuun kuin nälkäinen *naarastiikeri* ja nauttii sitten saaliistaan.” (12/99)
- (134) ”Kesken kaiken poikaystäväni kuiskasi korvaani, että olen kuin *kiimainen narttu*. Se oli hänen tapansa sanoa, että olen hänen jumalattarensa.” (12/99)
- (135) ”Vaikka eläisitkin vakiintuneessa suhteessa, ajattele, että olet hänen *rakastajansa*, et kumppaninsa.” (12/99)
- (136) ”Parin meikkikikan avulla sinustakin sukeutuu *seksipommi*.” (12/99)
- (137) ”Tekeekö lihallisten ilojen lukujärjestys sinusta *täyttymyksen tohtorin?*” (2/00)
- (138) ”Vapauta sisäinen *seksipaholaisesi*.” (12/00)
- (139) ”*Naispaholainen* nauttii enemmän.” (12/00)
- (140) ”Kaiva tyynen kuoresi alta rietas minäsi ja muutu rakkaasi sylissä *tuhmaksi tytöksi*. (12/00)
- (141) ”- - kehity *pusupapittareksi!*” (7/02)
- (142) ”Urokset ovat tarkkoja reviiiristään eivätkä halua, että heidän valloittamansa *seksipeto* muuttuu - -” (7/07)

Seksuaalisuutta nostetaan esille ylemmyyttä ja ylimaallisuutta korostavilla nimityksillä. Tavallisesta naisesta tulee helposti jumalatar, kun hän hallitsee omaa seksuaalisuuttaan. Näissä nimityksissä merkityspiirteeksi SEKSUAALISEN ja ALOITTEELLISEN rinnalle nousee JUMALAINEN. Muunkinlaiset ylisanat kuvaavat tavoiteltavaa olotilaa. Huomattavan usein nainen vertautuu kissaeläimeen, kun kyse on seksuaalisuudesta (esimerkit 133, 146 ja 150).

- (143) ”Ole seksin *jumalatar!*” (12/99)
- (144) ”Murra muurit ja muutu *miesmagneetiksi*.” (2/00)
- (145) ”- - ehdottomat kesätuotteet, joiden avulla sinusta tulee todellinen *kesäjumalatar*.” (7/02)
- (146) ”Vinkkimme tekevät sinusta valloittavasti kehräävän *kesäkissan*.” (7/02)
- (147) ”- - sinun kaltaisesi *jumalatar* on valinnut juuri hänet.” (4/03)
- (148) ”*Rantabeibi* pinkissä” (5/03)
- (149) ”Cosmon kahdeksan heikumallista haastetta sparraavat sinut seksin *ylipapittareksi*.” (7/03)
- (150) ”- - nautitsee treenatulla yläkropallaan kaikkien *rantakissojen* katseet.” (7/07)

Harvinaisia ovat seuraavat ilmaukset. Niissä ensimmäisenä ajatuksiin nouseva miellelyhtymä nimityksestä on negatiivinen, mutta konteksti muuttaakin sen sangen positiiviseksi. Esimerkiksi hammasraudat ovat rumat ja niissä ei juuri hymyillä, mutta meikkisarjan mainoksessa kollokatiivisuus muuttuu tavallaan käännteiseksi.

- (151) ”Mikään ei ole sen romanttisempaa kuin visioida itsensä vanhaksi *puudelimumoksi*, joka köpöttelee papparaisensa vierellä.” (11/99)
- (152) ”- - kuvautti meikkisarjansa mainoksiin *hammasrautaisen hymytytön*.” (2/00)

Perinteisiin arvoihin nojaavia positiivisia nimityksiä on teksteissä tavallisesta naisesta vähän. Tämä johtuu ainakin osittain näihin sanoihin ja ilmauksiin liitettävästä merkityspiirteestä ÄIDILLINEN. Harva nainen haluaa muistuttaa äitiään, saati miestä tämän äidistä. Lisäksi täytyy huomioida, että osa nimityksistä on värittänyt kontekstissaan negatiivisesti. Perinteinen naiskuva ei näyttäisi olevan Cosmopolitan-lehden naiskuvan ideaali (ks. 3.2.1. negatiiviset ilmaukset). Ensimmäisessä esimerkissäkin nimityksen haluttavuudelle annetaan ehto, jonka pitää täytyä, jotta ilmaus yleensä koetaan positiiviseksi. Toisesta löytyy koomiselta tuntuva ristiriita matalan ja korkea, *kyökin* ja *kuningattaren*, väliltä. Kolmas nimitys taas pohjautuu perinteiseen käsitykseen.

- (153) ”- - osaan käyttäytyä kuin *kodin hengetär*, jos mies pitää siitä - -” (9/99)
- (154) ”- - ja saat mainetta *kyökin kuningattarena!*” (4/03)
- (155) ”Kahvinkeittotaidosta kelpo *emäntä* muistetaan.” (7/07)

Tavallista naista on helppo nimittää vertaamalla häntä johonkin, jolle on kehittynyt tietynlainen imago ihmisten mielissä. Tässä tapauksessa merkityspiirteet ovat heijastusmerkityksiä ja liittyvät alkuperäiseen kohteeseen, tarkoitteeseen, johon tavallista naista verrataan. Vertailukohta voi olla yleisesti tunnettu ja tunnustettu todellinen ihminen:

- (156) ”Sinussa on samanlaista viehätysvoimaa kuin *Marilyn Monroessa*.” (9/99)

Verrata voi myös historiasta ja mytologiasta tuttuun hahmoon, jonka tunnettuus on laaja. Tässäkin piirteet liittyvät nimenomaan alkuperäiseen nimettyyn.

- (157) ”Tänään olette kuin Aatami ja *Eeva* kielletyn hedelmän kimpussa.” (9/99)
- (158) ”Näin *Venus* viettelee.” (12/99)
- (159) ”Lemmenruokaa eli *Afroditen* kanssa aterialla” (4/01)
- (160) ”Tunne itsesi kotoisaksi *Eevan* asussa” (5/03)

Fiktiiviset satuhahmot ovat myös oivallinen vertailukohde, sillä niiden ominaisuudet ovat lähes aina positiivisia sekä usein kansainvälisesti tunnettuja ja helposti löydettävissä.

- (161) ”*Lumikuningatar*” (2/00)
- (162) ”- - *prinsessaksi* haluavalle. Eläköön *Tuhkimo!*” (12/01)
- (163) ”Olet siis *satuprinsessa*.” (12/02)
- (164) ”*Ruususen* päiväunet” (5/03)
- (165) ”*Vedenneidon* kauneusvinkit” (6/03)

Lisäksi aineistosta löytyy joukko sanoja, jotka eivät oikein kuulu mihinkään edellä esitellyistä ryhmistä. Näihin sanoihin tuntuu itseensä liittyvän tietynlainen asenne, joka yhdistettynä sopivaan kontekstiin luo halutunlaista kuvaa kohteestaan. Joihinkin näistä nimityksistä liittyy kulttuurisesti vahva konnotatiivinen merkitys. Esimerkiksi *lapsinainen* tuo helposti mieleen Lolita-tyypin ja *hippityttö* tietyllä tavalla pukeutuvan ja käyttäytyvän naisen.

- (166) ”*Lapsinaisen* tuoksu on makea ja raikas - -” (9/99)
- (167) ”*Hevitytöt* ryysäävät - - katsomaan elävää legenda - -” (12/99)
- (168) ”*Hippityttö* yhdistää soman mekon mummon korikassiin - -” (2/00)
- (169) ”Nainen on miehelle kuin *lepattava liekki* - -” (2/00)
- (170) ”*Älykkönaisten* musiikkia - -” (2/00)
- (171) ”Anna *luksusnaiselle* laatulahja - -” (7/03)
- (172) ”Älä oo tommonen, oma *hanipöö*.” (7/07)
- (173) ”Shake it, *baby!*” (7/07)

Tavallista naista määritellään hyvin erilaisilla sanoilla ja ilmauksilla. Merkityspiirteet ovat osittain limittäisiä eri ryhmien kesken, mutta jokaisesta joukosta löytyy myös erottavia piirteitä muihin verrattuna.

3.1.2. Julkisuuden nainen

Julkisuuden nainen on positiivinen usein samanlaisissa tapauksissa kuin tavallinen nainen, mutta merkityspiirteiden painotukset ovat erilaisia. Useammin kuin tavallisen naisen kohdalla jo oletusarvoisesti kauniit naiset saavat positiivisen leimansa ulkonäköön liittyvien nimitysten kautta. Ulkonäkö on selvästi yleisin tapa määrittää julkisuuden naista. Esimerkiksi sana *kaunotar* löytyy lähes jokaisesta aineiston lehdestä julkisuuden naisen yhteydessä käytettynä. Merkityspiirteet ovat monipuolisempia kuin tavallisen naisen kohdalla, esimerkiksi KAUNIS, TYRMÄÄVÄ, LEHDEN KANTEEN KELPAAVA. Kauneutta korostetaan kuvailemalla sitä tarkasti, mutta nimeävissä sanoissa on tavalliseen naiseen verrattuna vähemmän variaatioita. Myös assosiatiivisia merkityspiirteitä liittyy julkisuuden naisen nimeämiseen vähemmän. Tulkinnat ovat jotenkin yleisempiä ja yhtenäisempiä. Toki esimerkiksi *Bond-tyttö* (182) nostaa esiin niin konnotatiivisia kuin heijastusmerkityksiäkin, mutta muuten liitännäismerkityksiä ei kovin runsaasti ilmene.

- (174) ”Näennäisen meikittömänä hän on sama persikkaihoinen ja sähkösilmäinen *kaunotar* kuin suurella kankaalla.” (Julia Roberts) (9/99)
- (175) ”Rakastunut *sähkösilmä*” (9/99)
- (176) ”- - näyttelijäkaunokki Lara Flynn Boyle.” (10/99)
- (177) ”- - vieläkin ihan *babyface*, vaikka onkin jo kolmikymppinen.(Heather Graham)” (10/99)
- (178) ”Hän (Shania Twain) on antanut neljässä vuodessa kantrille *uudet salonkikelpoisemmat kasvot*.” (11/99)
- (179) ”*Kansityttö*ämme on parikymppinen hemaiseva Hollyanne.” (11/99)
- (180) ”James King on nimestään huolimatta *nätti tyttö*.” (12/99)
- (181) ”Cameron Diaz: *Kaunis* kameleontti - - Tumma *kaunotar* - -” (12/99)
- (182) ”*Pusuhuulinen Bond-tyttö* (Denise Richards)” (2/00)
- (183) ”Suloinen *omenaposki* (Keri Russell)” (2/00)
- (184) ”- - kevätmuotinäytöksen hehkeät *mallineidot* - -” (2/00)
- (185) ”*Kansikuvatyttemme* Bridget Hall - - Teksasin *kaunotar* - -” (12/00)
- (186) ”*Sulotar* Espanjasta” (4/01)
- (187) ”- - julkkikseksi Kelley kohosi naituaan *yhden universumin kauneimmista naisista*, näyttelijä Michelle Pfeifferin.” (4/01)
- (188) ”Nicole Kidman on *Hollywood-kaunottarien* absoluuttinen kuningatar - -” (12/01)
- (189) ”Päätäväinen *suukkosuu*” (12/01)

- (190) ”*Jumalattaren vartalolla siunatun* Nikin (Taylor) elämä kuitenkin muuttui - -” (12/01)
- (191) ”Te äänestitte maailman *kaunottaret* järjestykseen.” (7/02)
- (192) ”Hollywoodin kutistuvat *kaunokaiset*” (12/02)
- (193) ”*Kohukaunotar* Jennifer Lopez” (4/03)
- (194) ”Näyttelijä Kate Hudson, 23, on kipuamassa Yhdysvaltain suosikkisöpölinien kastiin.” (5/03)
- (195) ”Renée[stä] - - löytyy myös klassinen *elokuvakaunotar*.” (5/03)
- (196) ”*Tyylikameleontti*” (5/03)
- (197) ”Urkimme hehkeältä *kansikuvakaunottareltamme* (Drew Barrymore) - -” (7/03)
- (198) ”Cosmon *kansikuvanainen* Jenni - -” (12/07)
- (199) ”- - nätistä *popparityöstä* on kasvanut elegantti nainen - -” (12/07)

Myös julkisuuden naisia kuvataan erilaisilla kuninkaallisuutta ilmaisevilla sanoilla. Useimmat esimerkeistä eivät ole erityisen arvottavia, mutta koska kyseessä ei ole asemasta johtuva todellinen kuninkaallisuus, ne kuuluvat nimeävien sanojen joukkoon. Idea perustuu heijastusmerkitykseen, aivan kuten tavallisen naisen kohdalla. Merkityspiirre KUNINKAALLINEN ja siihen liittyvät konnotaatiot halutaan liittää uuteen kohteeseen yhdistämällä esimerkiksi laulajan kyvyt kuninkaalliseen asemaan: kukaan ei yllä samalle tasolle – tai ainakin todella harva. Taideammatteihin liittyy usein mukaan myös merkityspiirre LUOVA. Tämä kertoo itsenäisyydestä ja omasta päätöksenteosta, jotka ovat molemmat tärkeitä piirteitä naiselle. Julkisuuden naiset ovat huomattavasti useammin kuningattaria (11) kuin prinsessoita (4). Tämä johtuu siitä, että prinsessa ei ole vielä saavuttanut kaikkea mahdollista, kuningatar on. Hän on jo huipulla. Tavallisen naisen kohdalla nimitykset olivat suunnilleen tasan. Kuninkaallisissa nimityksissä on lisäksi se ero, että tavallinen nainen nimetään ikään kuin yleisellä tasolla: ”Yhdessä yössä arkisesta ahertajasta tulee kimaltava *kuningatar*.” (12/99), mutta julkisuuden nainen nimetään useimmiten henkilökohtaisesti.

- (200) ”Kantrin *kuningatar* Shania Twain laulaa miehetkin suohon.” (11/99)
- (201) ”Jonna Tervomaa, 26, ja Maija Vilkkumaa, 25, kisaavat *suomirokin kuningattaren* tittelistä.” (11/99)
- (202) ”*Popkuningatar* Whitney Houstonin - -” (12/99)
- (203) ”*Diiva* (Whitney Houston) pukeutuu paljettitakkiin ja käärmebootseihin.” (12/99)
- (204) ”*Kansikuvakuningatar* James King” (12/99)
- (205) ”*Punaposkiprinsessat*” (2/00)

- (206) ”Natalie Portmanin *tyyliprinsessa*-lookiin - -” (2/00)
- (207) ”Parikymppinen *pop-prinsessa* - -” (12/00)
- (208) ”Nicole Kidman ja muut yön *kuningattaret* - -” (12/01)
- (209) ”Uuden ajan *soul-kuningatar* Angie Stone - -” (7/02)
- (210) ”Kate Hudsonista tulee uusi romanttisten komedioiden *kuningatar*.” (5/03)
- (211) ”Lauren Conrad Tosi-tv:n *kuningatar* - -” (12/07)

Muillakin sanoilla on mahdollista ylivertaisuutta ilmaista. Sekä kulta että hunaja mielletään joko kalliiksi tai muuten miellyttäväiksi aineiksi.

- (212) ”- - *hunajakurkussa* Jennifer Lopezissa - -” (10/99)
- (213) ”*Kultakurkku*-Whitneyn ura - -” (12/99)
- (214) ”*Kultatyttö Kelly*” (4/03)

Julkisuudessa on aina muutamia muita kauniimpia, julkisempia, kuuluisampia ja ikoni-asemassa olevia naisia. Näihin muutamiin voidaan verrata toisia, jolloin kaikkein kuuluisimpien glooriasta heijastuu jotakin myös vertailu-kohteeseen. Esimerkeissä mainitaan suorastaan myyttisen aseman saavuttanut Marilyn Monroe sekä Madonna, yksi tämän hetken menestyksekkäimmistä ja monipuolisimmista artisteista, joka itsekkin on matkinut Marilynia. Myös taiteesta ja muista kauniista asioista löytyy sopivia vertauskuvia julkisuuden naisille.

- (215) ”Mielestäni hän on taitoluistelun *Madonna*. (Oksana Bajul)” (11/99)
- (216) ”Hänessä on jotain samaa kuin *Marilyn Monroessa*. (Geri Halliwell)” (12/99)
- (217) ”*Syvän etelän hedelmä* - -” (12/00)
- (218) ”- - näyttelijätär lunasti oman aikamme *Milon Venuksen* tittelin - -” (4/01)
- (219) ”*Englannin ruusu*” (7/02)

Ulkonäön lisäksi julkisuuden naista määrittäväksi asiaksi nousee usein hänen paikkansa ja arvonsa julkisessa kentässä. Merkityspiirteinä korostuvat vahvasti MENESTYNYT ja KUULUISA. Käytetyt nimet ovat tässäkin luokassa yksipuolisempia kuin tavallisesta naisesta puhuttaessa. Huomiota kiinnittää usein esiintyvä sana *tähtönen*, jonka helposti luokittelisi muussa yhteydessä pejoratiiviseksi siinä esiintyvän deminutiivi-johtimen *-(i)nen* takia. Cosmopolitanissa sana on kuitenkin luettavissa useimmissa tapauksissa

positiiviseksi. Ilmausten konnotaatiot ovat selviä. Tähti tuikkii muita kirkkaammin ja superetuliite nostaa kohteen muita korkeammalle.

- (220) ”- - yhden suosituimmista *tähtösistä*.” (9/99)
- (221) ”- - Gary Marshall *tähtöslöytöineen*.” (10/99)
- (222) ”Lauryn Hill on 24-vuotias musiikin *supertähti* - -” (11/99)
- (223) ”Aerinilla onkin erehtymätön *rikkaan tytön tyylitaju*.” (11/99)
- (224) ”Christina Ricci, tuo persoonallinen Hollywood-*tähtönen*.” (2/00)
- (225) ”- - hän muuttuukin valtakunnan *kuumimmaksi rokkimimmiksi* - - ” (12/00)
- (226) ”Missonin raitamekkoa esittelee *tämän hetken kuumin nimi* Mini Andén.” (4/01)
- (227) ”Amerikan *unelmatyttö, huippumalli* Niki Taylor - -” (12/01)
- (228) ”Hunajainen Kate H. - - suloinen *tähti* - -” (5/03)
- (229) ”Ranskalaiselokuvan *grande dame*, Mademoiselle Jean Moreau, 79.” (7/07)
- (230) ”*Supermallien uusi sukupolvi*” (12/07)

Julkisuuden naiseen liittyviä ilmauksia sidotaan myös seksuaalisuuteen. Kuten on jo todettu, tämä johtuu lehden tyylistä ja tavasta painottaa asioita. Seksuaalisuus on tärkeää ja sitä tuodaan esille voimakkaasti. Perinteisemmissä naistenlehdissä (esim. Anna, Gloria) ei seksuaalisuutta korosteta yhtä voimakkaasti kuin Cosmopolitanissa. Julkisuuden naista tosin kuvataan seksuaalisuuden avulla harvemmin kuin tavallista naista. Julkisuuden naista kuvaavien positiivisten sanojen merkityspiirteistä puuttuu myös ALOITTEELLINEN, joka on tavallisen naisen kohdalla luokiteltavissa jopa erityisen tärkeäksi. Julkisuuden naisen kohdalla korostuu vain merkityspiirre SEKSUAALINEN tai ennemminkin SEKSIKÄS. Sana yhdistää piirteen taas henkilökohtaisesti kohteeseen.

- (231) ”Kollega Tuija Lehtinen onkin kutsunut häntä (Katri Manninen) *nuortenkirjaseksin papittareksi*.” (9/99)
- (232) ”Siinä hän on, *maailman seksikkäin nainen*. (Jennifer Lopez) (10/99)
- (233) ”*Beibi Bronxista*” (Jennifer Lopez) (10/99)
- (234) ”*Hemaisevalla* Giselellä on *kurvit kunnossa* Versacen juhlatopissa.” (11/99)
- (235) ”- - kultakutrisesta *seksipommista* nälkiintyneeksi - -” (4/01)
- (236) ”Entinen *seksisymboli* on nyt luuviulu - -” (4/01)
- (237) ”*Seksijumalatar*-Samanthaa esittävä Kim Cattrall - -” (4/01)
- (238) ”*Beach baby* Britney S. tuulettaa napakoruja pallobikineissään.” (7/02)
- (239) ”*Maailman kuumin nainen* - - (Jennifer Lopez)” (4/03)

- (240) ”Pariin otteeseen *maailman seksikkäimmäksi naiseksi* valittu upea Jennifer (Lopez) - -” (4/03)
- (241) ”Dannii (Minogue) tykkää *tuhman bailaajatytön* imagostaan.” (4/03)
- (242) ”Tämä boheemi *beibi* vaihtaa pintamuodin klassiseen tyyliin.” (7/03)
- (243) ”Ajattelen itseäni *rakkauden seikkailumatkailijana, lemmen Kristoffer Kolumbuksena.*” (7/07)

Julkisuuden naiselle on yllättävän suotavaa muistuttaa tavallista naista tai jotenkin muuten arkipäiväistä. Merkityspiirteinä korostuvat esimerkiksi TAVALLINEN, VAATIMATON, KOTONA VIIHTYVÄ, LUONNOLLINEN. Positiivisuus huokuu selkeästi nimityksistä, jotka tosin saattavat olla välillä hiukan ristiriitaisia. *Kotikissat* ovat silti pippurisia (244) tai sähköitä (257) Affektiivisuus ja konnotaatiot yhdistävät ryhmän sanoja toisiinsa. Vastaavien nimitysten ei voisi kuvitella olevan positiivisia tavallisen naisen kohdalla.

- (244) ”Julia Roberts on *pippurinen kotikissa* - -” (9/99)
- (245) ”Kun olen kotona, *olen ihan normaali ihminen.* (Julia Roberts)” (9/99)
- (246) ”Julie (Delpy) on *luonnonlapsi.*” (9/99)
- (247) ”Mehän olemme *vain kaksi tavallista tyttöä* Bronxista. (Jennifer Lopez ja ystävä)” (10/99)
- (248) ”Olen *kotona viihtyvää tyyppiä ja tykkään laittaa ruokaa*”, paljastaa Shania - -” (11/99)
- (249) ”- - tähtösemme (malli Hollyanne) vaikuttaa *melko tavanomaiselta naiselta.*” (11/99)
- (250) ”Ihmenainen Lauryn (Hill) on kuitenkin *vaatimaton supertähti.*” (11/99)
- (251) ”- - peppipitkätössumaisesta nimestään - - Sobieski haluaa *pysyä tavallisena tyttönä.*” (12/99)
- (252) ”Keri Russellin söpöön olemukseen sopivat *hehkeät naapurintytön posket.*” (2/00)
- (253) ”Näyttelijä Kate Winslet - - *haluaa elää kuten kuka tahansa.*” (4/01)
- (254) ”Naiset ihailivat Nikin (Taylor) *naapurintyttömäistä raikkautta.*” (12/01)
- (255) ”Alessandra Ambrosio - - *Luonnonlapsi* - -” (6/03)
- (256) ”Ex-superdiiva Jennifer Lopez ”*Lempipaikkani on nyt kotisohva*” (7/07)
- (257) ”Sähäkkä *kotikissa* Aerobic-mestari Rita Niemi - -” (7/07)

Erityispiirre positiivisissa ilmauksissa julkisuuden naisen kohdalla on tuoda esille jotenkin vaikea lapsuus tai menneisyys, josta on noustu omilla avuilla

kuuluisuuteen. Merkityspiirteenä korostuu VASTOINKÄYMINEN. Tämän on kaiketi tarkoitus toimia esimerkkinä lukijalle siitä, kuinka vaikeuksista voi ponnistaa kuuluisuuteen ja menestykseen.

- (258) ”- - *pitkäkoipisesta tanssityöstä tv-sarjan suosikiksi* - - (Jenna Elfman)” (10/99)
 (259) ”*Köyhyydestä kantrin kuningattareksi* (Twain)” (11/99)
 (260) ”Yksi *aarre* perheellä oli: pieni tyttö, joka lauloi kuin *enkeli*. (Twain)” (11/99)
 (261) ”Charlize (Theron) on eteläafrikkalainen *maalaistyttö*, joka *puski sitkeydellään* itsensä Hollywoodin *tähti-kaartiin – perheväkivallan ja isän juopottelun varjosta.*” (2/00)
 (262) ”Halle (Berry) kertoo - - *miten hän voitti vaikeudet.*” (12/02)
 (263) ”Isän *hylkäämä tyttörukka* (Norah Jones) nousi *jazz-staraksi.*” (5/03)
 (264) ”- - Natalia Vodianovan matkasta venäläiseltä vihannestorilta *muotimaailman huipulle* ja rikkaan *aatelismiehen vaimoksi*. Lue *yksihuoltajaäidin* tyttären kiehtova *tuhkimotarina* - -” (6/03)

Toki on aina hyvä, jos julkisuuden nainen kykenee osoittamaan muuntautumiskykynsä. Ei ole suotavaa, että julkisuudessa esiintyvä nainen on liian tavallinen, silloinhan hän ei ole tehnyt mitään erityistä paikkansa ansaitakseen eikä sovi tavallisen naisen esikuvaksi.

- (265) ”Heather Graham muuntautuu helposti rennosta *naapurintyöstä* kokkareiden sähköksi *prinsessaksi.*” (10/99)

Julkisuuden naisille sallitaan selvästi persoonallisempia piirteitä kuin tavallisille naisille. Negatiiviset piirteet voivat muuttua julkisuuden naisessa jopa positiivisiksi, kuten seuraavissa esimerkeissä. Tällöin nimitys on vahvasti sidoksissa aikaan ja paikkaan ja merkitys lähinnä konnotatiivinen.

- (266) ”Menestyvän *sählärin* sydän sykkii sympatiaa - - (Jenna Elfman)” (10/99)
 (267) ”Hän (Oksana Bajul) oli suuren yleisön kaipaama *diiva.*” (11/99)
 (268) ”*Villikkomalli* James Kingillä - -” (12/99)
 (269) ”- - Kate Winslet on *ihanan itsepäinen* britti.” (4/01)
 (270) ”Stand up –koomikko Kriise Salminen paljastaa - - esittämänsä valloittavan *bimbon* - -” (12/02)

Stereotyyppisesti ajatellen poikamaiset piirteet, kuten VILLI, TEHOKAS ja HUOLITTELEMATON ovat tietysti määrin sallittuja julkisuuden naisille. Kyse ei silti missään nimessä ole maskuliinisuudesta.

- (271) ”- - Carey Lowell odottaa Richard Geren esikoista.
Kova mimmi – tuohon ei edes Cindy Crawford pystynyt!”
(10/99)
- (272) ”*Piikikkään älykkäitä naisia*” (2/00)
- (273) ”*Rääväsuinen Beatles-tytär* Stella McCartney - -” (12/01)
- (274) ”- - Jennifer Garner piristää epätavallisena, miehet
pieksevänä *sankarittarena* - -” (4/03)
- (275) ”*Valkokankaalla villi poikatyttö* seikkailee kaikkein
vauhdikkaimpana Charlien enkelinä. (Barrymore)” (7/03)
- (276) ”*Pörröpää-Drew* - -” (7/03)
- (277) ”*Tehotyttö* Drew Barrymore vie eikä vikise.” (7/03)
- (278) ”*Rämäpää*-enkelin paluu.” (7/03)
- (279) ”*Rokkimimmin* ja kauniin nörtin yhdistelmä.” (12/07)

Julkisuuden nainen nimetään useimmiten ulkoisten piirteiden perusteella ja hänelle annetaan kunniaa toisenlaisista asioista kuin tavalliselle naiselle. Nimitykset ovat jonkin verran yksipuolisempia kuin tavallisen naisen kohdalla. Sanoilla on lisäksi vähemmän sivumerkityksiä.

3.2. Negatiiviset ilmaukset

Aivan kuten positiivisissakin nimityksissä, suurin osa negatiivisista ilmauksista on sellaisia yleismaailmallisesti, ei vain Cosmopolitanin sivuilla. Toisaalta yleisesti neutraali tai hyväksytty nimitys saattaa kontekstissaan lehden sivulla muuttua negatiiviseksi. Kuten todettua, perinteinen naiskäsitys ei Cosmopolitanin sivuilla juuri kannatusta saa. Positiivinen nimitys kohdistuu tavallisesti suoraan kohteeseen, mutta negatiivinen osoittaa useammin kohteen toimintaan. Tällöin ketään ei nimitetä henkilökohtaisesti vaan välillisesti, ja kritisointi on helpompi ottaa vastaan myös lukijana. Huomionarvoista on, että negatiiviset nimitykset kerääntyvät usein ryppäiksi yhteen artikkeliin eivätkä ole laajemmin käytössä lehden sanastossa, kuten useimmat positiiviset sanat. Erityisesti tämä näkyy julkisuuden naisista puhuttaessa. Negatiivisia

nimityksiä ei tästä syystä voi oikeastaan yleistää koskemaan laajemmin naiskuvaa, mutta kyllä sanat jotakin suuntaa antavat.

3.2.1. Tavallinen nainen

Tavallinen nainen nähdään usein negatiivisessa valossa arkipäiväisissä askareissaan. Sanat eivät normaalikäytössä ole negatiivisesti virittyneitä, mutta tämä ilmiö liittyy vahvasti Cosmopolitanin imagoon itsenäisten nuorten naisten lehtenä. Nykyaikainen nainen ei tahdo jumittua äitinsä tavoin patriarkaalisesta yhteiskunnan asettamiin rajoihin. Kodin ja lasten hoitaminen ei ole nykynaisen unelmien täyttymys. Merkityspiirteet HUOLEHTIVA, ÄIDILLINEN ja ARKINEN voidaan yhdistää näihin kontekstissaan negatiivisiin sanoihin. Lukijan omat konnotaatiot saattavat vielä lisätä sanoihin kielteisyyden tuntua

- (280) ”En ole *kotirouvatyyppiä* - -” (9/99)
- (281) ”- - 90-luvun itsevarmoista valtiattarista, ei *äitimuori*.” (9/99)
- (282) ”Nainen on kyllästynyt *kotiapulaisen ja sihteerikön* rooliin.” (11/99)
- (283) ”Yhdessä yössä *arkisesta ahertajasta* tulee kimaltava kuningatar.” (12/99)
- (284) ”Siivoaminen - - tuo mieleen miehen oman *äitikullan*.” (4/01)
- (285) ”En osaa kuvitella Elinaa kokkaavana ja siivoavana *kodinhengettärenä*.” (4/01)
- (286) ”*Mami* tietää paremmin” (6/03)
- (287) ”Ylikiltti pankkineiti - - päättyy *nuhriseksi kotirouvaksi* - -” (7/03)

Osittain edellisen ryhmän sisälle menevät sanat, joiden päämerkityspiirre on NAIMATON. Nimitysten negatiivisuutta lisää sekin, että ne kuulostavat nykynaisen korvaan vanhanaikaisilta¹⁴.

- (287) ”Emme enää elä yhteiskunnassa, jossa naimatonta naista pidetään *vanhapiikana*.” (4/01)
- (288) ”Elina ei ole *vanhapiikatyyppiä*.” (4/01)
- (289) ”- - *vanhatpiiat*, onnettomat *naisparat* - -” (4/03)

¹⁴ Nykypuhekielessä ei juuri käytetä sanaa *vanhapiika* (miehestä *vanhapiika*), vaan naimaton aikuinen on *sinkku* sukupuoleen katsomatta.

Muutenkaan merkityspiirre TÄTIMÄINEN ei ole erityisen haluttava Cosmopolitanin naiskuvassa, vaikka ensimmäisen esimerkin *tätikassi* onkin tyylikäs. Tosin täytyy myöntää, ettei tätimäisyys varmasti yleisestikään ole ensimmäisiä myönteiseksi määriteltäviä piirteitä, joita naisesta ajatellaan.

- (290) ”Muillekin kuin *tantoille*. Tyylikäs *tätikassi*.” (12/00)
- (291) ”- - *nutturapäistä liikunnanopettajaani*.” (12/01)
- (292) ”- - sekä nähdä Saijassa haluttavan naisen *opettajatädin* sijasta.” (6/03)

Tavallisen naisen kohdalla ulkonäköön liittyy helpommin negatiivinen kuin positiivinen asenne. Negatiivisia sanoja ei kuitenkaan ole paljon, ja kontekstissa on usein positiivinen sävy. Esimerkissä 293 puhutaan *pullopuksesta*, mutta samalla kerrotaan muodikkaan puseromallin sopivan pulleista poskista huolimatta. Nimitys on kielteinen, mutta se pehmenee kontekstin positiivisuuden avulla siedettäväksi. Esimerkkien merkityspiirteet vaihtelevat, mutta yhdistävänä voisi useimpien ilmausten kesken pitää piirrettä HUOLITTELEMATON.

- (293) ”Muodikas poolokaulus käy *pullopoksellekin* - - ” (9/99)
- (294) ”Nainen vaikuttaa uraansa uppoutuneelta *jakkupukupaketilta*.” (9/99)
- (295) ”Hoitavat naamiot *rasvanassuille*” (10/99)
- (296) ”*Kalpeanaama* kaunistuu pinkillä poskipunalla - - ” (11/99)
- (297) ”Todellinen seksin jumalatar ei ole *ylimeikattu yhden yön ihme* - - ” (12/99)
- (298) ”- - Anne ei muistele hyvällä päätymistään *muotinukeksi*.” (2/00)
- (299) ”- - kultamussukan ex-tyttöystävä on varsinainen *mörkö*.” (12/00)
- (300) ”Anna muiden *mummoilla nutturoissaan* - - ” (12/00)
- (301) ”- - *rupikonnaksi* haukuttu ex-tyttöystävä saattaa paljastua prinsessaksi.” (12/00)
- (302) ”- - *Julmia Juoninen* -tyylinen ulkonäkö - - ” (4/03)

Perinteisenä nähtyä miehen valtaa naisen ylitse pidetään lehden teksteissä poikkeuksetta negatiivisena. Alistuva nainen ei ole nykyaikainen eikä ainakaan cosmotyttö. Merkityspiirteet ovat negatiivisia, muun muassa ALISTUVA, TAHDOTON, RIIPPUVAINEN, MIEHEN HALLITSEMA. Sivumerkityksinä hallitsevat heijastusmerkitykset, vaikka voisi ajatella affektiivisten merkitysten olevan tavallisempia. Otokseen kuuluvissa lehdissä

nimitykset liittyvät naisen ulkoiseen olemukseen ja siihen, miltä mies haluaa naisen näyttävän.

- (303) ”Jotkut miehet - - yrittävät vaatettaa naisen kuin *tahdottoman nukan.*” (2/00)
- (304) ”He (tietyt miehet) haluavat naistensa pukeutuvan hillitysti kuin *ruotsalaiset kartanonrouvat.*” (2/00)
- (305) ”Mitä *mallinukeksi* muutettu *naisressukka* voi tehdä - -” (2/00)
- (306) ”- - pännii näyttää *konservatiiviselta hienostorouvalta.*
- - Miksi - - haluaa naisensa näyttävän *keski-ikäiseltä kansanedustajan rouvalta?*” (2/00)
- (307) ”- - vie *siipirikkominiän* maalle seestymään.” (4/03)

Edellisten esimerkkien valossa seuraava ryhmä vaikuttaa ristiriitaiselta. Tavallinen nainen ei saa olla liian alistuva, mutta myöskään hallitseva ja aggressiivinen käyttäytyminen ei ole suotavaa. PINNALLINEN, KIELTEINEN ja HALLITSEVA ovat merkityspiirteinä negatiivisia. Joissakin esimerkeissä on stereotyyppisiä naiseen liitettyjä piirteitä (esimerkit 308, 310 ja 313).

- (308) ”- - ihanasta naisesta tuleekin tyytymätön *narisija* - -” (2/00)
- (309) ”- - haluammeko oikeasti olla hermostuneita *anorektikkoja* ja viiniä siemailevia *muotinukkeja?*” (4/01)
- (310) ”- - ketäpä nuorta miestä *nalkuttava mamma* kiinnostaisi?” (6/03)
- (311) ”- - en ikinä tule seurustelemaan kenenkään yhtä *pintapuolisen kanan* kanssa.” (7/03)
- (312) ”- - muuttuu auringon valossa *pomottelevaksi justiinaksi.*” (7/07)
- (313) ”Kesyttä *äkäpussi!*” (7/07)
- (314) ”Mutta *oikkuprinsessat* tukehtuvat hattaraansa.” (7/07)

Riippuvainen voi olla muustakin kuin toisesta ihmisestä. Se ei ole yhtään sen suotavampaa kuin alistuminenkaan. Seuraavien esimerkkien yhdistävä merkityspiirre on siis RIIPPUVAINEN. Merkitykset ovat vahvasti konnotatiivisia, affektiivisia ja metaforisia.

- (315) ”*Rakkausnarkomaani* lempaa poikaystävän toisensa jälkeen.” (2/00)
- (316) ”Näpit irti, *näppihaukka*” (myymälävarkaasta) (2/00)
- (317) ”Himoatko jotain muuta? *Sokerihiiri* - - *Rasvasieppo* - -” (12/01)
- (318) ”Olet *todellisuus-telkka-narkkari* ja *saippuaoppera-friikki.*” (7/03)

Toisen naisen puolison lähestyminen kunnianttomien aikein nähdään poikkeuksesta negatiivisena ja tuomittavana toimintana. Esimerkeissä 321 ja 322 kielteisyys kytkeytyy valmiiksi sanaan *vampira*, joka yhdistyy *vamppiin* ja *vamppaamiseen*, jotka PS:n mukaan tarkoittavat viettelijätärtä sekä naisen suorittamaa viettelyä.

- (319) ”- - toinen nainen nappaa kulta-pojusi? *Miehennielijä* kertoo - -” (10/99)
 (320) ”Kokenut *miehenryöstäjä* - -” (10/99)
 (321) ”Vaarallinen *vampira*?” (4/03)
 (322) ”- - pelkää, että *vampira* raastaisi häneltä miehen väkipakolla.” (6/03)

Cosmopolitanin sivuilta on selvästi luettavissa, että naisen pitää käyttäytyä arvokkaasti ja ikääntyä tyylikkäästi. Ikäistään nuoremmin käyttäytyviä paheksutaan armotta. Ikä, jos mikä, on kyllä hyvin subjektiivinen asia, joten konnotatiiviset ja affektiiviset merkitykset ovat hyvin vahvoja.

- (323) ”Miksi jotkut naiset *eivät kasva koskaan aikuisiksi*? - - pyörivät baareissa orastavassa *täti-iässä*.” (4/03)
 (324) ”Kun olin katsomassa Hunksien keikkaa, *keski-ikäiset mammat* hyppivät - -” (6/03)
 (325) ”On sääliä nähdä nelikymppisiä *tätejä* bailaamassa nuorten naisten seassa.” (6/03)
 (326) ”Paitsi että nainen vaikuttaa silloin *teinityöltä* - -” (7/03)

Aina ongelmat eivät johdu omasta käytöksestä.

- (327) ”Vanhemmat eivät näe aikuista naista vaan *pienen tytön* - -” (5/03)

Cosmopolitanissa korostetaan amerikkalaiseen malliin kykyä tehdä mitä tahansa. Niinpä suomalaiskansallinen ujous ei kuulu haluttaviin piirteisiin. Negatiivisiksi nimityksiksi nousevat sanat, joiden merkityspiirteitä ovat UJO ja ARKA. Myös EI KUKAAN, HUOMAAMATON ja SIVUSTAKATSOJA määrittävät useita näistä sanoista.

- (328) ”- - ujoille *takarivin tiinoille* - - itekin samanlainen *arkajalka* - -” (10/99)
 (329) ”Muutu *hiirulaisesta* jumalaiseksi - -” (12/99)
 (330) ”*Seinäkukkaset*, huomio! - - Tarjoamme eväät hauskanpitoon.” (12/00)

- (331) ”*Ujosteleva orvokki* ei pääse tavoitteeseensa yhtä varmasti kuin intohimoinen nainen.” (6/03)

Mielenkiintoinen yksityiskohta on se, että positiivisissa nimityksissä esiintyneet saduista tutut nimet voivat olla myös negatiivisia. Tällöin merkitys heijastuu alkuperäisestä kohteesta uuteen samoin kuin positiivisessa tapauksessa, mutta alkuperäisessä nähdäänkin jotain negatiivista. Edellisten esimerkkien merkityspiirteet nousevat näissäkin esille.

- (332) ”Pieni tiedote kaikille omissa nurkissa piileskeleville *tuntemattomille Tuhkimoille* - -” (7/03)
 (333) ”Ehkä olet kuin *Ruusunen*, joka on sata vuotta tuijottanut joka ilta mitä tahansa oman elämän korviketta, etkä enää tunnista poikamiestä pysäköintimittarista.” (7/03)

Outo käyttäytyminen ja kontrollin menettäminen ei ole hyväksi naiselle. Yllättävän vähän *Cosmopolitanissa* käytetään vanhoja naista tarkoittavia ilmauksia *akka*, *eukko* ja *ämmä*, vaikka ne olisivat nykykielessä jo valmiiksi kielteisiä. Ne eivät todennäköisesti istu lehden tyyliin niin hyvin, että niitä käytettäisiin.

- (334) ”- - kun ystäväksi luulemasi *naikkonen* - -” (10/99)
 (335) ”Hän on kuitenkin itse tarinan suurin *noita*.” (12/00)
 (336) ”*Häähirviön* hyökkäys” (7/02)
 (337) ”Kaaso voi joutua *monsterimorsiamen orjattareksi* - -” (7/02)
 (338) ”- - pikkuvikaisilla *pimuilla*.” (4/03)
 (339) ”Enemmän höperö vauhtitāti kuin valittava *ämmä* kassajonossa.” (6/03)
 (340) ”*Outo lintu* voi herättää kiinnostuksen, mutta new age -tiedossa harhaileva *hörhö* saa hälytyskellot soimaan.” (7/03)

Seksikkyyys ja aloitteellisuus ovat tavallisen naisen kohdalla haluttuja piirteitä ja niihin viitataan usein positiivisilla sanoilla. Seksuaalinen aggressiivisuus, aktiivisuus ja liiallinen seksuaalisuuden korostaminen eivät kuitenkaan ole hyvä asia. Tässä ero naisen oman tahdon ja miehisen maailman kriteerien välillä tulee selvästi esille. Jos nainen alistuu miehen haluille, hänestä käytetään negatiivista nimitystä (342–346). Toisaalta miestä ja hänen käyttäytymismallejaan ei saa liiaksi matkia (347). Ensimmäisen esimerkin kielteisyys kumpuaa lähinnä vanhanaikaisuudesta.

- (341) ”*Viettelijätär* on vanhanaikainen sana, joka helposti herättää mielikuvan *ripsii räpsyttelävästä suomifilmin sankarittaresta* tai *kikattelevasta kanasesta*.” (9/99)
- (342) ”- - madonna-huora-kompleksista kärsivälle garderobikustalle seksikkyys tarkoittaa *playboy-tyttöä* kaikilla mausteilla.” (2/00)
- (343) ”- - muiden ihmisten silmissä olin pelkkä *seksilelu*.” (2/00)
- (344) ”- - naisen kai oletetaankin olevan samantyyppinen seksuaalinen tuote kuin se bikineihin puettu *pumpattava barbara* - -” (2/00)
- (345) ”- - päätyi kerran kännipäissään moisen *unelmakoneen* lakanoiden väliin.” (12/00)
- (346) ”- - oletin hänen entisen heilansa olevan viehätysvoimaton, ronski *seksihullu*.” (12/00)
- (347) ”*Helppo*: Termi, jota miehet käyttävät naisesta, jonka seksuaalinen käytös muistuttaa miehistä käytöstä.” (7/03)

Tavallisen naisen kohdalla negatiiviset nimitykset syntyvät usein jonkinlaisten ylilyöntien tai sopimattoman käytöksen seurauksena. Cosmopolitanin imagolle sopivasti arkuus, riippuvaisuus ja huomaa-mattomuus ovat myös kielteisiä asioita.

3.2.2. Julkisuuden nainen

Julkisuuden naista ei nimitellä negatiivisilla sanoilla ja ilmauksilla läheskään niin usein kuin tavallista naista. Vain muutamassa laajemmassa tekstissä julkisuuden naiseen kohdistetaan selkeää kritiikkiä ja arvostelua sanatasolla. Yleisempää on ikään kuin vihjata pienestä epäonnistumisesta esimerkiksi pukeutumisen suhteen:

- (348) ”Whitney Houston on musabisneksen *kanarialintu*, joka on valinnut itselleen *ökykalliin kirppari-lookin*.” (12/99)
- (349) ”Tyllihelmainen Hilary Swank *ei aivan vakuuta*, vaikka päällä onkin Dioria.” (5/03)
- (350) ”Penélope Cruzin *kirppari-look ihmetyttää*, sillä tähti *yleensä* pukeutuu niin *klassisen elegantisti*.” (7/03)

Suoraan osataan toki sanoa myös julkisuuden naisen kohdalla, mutta silti negatiivisuus tuntuu jotenkin lempeämmältä kuin tavallisen naisen kohdalla.

- (351) ”Hollywoodin *tähtösen* kauneus on suoraan verrannollinen rahapussin paksuuteen.” (9/99)

- (352) ”Monet kuvittelevat vieläkin, että olen (Charlize Theron) täysin yhdentekevä *blondi* - -” (2/00)
 (353) ”*Rääväsuuna* tunnettu brittilaulaja Lily Allen - -” (12/07)

Julkisuuden naisten negatiiviset nimitykset on vielä tarkemmin sidottu tiettyihin asioihin tietyissä artikkeleissa kuin tavallisen naisen kohdalla. Aineistosta nousee kaksi aihetta, joihin suurin osa rajusti negatiivisista sanoista kuuluu. Toisen ryhmän päämerkityspiirre on HYVÄKSIKÄYTTÄVÄ.

- (354) ”Rikkaat *äitirukat*? Julkisuuden *härskit rahastajaäidit* - -” (7/02)
 (355) ”*Rahastajamammat* toimivat törkeästi - -” (7/02)
 (356) ”*Härski-Hurley* (Elizabeth) miljonäärin lompakolla” (7/02)
 (357) ”*Kullankaivajaksi* leimattu brasilialaiskaunotar - - (Luciana Morad)” (7/02)
 (358) ”- - joiden ihailua *korppikotkat* tarvitsevat elääkseen kuin vampyyrit verta.” (4/03)

Vain viimeinen esimerkki on eri artikkelista kuin muut, joten kovin moneen julkisuuden naiseen ei näitä nimityksiä voi yleistää. Toisaalta julkisuus on monitasoista. Muutamissa muissa aineiston lehdissä Elisabeth Hurley on saanut osakseen vain positiivisia nimityksiä, joista suurin osa viittaa hänen kauniiseen ulkonäköönsä ja tyyliinsä.

Toinen artikkeleista esiin nouseva ryhmä sisältää hallitsevana merkityspiirteen LAIHA. Hoikkuus määrittynyt nimityksissä suorastaan sairaalloseksi, mikä perustelee negatiivisuutta. Tästä aiheesta aineistoon liittyvissä lehdissä on ollut kaksikin isompaa artikkelia. Muulloin laihuudesta ei negatiivisessa sävyssä mainita. Myös liiasta laihuudesta syytetyt julkisuuden naiset esiintyvät toisissa Cosmopolitan-lehdissä positiivisessa sävyssä. Näissäkin esimerkeissä negatiivisiin sanoihin liittyy jopa positiivisia ilmauksia (esimerkit 364–366).

- (359) ”- - kultakutrisesta seksipommista *nälkiintyneeksi keskitysleirivangiksi* muuntautunutta Portia de Rossia - -” (4/01)
 (360) ”Surulliset *tikkarityöt*” (4/01)
 (361) ”- - lehdet alkoivat kutsua sarjan näyttelijättäriä *lollipop-tytöiksi*. - - pää näyttää ylikorostuneen suurelta suhteessa kuihtuneeseen vartaloon.” (4/01)
 (362) ”*Entinen* seksisymboli on nyt *luuviulu* - - (Michelle Pfeiffer)” (4/01)

- (363) ” - - heilasteleva kaunotar on *laiha kuin oljenkorsi*.” (4/01)
 (364) ”*Langanlaihat tähdet* riskeeraavat terveytensä - -” (12/02)
 (365) ”Hollywoodin kutistuvat *kaunokaiset*. Näyttelijät näivettyvät *nälkäkurjiksi*.” (12/02)
 (366) ”- - *tikkuhyönteisiä?* (laihat näyttelijät)” (12/02)
 (367) ”- - he eivät näyttäisi *syöttöporsailta tikunmallisen Calista Flockhartin* rinnalla.” (12/02)

Ulkonäkö on laihuutta lukuun ottamatta harvoin negatiivisen nimeämisen kohteena eikä kielteisyyttä ole erityisen vahvaa. Vahvimpia sanoja käyttää julkisuuden nainen itse itsestään (368). Tämä on toisaalta odotettavaa, sillä ulkonäkö on niin vahvasti edustettuna positiivisissa nimityksissä.

- (368) ”Minulla on tajuttomat *pullopokset*. Näytän *hamsterilta* - - (Sarah Michelle Gellar)” (9/99)
 (369) ”- - kieltäytyy olemasta ”*söpöliini naispoppari*.” (2/00)
 (370) ”*Elokuvatähtöset* ovat vihdoinkin huomanneet, että kannattaa oikeasti näyttää – elokuvatähdeltä.” (12/00)
 (371) ”Älä huolestu, edes *ammattikaunottaret* eivät aina säihky filmillä.” (12/00)
 (372) ”Nikin timmiksi treenaama vartalo kun ei tuo mieleen lösähtänyttä *kotiäitiä*.” (12/01)
 (373) ”- - kuvittelee Kellyn (Osbourne) olevan tyyli-ikonin ja *palleron* sekoitus - - ” (5/03)

Seksuaalisuus saattaa olla julkisuuden naisenkin kohdalla negatiivista. Positiivisista sanoista puuttunut ALOITTEELLINEN tulee vahvemmin esille kielteisissä ilmauksissa. Tässäkin ryhmässä näkee, että nimeäminen perustuu lähinnä yhteen tekstiin, joten yleistyksen on parempi jättää tekemättä.

- (374) ”- - kansikuvatyttyömme Jennifer Lopez *ei ole pelkkä kurvikuningatar*.” (10/99)
 (375) ”- - yhtä vapaamielinen suhde seksiin kuin miestenlehtien *unelmabarbeilla*.” (4/01)
 (376) ”Tällaisia *ronskireettoja* elää lähinnä miehille suunnatussa pornografisessa roskaviihteessä. ” (4/01)
 (377) ”- - supertähtiä olivat Melrose Placen *viettelijättäret*.” (4/01)

Tavallinen nainen nähdään diivana positiivisessa kontekstissa, julkisuuden nainen niin myönteisesti, kielteisesti kuin neutraalistikin. Kielteisiä on kuitenkin enemmän. Näissä sanoissa merkityspiirteensä korostavat YLIMIELINEN, VAATIVA ja ITSEKÄS.

- (378) ”Tietenkin *diiva* muotitoimittaja Nina - -” (10/99)

- (379) ”*Staravaras* (Winona Ryder)” (12/02)
 (380) ”Elokuvakaupungin kulissien taakse mahtuu monenlaista *diivaa*.” (4/03)
 (381) ” - - saa herkästi *diivan* leiman. Enkä minä halua olla mikään *diiva*, vaan ihan mukava ihminen.” (4/03)
 (382) ”*Hirviötähti* Hollywoodista. Kauhutarina kamalasta kaunottaresta.” (4/03)
 (383) ” - - että hetken *narttuilu* telkkarissa voi tarkoittaa ainaiseksi ikäväksi *ämmäksi* leimautumista.” (5/03)
 (384) ”*Tuhlaajatytär*” (5/03)
 (385) ”Hyvästi *diivan* elkeet - -” (7/07)

Merkityspiirteet EPÄVARMA, ARKA, HYLÄTTY ja PELOKAS eivät yhdisty positiivisessa merkityksessä julkisuudenkaan naiseen. Tosin ura ja luonne olisivat siinä tapauksessa perustavanlaatuisessa ristiriidassa keskenään, joten kielteinen suhtautuminen ei ole mikään ihme.

- (386) ”En ollut kovin seksikäs, saati itsevarma. Lähinnä muistutin värisevää *haavanlehteä*, joka sulkeutui kuoreensa.” (10/99)
 (387) ”*Rikas tyttörukka*” (11/99)
 (388) ” - - pyrki huolehtimaan *siipirikkomallista*.” (4/03)
 (389) ”Norah Jones - - Isän hylkäämä *tyttörukka* nousi jazzstaraksi.” (5/03)

Huolimatta itsetuntoa korottavasta ja korostavasta maineestaan Cosmopolitanista löytyy selvästi enemmän negatiivisia nimityksiä tavallisille naisille. Kolmessa tutkimusaineistoon kuuluvassa lehdessä ei ole lainkaan negatiivisia nimityksiä julkisuudessa esiintyville naisille ja muutenkin niitä on melkein puolet vähemmän kuin tavallisen naisen kohdalla. Millä moista epätasapainoa voidaan selittää? On totta, että kuuluisuudet ovat jo jonkinlaisen seulan läpi käyneet ja ovat valmiiksi kauniita ja upeita, joten heistä ei juuri löydy aihetta kielteisiin nimityksiin. Toisaalta tässä voidaan nähdä idoli-ajattelua: Jokainen julkisuuden valokeilassa oleva laulaja, näyttelijä tai malli on sellaisenaan ainakin jollakin asteella valmis roolimalli tavalliselle naiselle. Negatiivisia nimityksiä voi käyttää oikeastaan vain nainen itse tai joku, joka on samalla tasolla hänen kanssaan. Vain muutamissa tapauksissa nimitykset osoittavat yleistä paheksuntaa ja niille on olemassa jokin todella painava syy.

4. MUITA NAISKUVAA LUOVIA ILMAUKSIA

Nimityssanojen lisäksi teksteissä käytetään runsaasti muita erilaisia tapoja ilmaista Cosmopolitanin naiskuvaa. Nämä keinot vahvistavat edellä esiteltyjä sanoissa ja lauseissa esille tulevia asenteita ja odotuksia, mielikuvaa naisesta. Esittelen lyhyesti muutamien esimerkkien avulla näitä keinoja.

4.1. Imperatiivi

Teksteistä yhtenä huomattavana keinona nousevat esille imperatiivimuodot, joilla vaikutetaan lukijaan. Käskeminen on tavallaan huomaamatonta, sillä se on verhottu useimmiten ohjeen muotoon ja se sisältää tietyn hyvä–huono-vastakkain asettelun: Jos toimit ohjeen mukaan, olet hyvä ja menestyvä cosmonainen, muussa tapauksessa et. Käskymuodolla kehoitetaan niin itsestä kuin parisuhteesta huolehtimiseen. Imperatiivit näkyvät erityisen vahvasti kansiteksteissä ja otsikoissa.

- (390) ”*Vie – ja jätä* vikiseminen miehen tehtäväksi.” (9/99)
- (391) ”*Luo* itse tähtien varma tyyli” (10/99)
- (392) ”*Tirkistele* marraskuun muhkeita miehiä” (11/99)
- (393) ”*Älä vanhene* liian vinosti” (2/00)
- (394) ”*Veny* tv-tähden mukana pitkäksi ja solakaksi.” (12/01)
- (395) ”*Pistä* seksiä poikatukkaasi” (7/02)
- (396) ”*Nappaa* unelmauros” (6/03)
- (397) ”*Pelasta* parisuhteesi kesähullaannukselta haleilla ja hellällä hieronnalla.” (7/07)

Kannellaan lehti myy itseään, jolloin on ymmärrettävää, että siinä tekstit ovat provosoivia ja käskeviä. Aivan jokaisen lehden kannessa käskymuotoa ei esiinny, mutta useimmissa.

Käskymuodon sisältävät ilmaukset vahvistavat lehden sisällöllistä asennetta ja linjaa selkeästi: nainen huolehtii itsestään (391, 393–395); hän selvittää parisuhteen karikat (397); hän osaa ja uskaltaa tehdä miehestä objektin ja tavoittelemisen kohteen (390, 392, 396); hän tuntee itsensä ja tarpeensa.

Teksteissä imperatiivi tulee vahvasti esille erilaisilla vinkki- ja puffipalstoilla (mm. Cosmotyyli, Cosmokauneus, Cosmo kampa, Cosmo

kokeilee). Näillä palstoilla lukijaa ohjataan imperatiivia käyttämällä kokeilemaan muodikkaita vaatteita, meikkejä, kampauksia. Ohjailun idea on sama kuin otsikkokäytössä. Käskyä noudattava nainen voi tuntea itsensä yhtä kauniiksi ja menestyneeksi kuin esimerkkien naiset.

- (398) ”*Sujauta* ylessi minihame ja sen seuraksi sääriäsi sulostuttavat avokkaat tai sandaletit.” (4/01)
- (399) ”*Kopioi* kotona persikkahehku - - *matki* valkokankaiden kaunottaria ja kokeile poskillesi persikkaa.” (7/03)
- (400) ”Kyllästyttääkö pitkä liuhuletti? *Ota* mallia tähdistä ja *leikkaa* rohkeasti lyhyt rokkitikka.” (12/07)

4.2. Vastakkainasettelu

Cosmopolitanin teksteissä käytetään otsikkotasolla usein vastakkainasetteluja. Lukija voi valita kahdesta ääripäästä omansa. Parit ovat yleensä sellaisia, ettei jää epäselväksi, kumpi vaihtoehto on oikeampi.

- (401) ”*Siipirikosta sankariksi* Näin muutut *valittajasta voittajaksi*” (5/03)

Alkuvuosina lähes jokaisesta lehdestä löytyy lukijatesti, jonka avulla voi kartoittaa omaa luonnettaan. Näiden testien otsikointi noudattaa vastakkainasettelun linjaa (kuten tosin useimmat vastaavat testit). Otsikossa annetaan lukijalle kaksi vaihtoehtoa, josta valita. Ensimmäinen vaihtoehto on tavoittelemisen arvoinen, toisessa on usein jokin negatiivisen miellelyhtymän synnyttävä sana. Cosmopolitanille ominaisesti ensimmäinen vaihtoehto ei välttämättä ole yleisesti juuri sen hyväksyttävämpi kuin toinenkaan.

- (402) ”*Hulvaton bilehile* vai *kuihtunut seinäruusu*?” (4/03)
- (403) ”*Lemmen peluri* vai *Amorin arastelija*?” (7/03)

Joskus testin otsikko on myös selkeä kysymys:

- (404) ”Elätkö täysillä?” (12/01)

Todellisuudessa oikea vastaus löytyy ääripäiden välistä, mutta sitä ei tarvitse otsikossa kertoa. Vastauksissakin ns. kesyyn vaihtoehto arvioidaan yleensä

hiukan negatiivisesti. Rohkea tyyli on aina parempi kuin varovainen. Tämä näkyy erityisen selvästi esimerkeissä:

- (405) ”*Tulta ja tappuraa - - Syvää sielunrauhaa - - Hengetöntä haparointia*” (12/01)
 (406) ”*Syöjätär - - Sielunsisko - - Seinäruusu*” (7/02)
 (407) ”*Hillitön hippailija - - Tyylikäs tanssahtelija - - Kuiva kuin näkkileipä*” (4/03)
 (408) ”*Uhkarohkea rämöpää - - Viisas viettelijätär - - Rajoittunut romantikko*” (7/03)

Vastakkainasetteluja syntyy myös itse tekstissä. Vaihtoehtoja ei välttämättä tuoda suoraan esille kuten otsikoissa ja testeissä, mutta lukija löytää vaihtoehdot varmasti. Usein merkitykset löytyvät pienistä konjunktiosta, joiden olemassaolo riittää vertauksen luomiseen.

- (409) ”Pilates-liikkeitä pakertavat supermallitkin.” (10/99)
 (410) ”- - levinnyt silmämeikki on ehkä nätti seireeneillä, mutta meitä tavallisia juhlijoita se ei kaunista.” (12/99)
 (411) ”*Sen sijaan* he pyörivät baareissa orastavassa täti-iässä.” (4/03)
 (412) ”Katie (Holmes) näyttää, että tätitukkakin voi näyttää tyylikkäältä.” (12/07)

4.3. Puhuttelu

Monissa lehden artikkeleissa käytetään suoraa puhuttelua. *Sinä-* tai joskus *te-* sanan käyttö osoittaa lukijalle selvästi, että teksti on osoitettu juuri hänelle. Näin jokainen lukija voi helposti samastua tekstiin ja siinä esitettyyn naiskuvaan. Samastuminen on tietysti vielä helpompaa, jos itsellä on kokemusta eli kontaktipinta itse artikkelin aiheeseen.

Puhuttelu alkaa yleensä heti otsikosta: ”Alaston totuus: *Sinä olet upea!*”

Vasta otsikon jälkeen mennään ingressissä itse asiaan:

”Etkö tunne oloasi kotoisaksi Eevan asussa? Pukeudutko mieluummin pimeyteen kuin liihottelet ilman rihman kiertämää? Heitä turha häpeä nurkkaan. Cosmo kertoo, kuinka opit katselemaan vartaloasi uusien silmin. Ja löydät upean itsesi.” (5/03, alleviivaus toimituksen)

Pintatasolla ajatellen tekstin tarkoitus on osoittaa lukijalle, että hänen vartalonsa on kaunis sellaisenaan eikä sitä pidä hävetä missään tilanteessa. Syvällisemmin voitaisiin ajatella, että artikkeli opettaa lukijalle parempaa itsetuntoa, mikä on selvästi yksi cosmonaisen hallitsevista piirteistä ja lehden naiskuvalle ominaista.

Puhuttelu lisääntyy mitä pidemmälle lehden julkaisuhistoriassa päästään. Puhuttelua käytetään runsaasti ensimmäisistä lehdistä alkaen, mutta vuoden 2007 esimerkilehdet eivät juuri enää käytä *nainen*-sanaa, vaan puhuttelevat lukijaa lähes aina suoraan:

- (413) ”*Elämäsi* oli silkkaa tähtisumua, kun koulun ihanin poika rakastui *sinuun*.” (7/07)
 (414) ”*Oletko* joskus käyttäytynyt juuri päinvastoin kuin oli tarkoitus - -” (12/07)

Vain kun kyseessä on kielteinen asia (sukupuolitaudeista kertovat tekstit ”Kavala klamydia” 7/07 ja ”Piikki pelastaa” 12/07), käytetään *nainen*-sanaa, jonka avulla sekä yleistetään ongelma että saadaan lukija erotettua tekstissä puhuttavasta naisesta.

4.4. Adjektiivit ja muut määrittelevät sanat

Cosmopolitanin teksteissä neutraali perusilmaus on *nainen*. Neutraalius voidaan poistaa helposti adjektiivien avulla. Myös puhutteluun saadaan sävy, kun käytetään adjektiiveja. Määrittelevällä sanalla mukaan tulee jonkinlainen painotus, asenne tai kuvaus, joka kertoo kohteesta enemmän kuin pelkkä pääsana. Naisten-lehtien kielessä käytetään yleensäkin enemmän adjektiiveja ja kuvaavia sanoja¹⁵ kuin uutistekstissä tai muissa aikakauslehtiteksteissä.

- (415) ”Miehet ihailevat naisessa muodokkuutta, ja *pieni pyöreys* on *seksikästä*.” (9/99)
 (416) ”*Rohkea* ja *luonnonkaunis* ryntää rinteeseen *paljaaltaan*.” (2/00)

¹⁵ Vertaa Aho 1994 ”Kiltti nainen, naimaton nainen, tuhma tyttö, kiltti tyttö, unelmien nainen, kaunis nainen, toinen nainen, rietas nainen...” sisältävät kaikki määritteen naiselle.

- (417) ”*Ahkerä ja aktiivinen* cosmonainen - - ” (12/00)
 (418) ”John Malkovichin paikan *fiksujen* naisten päiväunissa - - ”
 (4/01)
 (419) ”Tumma, kimaltava ruskea on kynsilakkojen *seksikäs älykköväri*.” (12/01)
 (420) ”*Timmi* tyttö kääntää kesällä katseet.” (6/03)

Adjektiivit ovat edellä olevissa tapauksissa intensioltaan enimmäkseen suhteellisia, ja niiden ekstensio riippuu kontekstista. Esimerkiksi adjektiivin *pieni* ekstensio riippuu tarkoitteen ominaisuuksista. Myös suhde vastakohta-adjektiivi *suureen* on liukuva. Riippuu siis pitkälti lukijasta, millaiseksi hän mieltää vaikkapa *pienen pyöreiden* esimerkissä 415. (Lisää adjektiiveista ks. esim. Orpana 1988: 120–121, 126, 149–150; Cruce 2000: 168–170.)

Cosmopolitanissa on huomattava määrä artikkeleita ja pikkujuttuja, joissa adjektiivien määrittelemät piirteet liittyvät jonkin tuotteen kautta myös sen mahdolliseen omistajaan. Jos mekko on naisellinen, meikki upea tai laukku kevään kuumiin asuste, sama adjektiivi yhdistetään vaivatta myös naiseen (vrt. myös s. 25). Seuraavien adjektiivien avulla lukijan mielipiteitä ja samalla naiskuvaa ohjaillaan lähes huomaamattomasti.

- (421) ”*Kiihkeät* kissansilmät” (9/99)
 (422) ”*Sievät* ja *seksikkäät* alusasut” (2/00)
 (423) ”*Korkeat* korot takaavat *loistosääret*.” (4/01)
 (424) ”- - *kutsuvan kosteat* huulet.” (4/03)
 (425) ”*Hehkeän* iltameikin pikaohje.” (12/07)

4.5. Toimintamallit

Lukijalle annetaan lehdessä usein suoria toimintamalleja. Näitä ohjeita noudattamalla lukija saa itselleen jotakin haluttavaa: trendikkyyttä, seksikkyyttä, kauneutta, nautintoa. Toimintamallit ovat suuremmin esitettyjä kuin adjektiivien verrattain piilotetut merkitykset, mutta vähemmän hyökkääviä kuin imperatiivin käyttö. Toimintamalleja omaksuessaan lukija on itse aktiivisemmassa osassa eikä vain käskemisen kohteena.

- (426) ”Me kerromme syksyn trendit. *Sinä* valitset niistä mieleisesi.” (9/99)

- (427) ”*Puhdas, kuultava iho + vähän väriä = takuuvarma kaunistaja.*” (11/99)
- (428) ”*Näin pääset irti valloituskierteestä.*”(2/00)
- (429) ”*Näin opastat miehesi antamaan parasta - -*” (12/01)
- (430) ”*Seksikkyyttä tihkuva ja hehkuvan kuuma look on ihastuttavan helppo toteuttaa.*” 7/03)
- (431) ”*Cosmon neuvoilla näytät tänä kesänä paremmalta kuin koskaan.*” (7/07)

Naiskuva löytyy toimintamalleistakin ilman suurempaa ponnistelua: kaunis, hillitty, seksikäs ja seksuaalinen, upea nainen. Lukija purkaa kuvan teksteistä ja samastuu siihen tahtoessaan.

4.6. Miehen mielipide

Huolimatta jopa feministisestä suhtautumisestaan sukupuoliin, Cosmopolitanissa käytetään yllättävän paljon miesten mielipiteitä, kun naiskuvaa rakennetaan. Tämä nostaa välillä esiin ristiriitaisuuksia. Esimerkki 437 sisältää hyvinkin patriarkaalisen käsityksen naisesta eikä sitä sen enempää kritisoida, todetaan vain vallitsevaksi todellisuudeksi. Ristiriitaista on myös se, että lehti yleensäkin nostaa esiin miehen mielipiteitä. Naisenhan pitäisi olla itsenäinen ja miehestä riippumaton kaikissa tekemisissään. Uusimmissa lehdissä on vakiopalstat, Miehen mielestä ja Opas miehelle, joilla miehistä näkökulmaa tuodaan mukaan.

- (432) ”*Olen aina pitänyt naisista, jotka tekevät aloitteen.*” (9/99)
- (433) ”*Muovimaisen paksu pakkeliherros naisen kasvoilla ei pure minuun. Pidän luonnollisen kauniista naisista - -*” (2/00)
- (434) ”*- - lopetti tupruttelun, mistä hänen miesystävänsäkin ilahtui.*” (4/01)
- (435) ”*Tupakalta haiseva hengitys, hiukset ja löyhkäävät vaatteet karkottavat miehet tehokkaasti.*” (4/01)
- (436) ”*Monen - - pojan unelmanainen on seksuaalisesti aktiivinen ja rohkea, mutta myös viaton ja kiltti. Kaikki palautuu siis ikivanhaan huora-madonna-jaotteluun.*” (12/07)

4.7. Yleinen mielipide

Cosmopolitanissa esiintyy myös muutama mielipiteeksi laskettava ilmaisu, jotka mielestäni tukevat lehden luomaa naiskuvaa. Esimerkit korostavat voimakkaasti feministisiä ajatuksia, ja vaikka niitä onkin vähän suhteessa muihin esimerkkeihin, ne nousevat esille jotenkin korostuneemmin. Näiden muutamien esimerkkien perusteella Cosmopolitania voi pitää ajatusmaailmaltaan feministisenä. Toki myös muissa esimerkeissä ja sanastossa on samoja piirteitä, joten ajatus feminismistä ei ole vain näiden viiden ilmauksen varassa.

- (439) ”Arvatkaa, miksi ylitin yhtäkkiä 20 millin rajan, Julia (Roberts) kuiskaa. *Kävin salaa sukupuolenvaihdosleikkauksessa - -*” (9/99)

Nainen ja mies eivät lainauksen mukaan vielääkään ole täysin tasa-arvoisia. Rivien välistä voi lukea ajatuksen naisten ja miesten eripalkkaisuudesta, vaikka työ on sama. Näyttelijä Julia Roberts vihjaa muuttuneensa mieheksi, koska hänen palkkionsa elokuvista ovat nousseet huomattavasti.

- (440) ”Maailmassa on *kolme miljardia naista, joille ei ole suotu supermallin vartaloa, ja vain kahdeksan naista, joille on.*” (10/99)
- (441) ”- - voi olla *menestyvä* näyttelijätär, *vaikka ei olekaan langanlaiha.*” (4/01)

Esimerkit korostavat naiseen kohdistuvia ulkonäköpaineita. Supermalleja on häviävän pieni osa kaikista maailman naisista, joten miksi kaikkia naisia yritetään sulloa samaan ihanteeseen. Toisaalta julkisuudessa esiintyvä nainen voi muistuttaa enemmän keskiarvonaista ja menestyä silti.

- (442) ”Ylimääräisen hatunnoston Ang Lee ansaitsee *sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisestä.*” (4/01)
- (443) ”- - nähtiin nykynaisina, jotka *olivat ainakin sängyssä ja shoppailurintamalla tasa-arvoisia miesten kanssa.*” (4/01)

Viimeisissä esimerkeissä korostetaan tasa-arvoisuutta. Ang Leen elokuvassa ”Hiipivä tiikeri, piilotettu lohikäärme” naiset taistelevat yhtä hyvin ja yhtä paljon kuin miehet ja myös miehiä vastaan. ”Sinkkuelämää” televisiosarjan

naishahmot taas nousivat jonkinlaisiksi malliesimerkeiksi vuosituhanen alussa.

5. PÄÄTELMÄT

Cosmopolitan on selvästi suunnattu naisille, mielellään nuorille, kansainvälisille, itsenäisille ja itsestään kiinnostuneille naisille, joille pintatrendit ja seksuaalisuus ovat tärkeitä asioita.

Lehdessä korostetaan uutta ja poikkeavaa suhtautumista naiseen. Tämä näkyy sanallisella pintatasolla suhteellisen selvästi. Naista ja naisellisuutta korostetaan positiivisilla ilmauksilla ja negatiivisia nimityksiä käytetään vähemmän. Mielipiteet ovat yleensä naisten ja käsiteltävät aiheet naisia kiinnostavia.

Naisista käytettävät nimitykset on jaettu viiteen ryhmään. Jako tuntuu erityisen perustellulta näin jälkikäteen, koska sen avulla selvisi, kuinka eri tavalla tavallista ja julkisuudessa toimivaa naista nimitetään. Myös neutraaleja nimityksiä löytyi paljon. Ne ovat luonteeltaan sukupuolta, sukulaisuutta ja naiseutta ilmaisevia. Omana ryhmänään esille nousevat myös geneerismaskuliinisten sanojen feminiiniset vastineet, jotka ovat yksi lehden feministisen imagon syntyperusta. Samantyyppinen erikoisryhmä ovat *cosmonainen*-ilmaukset, joiden idea on kiteyttää yhteen sanaan kaikki positiivinen, mitä naisesta voi Cosmopolitan-lehden maailmankuvan mukaisesti sanoa. *Cosmonainen*-nimitys on aina positiivinen, mutta samalla tavallaan neutraali. Huomion-arvoinen seikka on, että älykkyyttä ei naisen piirteenä korosteta oikeastaan laisinkaan. Piirteestä on kolme positiiviseksi laskettavaa ilmausta. Luulisi niitä löytyvän enemmän.

Aineistoni kattaa periaatteessa yhdeksän vuotta (2004–2006 ei lehtiä), jona aikana luulisi tapahtuneen jonkinlaisia muutoksia lehden sisällössä, ulkoasussa ja toimituspolitiikassa. Cosmopolitanissa eroja on vähän. Alkupään lehdissä oli alkujaan englanninkielistä materiaalia enemmän kuin nykyään. Sisällysluettelo on muuttunut, mutta palstat ovat edelleen pitkälti samoja kuin alussa. Kuten aiemminkin totesin, geneerismaskuliinisten sanojen

korvaaminen vastaavalla feminiinisellä loppuu vuoteen 2001. Puhuttelu lisääntyy ja *nainen*-sanana käyttö vähenee, mitä lähemmäs tullaan tätä päivää. Nimityksiä löytyy kaikista lehdistä vaihtelevia määriä.

Tavallista naista nimitetään aineistossa 63 erilaisella positiivisella ilmauksella, joista muutamia toistetaan yhteensä 27 kertaa, kaikkiaan siis 90 nimitystä¹⁶. Merkityspiirteiden avulla naisesta käytettävät nimitykset jakautuvat tiettyihin kategorioihin. Tavallisen naisen nimityksistä syntyy seitsemän kategoriaa, joista esiin nousevat erityisesti seksuaalisuutta korostava ryhmä ja ulkonäköön perustuvat nimitykset. Tavallinen nainen nähdään myönteisenä, kun hän on seksuaalisesti aktiivinen ja aloitteellinen, jopa hyökkäävä. Tämä piirre poikkeaa eniten muissa naistenlehdissä totutusta linjasta. Ulkonäön suhteen hallitsevaksi myönteisyyden piirteeksi nousee huomiota herättävä.

Arkiset ja perinteiset naiselle stereotyyppisesti annetut piirteet eivät Cosmopolitanissa juuri positiivisuutta nosta. Nekin vähät ilmaukset, joita löytyy, ovat jotenkin ristiriitaisia merkitykseltään.

Julkisuuden naista nimitetään 64 positiivisella ilmauksella, mutta toistoja on lähes saman verran: 53 kappaletta. Yhteensä nimityksiä on 117. Julkisuuden naisesta on siis käytössä positiivisia ilmauksia noin kolmasosa enemmän kuin tavallisesta naisesta. Merkityspiirteet jakavat julkisuuden naisesta käytetyt nimitykset yhdeksään kategoriaan. Yleisimmin toistetut sanat ovat *kaunotar* (16), *kuningatar* (10) ja *tähtönen* sekä *kansikuvatyttö* (6) ja jo niistä näkee, että julkisuuden naista nimitetään kaikkein helpoimmin ulkonäköön liittyvillä sanoilla. Se lienee täysin odotuksen mukaista, kun kyseessä on usein ulkonäöllään toimeen tuleva nainen. Myös seksuaalisuuteen ja nimenomaan seksikkyyteen liittyvät nimitykset ovat useammin positiivisia kuin negatiivisia julkisuuden naisen kohdalla. Täysin tavallisen naisen kohdalla puuttuva nimeämisryhmä ovat tavallisuuden ja arkisuuden yhdistettävät ilmaukset, joiden perusteella julkisuuden nainen nähdään lähes 100 prosenttisesti myönteisinä. Julkisuuden naisen nimitykset ovat henkilökohtaisempia kuin tavallisen naisen ja niissä on määrään nähden vähemmän variaatiota.

¹⁶ Muistutan, että olen laskenut samansävyiset nimitykset yhdestä lehdestä vain kerran, toistot tulevat eri lehdissä esiintyneistä synonyymisistä nimityksistä. Kokonaisuudessaan lehdissä on siis enemmän nimityksiä.

Erilaisia negatiivisia ilmauksia tavallisesta naisesta on yhteensä 77 eikä toistoa juurikaan ole, vain viisi kappaletta. Kategorioita on seitsemän. Päinvastoin kuin julkisuuden nainen tavallinen nainen on arkisena negatiivinen. Äidillisyyys ja tätimäisyys eivät ole haluttavia piirteitä eivätkä kuulu Cosmopolitanin luomaan naiskuvaan. Tämä johtuu varmasti siitä, ettei menevän ja trendikkään lehden imagolle ja lukijakunnalle ole sopivaa taantua hellan ääreen ja miehen rinnalle perinteiseen malliin. Myös ulkonäköön liittyvät nimeämiset ovat tavallisen naisen kohdalla lähes yhtä usein kielteisiä kuin myönteisiä. Kaikkein suurinta kielteisyyttä koetaan alistuvaa, riippuvaista ja arkaa naista kohtaan. Näissä tilanteissa tavallista naista nimitetään lähes poikkeuksetta negatiivisella ilmauksella.

Julkisuuden naista ei juurikaan moitita. Negatiivisia ilmauksia löytyy aineistosta 41 kappaletta ja toistoja on vain kolme, siis puolet vähemmän kuin tavallisesta naisesta. Erilaisia kategorioita on vain viisi. Yleisimmät kielteisiä nimityksiä julkisuuden naisen kohdalla keräävät piirteet ovat liiallinen laihuus, arkuus sekä ylimielisyys ja vaativuus (diivailu). Negatiivisia ilmauksia tulee lähinnä tietyistä artikkeleista eli voidaan sanoa, ettei julkisuuden naista perustekstissä nimitetä negatiivisesti.

Cosmopolitanin voi sanoa rakentavan kahta erilaista naiskuvaa, jotka ovat kuitenkin kytköksissä toisiinsa. Tavallinen nainen nähdään myönteisenä silloin, kun hän on oma-aloitteinen, seksuaalinen, päättäväinen ja aktiivinen. Nainen, joka tietää, mitä haluaa, miten sen saa ja joka ei karta hiukan hurjempiakaan keinoja tavoitteensa saavuttamiseksi. Arka, avuton, johdateltavissa oleva ja riippuvainen nainen ei vastaa lehden naiskuvaa. Samat positiiviset piirteet ovat nähtävissä Cosmopolitanin internet-mediakortissa (ks. s. 5)

Toinen naiskuva rakennetaan julkisuuden naiselle, joka toimii tavallisen naisen esikuvana. Kuuluisa ja menestynyt nainen on kaunis, seksikäs ja sopivassa määrin verrattavissa tavalliseen naiseen. Hän ei harrasta ylilyöntejä ulkonäön, seksikkyyden tai asemansa suhteen ja osaa käyttäytyä tilanteissa niiden vaatimalla tavalla. Kielteisiä piirteitä hänestä ei juuri löydy, eihän hänestä silloin lehdessä kirjoitettaisi. Tavallinen nainen voi sekä katsoa ylöspäin julkisuuden naiseen että samastua häneen.

Riitta Auvinen on vuonna 1979 määritellyt kaksijakoiselle naiskäsitteelle (äiti/huora) viitekehysten, joka sisältää elämän eri osa-alueita. Jako

on perinteinen ja siitä syystä on mielenkiintoista verrata Cosmopolitan-lehdestä esiin nousutta naiskuvaa tähän viitekehykseen. Seuraava taulukko on Auvisen, mutta siinä olevat lihavoinnit vastaavat Cosmopolitanissa esille tullutta kuvaa ja ovat tutkielman kirjoittajan tekemiä. Osa viitekehykseen kuuluvista piirteistä ei Cosmopolitanissa tule esiin, joten niiden kohdalla ei lihavoiteja ole kummallakaan puolella. Toisaalta jotkin viitekehyksen osa-alueista sopivat kummaltakin osaltaan lehden naiskuvaa määrittämään. Silloin ne on molemmat merkitty. Eräät ilmaukset ovat turhan rajuja (esim. huora), mutta olen silti valinnut selvemmin lehden imagoon sopivan määritelmän.

Viitekehys

	alistuvuus	alistumattomuus
kosmologinen	äiti	huora
transsendentaalinen	pyhä	maallinen
seksuaalinen	epäaktiivinen	aktiivinen
taloudellinen	elätettävä	elättävä
juridinen	suojattu	lainsuojaton
uskonnollinen	Jeesus-morsian	syntinen Eeva
etiologinen	ihmisen alkuperä haikara	naisen kohtu
biologinen	syntymä kivulias	luonnollinen
status	saatu	hankittu
identiteetti	pieni, heikko	vahva , pelottava
psykologinen	tyytyväinen	vieraantunut
sosiologinen	epäitsenäinen	itsenäinen
koulutuksellinen	erilainen	samanlainen
poliittinen	yhdessä	yksin
maginaarinen	enkeli	paholainen, noita
edustuksellinen	kulttuuri	luonto
orgastinen	kyky	halu, tahto
määrittelydimensio	maskuliininen	ei-maskuliininen

Taulukko 1. Riitta Auvinen: naiskäsitys eri elämän osa-alueilla. (1979: 183)

Cosmopolitan-lehden naiskäsitys asettuu selkeästi uudenlaisen, itsenäisemmän patriarkaalista yhteiskuntaa vastustavan (huora)naisen puolelle. Auvisen taulukon perusteella Cosmopolitanin naiskuvaa voi siis sanoa perinteisestä eroavaksi.

Lehti pyrkii taistelemaan vallitsevaa patriarkaalista naiskäsitystä vastaan nimeämällä perinteiseen käyttäytymiseen liittyvät asiat negatiivisesti. Se jopa pyrkii luomaan uutta kielellistä materiaalia, jota käyttämällä patriarkalisuus väistyy. Naiseutta ja tasa-arvoa korostetaan esimerkiksi käyttämällä geneeris-maskuliinisten sanojen sijaan vastaavia feminiinisiä ilmauksia. Naisen asialla oleminen näkyy myös monissa muissa yhteyksissä lehden sivuilla. Miehestä yritetään tehdä objekti, silloin tällöin siinä jopa onnistuen. Lehti kuitenkin taistelee maskuliinisuutta vastaan juuri samoilla keinoilla joita patriarkaalin kulttuuri käyttää naisen marginaalistamiseen: tyttökalenterit ovat vaihtuneet poikakalentereiksi, pin up -tytöt pin up -pojiksi ja vähäpukeisten naisten rinnalla julkaistaan kuvia vähäpukeisista miehistä, joista osa katsoo jopa ulos kuvasta – siis esineellistää itsensä. Tasa-arvoisuutta yritetään lisätä vain kääntämällä päälaelleen normaali kulttuurinen käsityksemme. Sillä ei pitkälle pääse.

6. LOPUKSI

Yrityksistään huolimatta Cosmopolitan toteuttaa myös perinteistä patriarkaalista ideologiaa. Naisen asemaa korostetaan kyllä enemmän kuin normaalissa kulttuurissa, mutta se on itsestään selvää, kun kyse on naistenlehdessä. Pelkkä hyvä pyrkimys ei riitä muuttamaan asenteita, kun lehden tekstit puoltavat myös perinteisiä arvoja: ”- - *rakastuminen siihen oikeaan sekä koti ja perhe ovat kuitenkin monelle naiselle oman uran ohella tärkeitä unelmia.*” (4/01) Kaunistautuminen ja seksuaalisuus yritetään saada näyttämään siltä, että naiset tekevät ne itsensä vuoksi ja koska tahtovat niin, mutta perustelu jää pian perinteisen tulkinnan alle. Miksipä nainen itseään kaunistaisi, ellei miehen takia. En usko, naisten laittautuvan seksikkääksi miellyttääkseen vain itseään ja toisia naisia. Lisäksi miehiset mielipiteet naisesta ja perinteiset ajatukset parisuhteesta ja kulttuurisista arvoista eivät ole omiaan korostamaan uudenlasta naiskuvaa ja ajattelutapaa, vaikka esimerkiksi avioliitto ja perhe-elämä ovat harvinaisia aiheita lehden sivuilla.

Helen Gurley Brown on sanonut 40 vuoden takaiseksi lehden perustamismotiivikseen: ”Halusin lehden avulla viestiä, että naisellakin on oikeus nauttia seksistä, luoda uraa ja ihastella komeita miehiä.” (7/07: 5) Huolimatta kaikesta hyvästä, mitä Cosmopolitan naissukupuolen eteen tekee ja on tehnyt, vaikuttaa siltä, että lehden tehtävä on yhä sama kuin 60-luvulla. Olisiko aika uudistaa tavoitteita? Vai onko tämä todiste siitä, ettei mitään muutosta naisen asemassa ja naiskuvassa ole oikeasti tapahtunut? Kielellisiä sukupuolirooleja pyritään lehdessä uudistamaan, mutta ne noudattavat paljolti vanhoja stereotypioita. Tämä saattaa tosin johtua osittain siitä, että kieli on kaikille sama ja pohjautuu patriarkaaliseen kulttuuriin. Feminiinisten sanojen käyttäminen geneerismaskuliinisten sanojen tilalla osoittaa, että kielellä voisi ajan mittaan saada mahdollisesti aikaan muutoksia, jos niin haluttaisiin oikeasti tehdä.

LÄHTEET

Tutkielman aineisto

Seuraavat Cosmopolitan-lehden numerot

9/99	7/02
10/99	12/02
11/99	4/03
12/99	5/03
2/00	6/03
12/00	7/03
4/01	7/07
12/01	12/07

Teorialähteet

AHO, Kristiina 1994: Naistenlehtienkieli. Pro gradu -tutkielma.
Joensuun yliopiston suomen kielen laitos.

AUVINEN, Riitta 1979: Ylistämällä alistettu – Katarina Eskola, Elina
Haavio-Mannila, Riitta Jallinoja (toim.) Naisnäkökulmia.
s. 183–189. WSOY, Juva.

CAMERON, Deborah 1996: Sukupuoli ja kieli. Feminismi ja kielen-
tutkimus. Vastapaino, Tampere. Suom. Riitta Oittinen ja
työryhmä (englannin kielinen alkuteos: Feminism and
Linguistic Theory. Macmillan 1985.)

CRUSE, D. A. 1986: Lexical semantics. Cambridge University Press,
Cambridge.

CRUSE, Alan 2000: Meaning in Language. An Introduction to
Semantics and Pragmatics. Oxford University Press,
Oxford.

Englanti-suomi suursanakirja. 6. painos. WSOY, Juva 1994.

HAKULINEN, Auli & LAITINEN, Lea 1993: Kielitieteellistä nais-
tutkimusta Suomessa. – Naistutkimus – Kvinnoforskning
4/1993. s.60–64.

- HEIKKINEN, Vesa 1999: Ideologinen merkitys kriittisen tekstintutkimuksen teoriassa ja käytännössä. SKS, Helsinki.
- HEINÄMAA, Sara & SAARINEN, Esa 1984: Olennainen nainen. Naiskuvan filosofiset perusteet. WSOY, Juva.
- HERKMAN, Juha 1998: Sarjakuvan kieli ja mieli: sarjakuva kulttuurisen tekstintutkimuksen kohteena. Vastapaino, Tampere.
- JALLINOJA, Riitta 1983: Suomalaisen naisasialiikkeen taistelukaudet: naisasialiike naisten elämäntilanteen muutoksen ja yhteiskunnallis-aatteellisen murroksen heijastajana. WSOY, Porvoo.
- JOKINEN, Arja & JUHILA, Kirsi & SUONINEN, Eero 2000: Diskurssianalyysin aakkoset. 2.painos. Vastapaino, Jyväskylä.
- KARLSSON, Fred 1998: Yleinen kielitiede. Yliopistopaino, Helsinki.
- KALLIOKOSKI, Jyrki 1996: Teksti ja ideologia kieli ja valta Julkisessa kielenkäytössä. Helsingin yliopiston suomen kielen laitos.
- KANGASNIEMI, Heikki 1997: Sana, merkitys, maailma. Katsaus leksikaalisen semantiikan perusteisiin. Finn Lectura. Hakapaino Oy, Helsinki.
- LEECH, Geoffrey N. 1981: Semantics. The Study of Meaning. Second edition. Penguin Books. England.
- LEINO, Pentti 1987: Kieli ja maailman hahmottaminen. – Tommi Hoikkala (toim.) Kieli, kertomus ja kulttuuri. S. 26–52. Hakapaino Oy, Helsinki.
- MÄÄTTÄ, Urho 1994: Funktionaalinen selittäminen morfologiassa. Metateoriaa ja huomioita suomen ja sen sukukielten tutkimusperinteestä. Opera Fennistica & Linguistica 7. Tampereen yliopiston suomen kielen ja yleisen kielitieteen laitos.
- ORPANA, Terttu 1988: Kuvaus vai kommentti: tutkimus suomen kielen adjektiiviadverbien semanttisesta tulkinnasta. Opera Fennistica & Linguistica 2. Tampereen yliopiston suomen kielen ja yleisen kielitieteen laitos.
- PEIRCE, Charles S. 2001: Johdatus tieteen logiikkaan ja muita kirjoituksia. Valinnut ja suomentanut Markus Lång. Vastapaino, Tampere

PS = Suomen kielen perussanakirja. I–III. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 55. Edita Oyj 2001. Helsinki.

RAUTALA, Helena 1988: Jumala siunatkoon sikiötäni kuitenkin! Havaintoja suomen kielen piilogenuksesta. – Lea Laitinen (toim.) Isosuinen nainen. Tutkielmia naisesta ja kielestä. s. 32–40. Yliopistopaino, Helsinki.

RIKKILÄ, Elina 2000: Cosmopolitan naiseuden representaationa. Pro gradu –tutkielma. Tampereen yliopiston tiedotusopin laitos.

SIIROINEN, Mari 1988: Aito naisellinen tunteenpurkaus eli Nykysuomen sanakirjan naiskuva. – Lea Laitinen (toim.) Isosuinen nainen. Tutkielmia naisesta ja kielestä. s. 41–46. Yliopistopaino, Helsinki.

SKS = Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

SMITH, Philip M. 1985: Language, the sexes and society. Language in society 8. Basil Blackwell, Oxford.

TAINIO, Liisa 2001: Puhuvan naisenpaikka: sukupuoli kategoriana kielenkäytössä. SKS:n toimituksia 854, Helsinki.

Aamulehti 13.7.2003

Korpela, Kaisa: Kotitöiden idylliä ja arkirealismia s. C 37.

Internet-lähteet

”Cosmopolitan”. Cosmopolitan-lehden englanninkieliset kansainväliset kotisivut. <<http://www.cosmopolitan.com>>. 12.5.2008.

”Cosmopolitan mediakortti”. <http://mediaopas.sanomamagazines.fi/PublicFiles/1308/Cosmopolitan_Mediakortti_2008.pdf>. 12.5.2008

”Saphirin–Whorfin hypoteesi”. Wikipedia. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Sapirin%E2%80%93Whorfin_hypoteesi> 12.5.2008.

”Slangisanalista” <<http://koti.mbnet.fi/joyhan/SUOSLA1VER.htm>>. 12.5.2008.

LIITE

NAISSANAT

9/99	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> -- nousee kuitenkin mieleen kuvia -- 90-luvun itsevarmoista valtiattarista, ei äitimuori. Sinussa on samanlaista viehätysvoimaa kuin Marilyn Monroessa. Tänään olette kuin Aatami ja Eeva kielletyn hedelmän kimpussa. -- osaan käyttäytyä kuin kodin hengetär, jos mies pitää siitä -- 	<ul style="list-style-type: none"> Julia Roberts on pippurinen kotikissa -- -- yhden suosituimmista tähtösistä -- ranskalaiskaunotar Julie Delpy -- Julie on luonnonlapsi Kollega Tuija Lehtinen onkin kutsunut häntä nuortenkirjaseksin papittareksi. Näennäisen meikittömänä hän on sama persikka-ihoinen ja sähkösilmäinen kaunotar kuin suurella kankaalla. Rakastunut sähkösilmä (Roberts) Onko kaupungin omalla työllä jo näköispatsas -- 	<ul style="list-style-type: none"> Seksikkyys syntyy itsetunnosta. Näin viet ja viettelet! Me kerromme syksyn trendit. Sinä valitset niistä mieleisesi. Miehet ihailevat naisessa muodokkuutta, ja pieni pyöreys on seksikästä. Vie – ja jätä vikiseminen miehen tehtäväksi. Usko viehättävyytesi ja viettelytaitoihisi ja tee aloite. Sopivasti kiloja – parempaa seksiä? Jätä tyylikkäästään hyvästit Kiihkeät kissansilmät. Millennium-jumppaa muodon vuoksi. -- kurvit kuntoon -- Olen aina pitänyt naisista, jotka tekevät aloitteen. Unohda -- poikamaisen kehon tavoittelemisen. Uuden vuosituuhannen naisvartalo on moderni versio klassisesta tiimalasi-vartalosta -- Baby Doll on tehty tytölle, joka laittaa poikien päät pyörälle. (hajuvesi)
negatiivinen	<ul style="list-style-type: none"> Muodikas poolokaulus käy pulloposkellekin -- Viettelijätär on vanhanaikainen sana, joka helposti herättää mielikuvan ripsiä räpsyttelävästä suomiilmän sankarittaresta tai kikattelevasta kanasesta. -- 90-luvun itsevarmoista valtiattarista, ei äitimuori. En ole kotirouvatyyppiä -- Nainen vaikuttaa uraansa uppoutuneelta jakkupukupaketilta. 	<ul style="list-style-type: none"> Minulla on tajuttomat pulloposket. Näytän hamsterilta -- (Sarah Michelle Gellar) Hollywoodin tähtösen kauneus on suoraan verrannollinen rahapussin paksuuteen. 	<ul style="list-style-type: none"> Arvatkaa, miksi ylitin yhtäkkiä 20 millin rajan, Julia kuiskaa. Kävin salaa sukupuolenvaihdosleikkauksessa -- Suorastaan nälkiintyneeltä näyttävä Gellar -- Kate Mossin nälkäkurkityylissä --
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> Flikat ja pojat, sekaan vain juhlimaan Turun päivää! Vastaavaa udellaan sinkkutytöltä jatkuvasti -- Lapsinaisen tuoksu on makea ja raikas -- -- aviosisaret kuuntelevat henkeään pidätellen sinkkunaisen seikkailuja -- -- saman kysymyksen kuin sinkkusisarensa -- Naisopiskelijat lähestyivät täysin tuntemattomia miehiä -- 	<ul style="list-style-type: none"> Katri Manninen, <i>cosmonaisemme</i> -- 	<ul style="list-style-type: none"> Kotona olin aivan tavallinen tyttö. (Sarah Michelle Gellar) Kun olen kotona, olen ihan normaali ihminen.

	<ul style="list-style-type: none"> • Neiti punahilkka (muotikuva) 		
10/99	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Kerromme takuuarman hurmausreseptin illan kuningattarelle. • -- seurusteli koulun kaunottaren kanssa -- 	<ul style="list-style-type: none"> • -- kansikuvatytämme Jennifer Lopez ei ole pelkkä kurvikuningatar • Beibi Bronxista (JLo) • Menestyvän sähläriin sydän sykkii sympatiaa -- • -- hunajakurkussa Jennifer Lopezissa -- latinopopin kuningattarena. • Siinä hän on, maailman seksikkäin nainen. • -- Carey Lowell odottaa Richard Geren esikoista. Kova mimmi tuohon ei edes Cindy Crawford pystynyt! • Heather Graham muuntautuu helposti rennosta naapurintytöstä kokkareiden sähköksi prinsessaksi. • -- vieläkin ihan babyface, vaikka onkin jo kolmekymppinen. • -- näyttelijäkaunokki Lara Flynn Boyle. • Tähtöset luottavat -- • -- Gary Marshall tähtöslöytöineen. • -- kampa Hollywood-tyttösten kutrit. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pilates-liikkeitä pakertavat supermallitkin. • Opi kiihkon kertotaulu – valmenna vartalosi superseksiin • Luo itse tähtien varma tyyli • Valittajasta voittajaksi! Lopeta ruikutus! • Pukeudu kuin Heather Graham • Rämäpäistä Jennaa[Elfman] ei pidättelee mikään • -- pitkäkoipisesta tanssi-tytöstä tv-sarjan suosikiksi [Jenna Elfman] --
negatiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoitavat naamiot rasvanassuille. • -- kun ystäväksi luulemasi naikkonen -- • Työpaikkahaastattelun loppukarsintaan on kutsuttu kaksi hakijaa: sinä ja se mielistelijä. • -- nuoleskelijalle, joka oli korostanut ammatillisia avujaan avonaisella kaulaukolla. • -- toinen nainen nappaa kulta-pojusi? Miehennielijä kertoo -- • Kokenut miehenyöstäjä -- • - ujoille takarivin tiinoille - itsekin samanlainen arkajalka -- 	<ul style="list-style-type: none"> • En ollut kovin seksikäs, saati itsevarma. Lähinnä muistutin värisevää haavanlehteä, joka sulkeutui kuoreensa. • Tietenkin diiva muotitoimittaja Nina -- • -- kansikuva-tytämme Jennifer Lopez ei ole pelkkä kurvikuningatar 	<ul style="list-style-type: none"> • Maailmassa on kolme miljardia naista, joille ei ole suotu supermallin vartaloa, ja vain kahdeksan naista, joille on.
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> • Leffa cosmotyön silmin • -- miten meikätyttökin saa kampaajaltaan haluamansa hiukset. • Ekotyön säästövin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Laulajadiiva Whitney Houston • Raikas brunetti 	<ul style="list-style-type: none"> • Mehän olemme vain kaksi tavallista tyttöä Bronxista!
11/99	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Mikään ei ole romanttisempaa kuin visioida itsensä vanhaksi puudelimumoksi, joka köpöttelee papparaisensa vierellä. • Bilettyttö pukeutuu herkkuväreihin -- • Ruusunnappu (muotikuva: koristeruus ja tyttö) • Afroditen asu (muotikuva) • Huipputyöt (muotikuva) • Pusi pusi punahuuli. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kantrin kuningatar Shania Twain laulaa miehetkin suohon • Köyhyydestä kantrin kuningattareksi • Kansitytönämme on parikymppinen hemaiseva Hollyanne. • -- tähtösemme vaikuttaa melko tavanomaiselta naiselta. • Jonna Tervomaa, 26, ja Maija Vilkkumaa, 25, kisaavat suomirokin 	<ul style="list-style-type: none"> • Näin teet superhuulet luksuspunilla! • Äänekäs seksi on huippuseksiä! • Tirkistele marraskuun muhkeita miehiä • Aerin Lauder ja rikkaan tytön kuteet. • Toppa tytön tiellä pitää • Hän on antanut neljässä vuodessa kantrille uudet salonkikelpoisemmat kasvot. • ”Olen kotona viihtyvää

		<ul style="list-style-type: none"> kuningattaren tittelistä. Ihminen Lauryn (Hill) on kuitenkin vaatimaton supertähti. Yksi aarre perheellä oli: pieni tyttö, joka lauloi kuin enkeli. (Twain) Hän (Oksana Bajul) oli suuren yleisön kaipaama diiva. Mielestäni hän on taitoluistelun Madonna. (Oksana Bajul) Lauryn Hill on 24-vuotias musiikin supertähti - - 	<p>tyyppiä ja tykkään laittaa ruokaa”, paljastaa Shania - - ei taida olla aika hypätä piukoista nahkahousuista esiliinaan tai mummamek-koon.</p> <ul style="list-style-type: none"> Aerinilla onkin erehtymätön rikkaan tytön tyyli. Puhdas, kuultava iho + vähän väriä = takuvarma kaunistaja. Hemaisevalla Giselellä on kurvit kunnossa Versacen juhlatopissa.
negatiivinen	<ul style="list-style-type: none"> Kalpeanaama kaunistuu pinkillä poskipunalla - - Nainen on kyllästynyt kotiapulaisen ja sihteerikön rooliin. 	<ul style="list-style-type: none"> Rikas tyttörukka Hänen roolihahmonsa ei ole mikään älyn jättiläinen - - 	<ul style="list-style-type: none"> Sopiva jumppa sohvaperunalle: Carol Hathawayn vatsa, Ally McBealin pohkeet - - perinteinen madonna ja huora –kompleksi.
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> Neiti Ruutu - - cosmotyttö juhlatunnelmissa. - - kuukauden cosmonainen - - - - valmentaa ajattelemaan positiivisesti, kuten cosmotyöt tekevätkin. Tulieluinen rakastaja ei kannata naiselleen ruusuja - - Aerin Laurerin nykyinen duuni on kuin jokatyön unelma. - - ainakin yksi kansasisar käsipuolessasi. 	<ul style="list-style-type: none"> - - tämä kosmetiikka perheen perijätär - - - - soulsiskot puntarissa - - Soul-leidit rasteleissään - - - - kadehdittava naisihminen - - 	
12/99	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> Jumalattaret juhlivat öisin. - - joka kuljetti meitä kahta kansainvälistä seikkailijatarta - - - - kun Arkipäivän Afrodite on juuri levittänyt kasvoilleen - - - - hyökkää sieltä miehensä kimp-puun kuin nälkäinen naarastiikeri ja nauttii sitten saaliistaan. Kesken kaiken poikaystäväni kuiskasi korvaani, että olen kuin kiimainen narttu. Se oli hänen tapansa sanoa, että olen hänen jumalattarensa. Yhdessä yössä ahkerasta ahertajasta tulee kimaltava kuningatar. Parin meikkikikan avulla sinusta-kin sukeutuu seksipommi. Tuiki tuiki tähtönen Vaikka eläisitkin vakiintuneessa suhteessa, ajattele, että olet hänen rakastajansa, et kumppaninsa. Näin Venus viettelee. 	<ul style="list-style-type: none"> - - lahjakas näyttelijän-alku ja runotyttö. Kansikuvakuningatar James King - - nuoret miesnäyttelijät ovat lätkässä magneettiseen tähtöseen. Popkuningatar Whitney Houston - - Kultakurkku-Whitneyn ura - - Cameron Diaz: Kaunis kameleontti - - Vaalea enkeli - - Tumma kaunotar Hänessä on jotain samaa kuin Marilyn Monroessa. (Halliwell) 	<ul style="list-style-type: none"> Ole seksin jumalatar! Tee itsestäsi unelmien nainen James King on nimestään huolimatta nätti tyttö Löhöilemällä älyköksi Tulipunaiset huulet ovat talvimuodin tärkein asuste. Onnellisia ovat ne, jotka ovat buukanneet itsensä Bahaman-koneeseen vuoden-vaihteeksi. Tee kuten trendikkäät - - ja hanki tukkaasi kaksi väriä. - -jonnamaija-hiuslook - - Valitse oma Cameron Diaz –lookisi ja kokeile itse. - - kaunis ja kurvikas kuin Sophia Loren - - Mitä eroa on sinulla ja sek-sipommilla? Ei mitään - -
negatiivinen	<ul style="list-style-type: none"> Todellinen seksin jumalatar ei ole ylimeikattu yhden yön ihme - - Muutu hiirulaisesta jumalaiseksi - - Köyhän tytön talviväri 	<ul style="list-style-type: none"> Whitney Houston on musabisneksen kanarialintu, joka on valinnut itselleen ökykalliin kirppari-lookin. - -prinssiä nipistellyt 	<ul style="list-style-type: none"> - - levinyt silmämeikki on ehkä näyttää seireeneillä, mutta meitä tavallisia juhlijoita se ei kaunistaa.

	<ul style="list-style-type: none"> -- köyhän naisen James Bond -- 	<p>rääväsuinen punapää pelkkä markkinavoiemien muovaama tuote?</p>	
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> Sinkku voi sukeltaa nettiin kuin rakkauden ja ystävyysverkkoon. -- cosmonaiset laittavat kaiken peliin vuosituhannen viimeisiin rientoihin. Ystävänäiset levittävät suojaverkkonsa, kun maailma murjoo -- Ja yksinasuva hoitaa kohtalosisarensa ruokaostokset -- -- pirtsakka, reilun puolivuosisataisen elämäkokemuksen kerännyt rouvashenkilö. -- ystäviini kuuluu muun muassa 14-vuotias neiti -- Olenkin varautunut joulukorttikauteen mummojen käärmesalvapatkilla -- Äideiksi humahtaneet -- -- mies haluaa tietää tyttöystävänsä perheestä -- -- että isoäidin joulupullat -- -- tee kuten cosmotyttö: lakkaa varpaankynnet vaalealla -- Hevitytöt ryysäävät -- katsomaan elävää legenda -- 	<ul style="list-style-type: none"> Diiva pukeutuu paljettitakkiin -- Maustetyttö avoimena -- Villikkomalli James Kingillä -- Aikana, jolloin <i>Liehuva Liekinvarsi</i> kilvoittelee Mäntyniemen avainnippusta <i>Kirkkonummen Kuningataräidin</i> kanssa -- 	<ul style="list-style-type: none"> -- peppipitkätossuomaisesta nimestään huolimatta -- Sobieski haluaa pysyä tavallisena tyttönä.
2/00	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> Murra muurit ja muutu miesmagneetiksi Nainen on miehelle kuin lepattava liekki -- Älykkönaisten musiikkia -- -- kuvautti meikkisarjansa mainoksiin hammasrautaisen hymytytön Lumikuningatar Valloita lumihuippuiset vuoret -- Tekeekö lihallisten ilojen lukujärjestys sinusta täytymyksen tohtorin? Vauhtimimmi suuntaa talven tullen rinteisiin sukset rasvattuina. Hän ei saa kicksejä rinnallaan liihottelevasta enkelityttösestä -- 	<ul style="list-style-type: none"> Pusuhuulinen Bond-tyttö Piikikkään älykkäitä naisia -- kevätkuolinäytöksen hehkeät mallineidot -- Punaposkiprinsessat. Nuoret tähtöset hallitsevat näteimmät poskipunatyylit. Natalie Portmanin tyyliprinsessa-lookiin -- Suloinen omenaposki Keri Russellin söpöön olemukseen sopivat hehkeät naapurintytön posket. Christina Ricci, tuo persoonallinen Hollywood-tähtönen Ex-huippumalli Veronica Webb ihmettelee kaunotar-ten munasolukauppaa. 	<ul style="list-style-type: none"> Käy Cosmon seksiakatemiamia – ja ole priimus! Sievät ja seksikkäät alusasut Näin pääset irti valloituskierteestä Maaailman muotinäytöstyylit keikkuvat tänä keväänä sinunkin kutreilla. Rohkea ja luonnonkaunis ryntää rinteeseen paljaaltaan.
negatiivinen	<ul style="list-style-type: none"> Rakkausnarkomaani lempjaa poikaystävän toisensa jälkeen -- -- madonna-huora-kompleksista kärsivälle garderobikustaalle seksikkyyys tarkoittaa <i>playboy</i>-tyttöä kaikilla mausteilla. Jotkut miehet -- yrittävät vaatettaa naisen kuin tahdottoman nukun. -- Anne ei muistele hyvällä päätymistään muotinueksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Monet kuvittelevat vieläkin, että olen täysin yhdenkevä blondi -- (Charlize Theron) -- kieltäytyy olemasta ”söpöliini naispoppari”. 	<ul style="list-style-type: none"> Muovimaisen paksu pakke-likeros naisen kasvoilla ei pure minun. Pidän luonnollisen kauniista naisista -- Media pursuaa lintoja ja janinoja, jotka puhuvat itsestään tuotteina. Älä vanhene liian vinhasti

	<ul style="list-style-type: none"> -- muiden ihmisten silmissä olin pelkkä seksilelu. -- otusrukka yrittää suojella leluun kynsin hampain -- -- haluaa pitää teerenpeliä koppeloni kanssa! He haluavat naistensa pukeutuvan hillitysti kuin ruotsalaiset kartanonrouvat. -- pännii näyttää konservatiivi-selta hienostorouvalta. -- haluaa naisensa näyttävän keski-ikäiseltä kansanedustajan rouvalta? Mitä mallinukeksi muutettu naisressukka voi tehdä -- Näpit irti, näppihaukka -- naisen kai oletetaankin olevan samantyyppinen seksuaalinen tuote kuin se bikineihin puettu pumpattava barbara -- -- ihanasta naisesta tuleekin tyytymätön narisija -- 		
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> Kaikki orgasmia epätoivoisesti metsästävät siskot, -- -- pyysi minua katsomaan erästä pitkäsaarista blondia -- Ystävättäresi alkavat vältellä sinua -- E erityisen suosittu paikallisten (kreikkalais-ten) cosmotyttöjen keskuudessa -- Hippityttö yhdistää soman mekon mummon korikassiin -- Jokatytön klamydiatesti 	<ul style="list-style-type: none"> Charlize on etelä-afrikkalainen maalaistyttö, joka puski sitkeydellään itsensä Hollywoodin tähti-kaartiin – perheväki vallon ja isän juopottelun varjosta -- ei tuntenut vasta kaupunkiin muuttanutta mallityttöä -- Tuhannet kauniit ja lahjakkaat tyttöset -- 	<ul style="list-style-type: none"> Trendikkäitä eivät ole enää langanlaihat näyttelijät ja mannekiinit --
12/00	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> Kaiva tyyneen kuoresi alta rietas minäsi ja muutu rakkaasi sylissä tuhmakeksi tytöksi. Vapauta sisäinen seksipaholaisesi. -- sinusta tulee juhlien tähti. Herkkupeppu -- hän tietää olevansa poikaystävänsä sydämen nykyinen valtiatar. -- rupikonnaksi haukuttu ex-tyttöystävä saattaa paljastua prinsessaksi. Olen kuulemma oikea piru naiseksi -- Naispaholainen nauttii enemmän Keilataan, beibi! 	<ul style="list-style-type: none"> -- (Penélope Cruz) on hyvä tyyppi. Kansikuvatytämme -- Syvän etelän hedelmä -- Texasin kaunotar -- (malli Bridget Hall) Parikymppinen pop-prinsessa -- -- hän muuttuikin valtakunnan kuumimmaksi rokkimimmiksi -- -- esiintyvät -- ikidiivat Toni Braxtonsta ja Whitney Houstoniin. 	<ul style="list-style-type: none"> Juhlava filmitähtitukka Cosmonaisen huoneentaulu tsemppaa itsevarmaksi.
negatiivinen	<ul style="list-style-type: none"> Muillekin kuin tantoille. Tyylikäs tätikassi. Seinäkukkaset, huomio! -- Tarjoamme eväät hauskanpitoon. -- päätyi kerran kännipäissään moisen 	<ul style="list-style-type: none"> Elokuvatähtöset ovat vihdoin huomanneet, että kannattaa oikeasti näyttää – elokuvatähdeltä. Älä huolestu, edes ammattikaunottaret eivät aina sähkö filmillä. 	<ul style="list-style-type: none"> Anna muiden mummoilla nutturoissaan -- Itsestäni ei ole toistaiseksi löytynyt kylliksi naista moiseen.

	<p>unelmakoneen lakanoiden väliin.</p> <ul style="list-style-type: none"> Hän on kuitenkin itse tarinan suurin noita. -- rupikonnaksi haukuttu ex-tyttöystävä saattaa paljastua prinsessaksi. -- oletin hänen entisen heilansa olevan viehätysvoimaton, ronski seksihullu. -- kultamussukan ex-tyttöystävä on varsinainen mörkö. 		
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> -- hänen tulee pitää sinua entistä heilaansa viehättävämpänä -- Neiti-Ex – ystävä vai vihollinen? Ahkera ja aktiivinen cosmonainen -- Cosmonainen ei ole kova eikä häikäilemätön, mutta hän osaa pitää puolensa. -- pyysi minua katsomaan erästä pitkäsääristä blondia -- Cosmotyttö vaalii sporttista olemustaan juomalla raikasta vettä – sopivasti. 	<ul style="list-style-type: none"> Madame halusi drinkin -- Jennifer Love Hewitt -- Neito on pääosassa -- Viileitä potkivia kimmoja on nähty ennenkin -- Melkoinen saavutus mimmiltä -- 	
4/01	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> Lemmenruokaa eli Afroditen kanssa aterialla -- annan naisille mahdollisuuden olla edes unelmissaan hallitsevia kissanaisia. Tavallisen palkan varassa sinnittelevät tosinaiset -- Kolmekymppisenä en ole enää eilisen teeren tyttö. Kauniita unia, beibi. 	<ul style="list-style-type: none"> -- Kate Winslet on ihanan itsepäinen britti. Sulotar Espanjasta -- näyttelijätär lunasti oman aikamme Milon Venuksen tittelin -- Laita kampaaksesi uusiksi maailman-tähtösten malliin. -- julkikseksi Kelley kohosi naituaan yhden universumin kauneimmista naisista, näyttelijä Michelle Pfeifferin. -- kaunotar on laiha kuin oljenkorsi. Entinen seksisymboli on nyt luuviulu -- -- kultakutrisaesta seksipommista näkiintyneeksi keskitysleirivangiksi muuntautunutta Portia de Rossia -- Seksijumalatar-Samanthaa esittävä Kim Cattrall -- -- pätee kuitenkin siroon kansikuvatyttöömme -- Missonin raitamekkoa esittelee tämän hetken kuumin nimi Mini Andén. Näyttelijä Kate Winslet -- haluaa elää kuten kuka tahansa. 	<ul style="list-style-type: none"> Oivalla Jennifer Anistonin sutjakkuuden salaisuus. Jenniferoi jenkkakahvasi -- lopetti tupruttelun, mistä hänen miesystävänsäkin ilahtui. Ylimääräisen hatunnoston Ang Lee ansaitsee sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisestä. Korkeat korot takaavat loistosääret.Sujauta ylläsiinihame ja sen seuraksi säriäsi sulostuttavat avokkaat tai sandaletit. -- poskipuna -- saa sinut näyttämään yhtä hehkeältä kuin Gisele Bündchen. John Malkovichin paikan fiksujen naisten päiväunissa -- -- voi olla menestyvä näyttelijätär, vaikka ei olekaan langanlaiha. -- rakastuminen siihen oikeaan sekä koti ja perhe ovat kuitenkin monelle naiselle oman uran ohella tärkeitä unelmia.
negatiivinen	<ul style="list-style-type: none"> -- haluammeko oikeasti olla hermostuneita anorektikkoja ja viiniä siemailevia muotinuukkeja? En osaa kuvitella Elinaa kokkaavana ja siivoavana 	<ul style="list-style-type: none"> --supertähtiä olivat Melrose Placen viettelijättäret. Nämä ”kuvaruutukaisat” - -- kultakutrisaesta seksipommista 	<ul style="list-style-type: none"> Fiksu ja filmaattinen, silti yksin Miten Hollywoodin miestuottajat manipuloivat naiskuvaa Annammeko

	<ul style="list-style-type: none"> • kodinhengettärenä. • Emme enää elä yhteiskunnassa, jossa naimatonta naista pidetään vanhanapiikana. • Elina ei ole vanhapiikatyyppiä. • Siivoaminen - - tuo mieleen miehen oman äitikullan. 	<ul style="list-style-type: none"> • nälkiintyneeksi keskitysleirivangiksi muuntautunutta Portia de Rossia - - • Surulliset tikkaritytöt • - - lehdet alkoivat kutsua sarjan näyttelijättäriä lollipop-tytöiksi. - - pää näytti ylikorostuneen suurelta suhteessa kuihtuneeseen vartaloon. • - - heilasteleva kaunotar on laiha kuin oljenkorsi. • Entinen seksisymboli on nyt luuviulu - - (Michelle Pfeiffer) • - - yhtä vapaamielinen suhde seksiin kuin miestenlehtien unelmabarbeilla. • Tällaisia ronskireettoja elää lähinnä miehille suunnatussa pornografisessa roskavihteessä. 	<ul style="list-style-type: none"> • äijänkäppyröiden sanella naisihanteemme? • Tupakalta haiseva hengitys, hiukset ja löyhkäävät vaatteet karkottavat miehet tehokkaasti. • Ally McBeal- ja Sinkkuelämää-sarjojen nuoria naisia keuhataan - - ovat keski-ikäisten mogulien - - marionetteja. • - - nähtiin nykyaisina, jotka olivat ainakin sängyssä ja shoppailurin-tamalla tasa-arvoisia miesten kanssa.
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> • Myös naiset ovat minua kouluttaneet, ensin äiti, sitten tyttöystävät ja vaimo. • Huhtikuussa cosmotyttö heittää hyvästit hangille - - ja pyytää ihastuksensa kohdetta vaihta-maan hänen autoonsa kesärenkaat • Kesämorsianten kannattaa kipaista katsomassa elokuva Häät mielessä - - • Jatsitytöt suuntaavat Espooseen ja April Jazziin. • - - kutsu huomenna tyttökaverisi kylään. • Ystävätär mukaan ja menoksi! • - - että cosmonainen tumpaa savukkeensa - - 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirsten Dunst suoriutuu kunnialla viime vuosisadan alun teiniprinsessan roolistaan. • Naimaton neito - - • Leidit tiukkoina - - • Neito itse sanoo vain lainanneensa soitinta. • Moni levyn kappaleista sai alkunsa laulajattaren ajellessa ympäri Lontoota - - • Linsiprinsessa • Destiny's Childin tytöt - - • Prinsessa Victoria irrotteli ystävättärensä kanssa - - 	
12/01	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Pikkujoulusesongin prinsessa kimaltelee päästä varpaisiin. • Prinsessa Ruusunen (muotikuvan otsikko) • Tuiki, tuiki tähtönen • Jokaiselle prinsessaksi haluavalle. Eläköön Tuhkimo! 	<ul style="list-style-type: none"> • Rääväsuinen Beatles-tytär Stella McCartney • Päättäväinen suukkosuu • Nicole Kidman ja muut yön kuningattaret - - • Nicole Kidman on Hollywood-kaunottarien absoluuttinen kuningatar - - • Espanjalaiskaunotar Penélope Cruz - - • - - Amerikan unelmatyttö, huippumalli Niki Taylor - - • Naiset ihailevat Nikin naapurintyttömäistä raikkautta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Näin opastat miehesi antamaan parasta - - • Veny tv-tähden mukana pitkäksi ja solakaksi. • Tumma, kimaltava ruskea on kynsilakkojen seksikäs älykköväri • Jumalattaren vartalolla siunatun Nikin (Taylor) elämä kuitenkin muuttui - -
negatiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • - - nutturapäistä liikunnanopettajaani. • Himoatko jotakin muuta? - - Sokerihiiri - - Rasvasieppo - - 	<ul style="list-style-type: none"> • Nikin timmiksi treenaama vartalo kun ei tuo mieleen lössähtänyttä kotiäitiä. 	
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> • - - löysi isoäidin kirjahyllystä karmean opuksen. • Jokatyön joululahjatoive numero yksi - - • - - daamia odottaa tomaatti-basilikakeitto 	<ul style="list-style-type: none"> • Nasta, napakka cosmonainen Kira Poutanen - - • - - on tullut äitiinsä, prinsessa Dianaan, - - • Rakastetun tyttären ja sisaren kuolema yhdisti perheenjäseniä. 	
7/02	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta

positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Viimeistele itsesi jumalattareksi. • Kaunotar ja kumiukko • -- kehity pusupapittareksi! • -- alkanut vaihe oman avioliiton kuningattarena. • Rantaprinsessa valitsee vilvoittavan väljän paidan - • Neiti Kesäheinä (kampausmallin esittely) • -- ehdottomat kesätuotteet, joiden avulla sinusta tulee todellinen kesäjumalatar. • Vinkkimme tekevät sinusta valloittavasti kehräävän kesäkissan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Englannin ruusu • Kiireinen näyttelijätär Rachel Weisz on heinäkuun Hyvä tyyppi. • Te äänestitte maailman kaunottaret järjestykseen. • Uuden ajan soul-kuningatar Angie Stone -- • Texasialiskaunotar (Jerry Hall) • Beach baby Britney S. tuulettaa napakoruja pallobikeineissään. • Huippumalli Naomi Campbell -- 	<ul style="list-style-type: none"> • Opastamme sinut täyden kympin suutelijaksi • Huoleton maalaistyyli hurmaa. • Pistä seksiä poikatukkaasi
negatiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Häähirviön hyökkäys • Kaaso voi joutua monsterimorsiamen orjattareksi -- 	<ul style="list-style-type: none"> • Rikkaat äitirukat? Julkisuuden härskit rahastajaäidit -- • Rahastajamammat toimivat törkeästi -- • Härski-Hurley (Elisabeth) miljonäärin lompakolla. • Kullankaivajaksi leimattu brasilialaiskaunotar -- (Luciana Morad) 	
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> • Usein morsian haluaa häistä -- • Eräs naispuolinen työkaverini oli ottanut kielilävistyksen. • Kerran minulla oli treffit eri tytön kanssa viikon jokaisena iltana. • Herätys kaikki lyhyttukkaiset cosmonaiset! • Älä silti pukeudu valkoisiin ystävättäresi kesähäihin! 	<ul style="list-style-type: none"> • -- pitivät huolen siitä, että tyttärellä oli tutkinto -- ennen kuin näytteleminen vei neidon mukanaan. • Farkkutytö Stella McCartney -- • -- lohduttuudu kuuntelemalla leidin levyä -- • -- on tullut äitiensä, prinsessa Dianaan -- 	
12/02	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Unelmien prinsessa • Rohkea rokkimimmi kerää katseet. • Olet siis satuprinsessa. • Rautainen rokkinaisen (muotikuva) 	<ul style="list-style-type: none"> • Hollywoodin kutistuvat kaunokaiset • Heittäydyn innolla Bond-tytöksi • Stand up –koomikko Krisse Salminen paljastaa - - esittämänsä valloittavan bimbon -- • -- Halle (Berry) valittiin päättäjäistanssien kuningattareksi. • Kaislankapeita kaunottaria 	<ul style="list-style-type: none"> • Mikä on tyylisi tyttöystävänä? • Tee kuten Selma: 2 helppoa lyhyttä kampausta • Halle kertoo - -miten hän voitti vaikeudet. • Staroja tyttöttää.
negatiivinen		<ul style="list-style-type: none"> • Näyttelijät näivettyvät nälkäkurjiksi • Langanlaihät tähdet riskeeraavat terveytensä -- • Staravaras (Winona Ryder) • -- tikkuhyönteisiä? (laihät näyttelijät) • -- he eivät näyttäisi syöttöporsailta tikunmallisen Calista Flockhartin rinnalla. 	<ul style="list-style-type: none"> • Laihuuden ihannointi on mennyt liian pitkälle.
neutraali		<ul style="list-style-type: none"> • -- Gimmelin neidot -- 	
4/03	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Vahvan itsetunnon valtiatar • -- sinun kaltaisesi jumalatar on valinnut juuri hänet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kohukaunotar Jennifer Lopez • Huippumalli Karen Mulder -- • Maailman kuumin nainen 	<ul style="list-style-type: none"> • 7 niksia nautintoon • Täyden kympin kroppa • -- kutsuvan kosteat huulet

	<ul style="list-style-type: none"> • Keskilämmen kukka (muotokuva) • Viidakon villikissa (muotokuva) • Seireenin kutsu (muotokuva) • -- ja saat mainetta kyökin kuningattarena! 	<ul style="list-style-type: none"> • -- • Kansikuvamallin -- • Kultatyttö Kelly • Chicagon kuningattaret • Pariin otteeseen maailman seksikkäimmäksi naiseksi valittu upea Jennifer -- • Dannii tykkää tuhman bailaajatytön imagostaan. • -- Jennifer Garner piristää epätavallisen miehet piek-sevänä sankarittarena -- • Cosmokansien kaunotar 	
nega-tiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • -- pikkukivaisilla pimuilla. • -- vie siipirikkominiän maalle seestymään. • -- vanhatpiat, onnettomat naisparat -- • Vaarallinen vampira? 	<ul style="list-style-type: none"> • Hirviötähti Hollywoodista. Kauhutarina kamalasta kaunottaresta. • -- joiden ihailua korppikotkat tarvitsevat elääkseen kuin vampyyrit verta. • -- pyrki huolehtimaan siipirikkomallista. • -- saa herkästi diivan leiman. Enkä minä halua olla mikään diiva, vaan ihan mukava ihminen. • Elokuva kaupungin kulissien taakse mahtuu monenlaista diivaa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Näpyt ja haiseva hengitys, yäk. • -- Julmia Juoninen – tyylinen ulkonäkö -- • Sen sijaan he pyöriivät baareissa orastavassa täti-iässä.
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> • Eräskin neito pyysi miespuolista ystävänsä -- • Nissanin uusi Micra on kuin tehty cosmotyön vapauden välineeksi. • Toivotamme kaikille cosmo-tipuille oikein munarikasta pääsiäistä! • Huhtikuun synttärityttö Härkä -- • -- hän itse vai nuorempi kilpasisko. • Stadin friidu (muotokuva) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nasta napakka naisellinen 8 upeaa cosmonaista • Reissunainen -- 	
5/03	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Siipirikosta sankariksi! Näin muutut valittajasta voittajaksi. • Pelinaiset bileissä + biitsillä • Ruusunen päiväunet • Rantabeibi pinkissä (muotokuva) • Diiva divaanilla (muotokuva) 	<ul style="list-style-type: none"> • Näyttelijä Kate Hudson, 23, on kipuamassa Yhdysvaltain suosikkisöpölinien kastiin. • Hunajainen Kate H. -- suloinen tähti -- • Tyylikameleontti • Kate Hudsonista tulee uusi romanttisten komedioiden kuningatar. • Renée[stä] -- löytyy myös klassinen elokuvakaunotar. • Norah Jones – sielukas laululintu -- nousi jazz-staraksi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sinä olet seksikäs! • Alaston totuus: Sinä olet upea! • Musiikkimaailman tuorein tuhkimotarina -- • Me kerromme, miten näytät paremmalta ilman vaatteita. • Mehukas makupala (muotokuva, jossa meloniviipale ja nainen)
nega-tiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Vanhemmat eivät näe aikuista naista vaan pienen tytön -- • Siipirikosta sankariksi 	<ul style="list-style-type: none"> • -- että hetken narttuilu telkkarissa voi tarkoittaa ainaseksi ikäväksi ämmäksi leimautumista. • Tuhlaajatytär • -- kuvittelee Kellyn (Osborne) olevan tyyli-ikonin ja palleron sekoitus -- • Norah Jones -- Isän hylkäämä tyttörukka nousi jazz-staraksi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyllihelmainen Hilary Swank ei aivan vakuuta, vaikka päällä olikin Dioria.
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> • Seuraamme kiinnostavien cosmonaisten elämää vuorokauden ajan. 	<ul style="list-style-type: none"> • -- neito tietää • Kovan kimman pehmeä puoli 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunne olosi kotoiseksi Eevan asussa.

		<ul style="list-style-type: none"> • Maustemimmistä versoi menestyjä. (Melanie Chisholm) 	
6/03	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Vau, mikä vesipeto! (uutuus bikineitä) • Pisteitä menomammoille! • Palaverin pelinainen • Goan kaunotar (muotikuva) • Rantautunut merikukka (muotikuva) • Dyyynien diiva (muotikuva) • Vedenneidon kauneusvinkit. 	<ul style="list-style-type: none"> • Natalia Vodianova – tähti omassa sadussaan. • Vaaleat kaunottaret kuten Nicole Kidman -- • Alessandra Ambrosio -- Luonnonlapsi -- 	<ul style="list-style-type: none"> • Ykkösluokan yläkroppa • Nappaa unelmauros • Timmi tyttö kääntää kesällä katseet. • -- Natalia Vodianovan matka venäläiseltä vihan-nestorilta muotimaailman huipulle ja rikkaan aatelismiehen vaimoksi. Lue yksinhuoltajaäidin tyttären kiehtova tuhkimotarina --
negatiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Kun olin katsomassa Hunksien keikkaa, keski-ikäiset mammat hyppivät - • -- ketäpä nuorta miestä nalkkuttava mamma kiinnostaisi? • On sääliä nähdä nelikymp-pisiä tätejä bailaamassa nuorten naisten seassa. • Ennemmin höperö vauhtitöti kuin valittava ämmä kassajonossa. • -- pelkää, että vampira raastaisi häneltä miehen väkipakolla. • -- sekä nähdä Saijassa haluttavan naisen opettajatäidin sijasta. • Ujosteleva orvokki ei pääse tavoitteeseensa yhtä varmasti kuin intohimoinen nainen. • Mami tietää paremmin 		
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> • Leikit lehmyttöä -- • Poikatyttö ei juuri viihdy peilin edessä -- 	<ul style="list-style-type: none"> • Venäläisen vihannestorin tyttö valloitti muotimaailman. • Laulajattaren magneettimaisesti houkutteleva ääni • Laululintu Sarah Whatmore -- 	<ul style="list-style-type: none"> • Lue yksinhuoltajaäidin tyttären kiehtova tuhkimotarina. • Kesäpäivä kiinnostarena
7/03	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Ole oman elämäsi kuningatar, oman Tuulen viemää -elokuvaasi sankaritar. • Annan luksusnaiselle laatulahja -- • Cosmon kahdeksan hekumallista haastetta sparraavat sinut seksin ylipapittareksi. • Heittäydy hyväksi jatkaksi • -- montako kertaa sankarittaren mainittiin laiminlyövä ihastuttavaa ulkonäköään. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rämäpää-enkelin paluu. • Tehotyttö Drew Barrymore vie eikä vikise. • Pörröpää-Drew -- • Urkimme hehkeältä kansikuvakaunottareltamme (Barrymore) • -- matki valkokankaiden kaunottaria -- • Valkokankaalla villi poikatyttö seikkailee kaikkein vauhdikkaimpana Charlien enkelinä. • Tämä boheemi beibi vaihtaa pintamuodin klassiseen tyyliin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaadi kuningattaren kohtelua • Kolhuista kukoistukseen • Opi leiskuvan lemмен lait • Näin saat Lucy Liun teräsidet. • -- kannessa oli Drew Barrymore, jonka olemus on terveen ja normaali-painoisen näköinen! • Seksikkyyttä tiheä ja hehkuva kuuma look on ihastuttavan helppo toteuttaa. • Kopio kotona persikka-hehku -- matki valkokankaiden kaunottaria ja kokeile poskillesi persikkaa.
negatiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Helppo: Termi, jota miehet käyttävät naisesta, jonka seksuaalinen käytös muistuttaa miehistä 	<ul style="list-style-type: none"> • Penélope Cruzin kirppari-look ihmetyttää, sillä tähti yleensä pukeutuu klassisen elegantisti. 	

	<ul style="list-style-type: none"> käytöstä. • Tarkoituksena on käydä katsastamassa äitimuorin perintöpytinki. • -- säilyketölkkejään jemmaavasta mummelistä • Ylikiltti pankkineiti -- päätyy nuhriseksi kotirouvaksi -- • Pieni tiedote kaikille omissa nurkissa piileskeleville tuntemattomille Tuhkimoille -- • Ehkä olet kuin Ruusunen, joka on sata vuotta tuijottanut joka ilta mitä tahansa oman elämän korviketta, etkä enää tunnista poikamiestä pysäköintimittarista. • Outo lintu voi herättää kiinnostuksen, mutta new age –tiedossa harhaileva hörhö saa hälytyskellot soimaan. • Paitsi että nainen vaikuttaa silloin teinitytöltä -- • -- en ikinä tule seurustelemaan kenenkään yhtä pintapuolisen kanan kanssa. • Olet todellisuus-telka-narkkari ja saippuaopperafrikki. 		
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> • Grillausvinkit cosmonaisten bileisiin. • Monipuolinen neito on opettanut -- • Olen ollut rakastunut kahdesti, kerran blondiin, kerran brunetteen. • -- friidu alkoi jauhaa niiden ostopaikasta -- • Ihastuin tyttöystäväni välittömästi -- • Äitini on aina vakuuttanut, että pystyn ihan ihin vain. • -- että sinä olet yhä kaupungin hauskin lyyli -- • Noudata seuraavan leidin esimerkkiä -- 	<ul style="list-style-type: none"> • -- kappale kertoo laulajattaren omista kokemuksista. • -- eläneen naistaiteilija Artemisia Gentileschin tarina -- • Sen sijaan taiteilijatar purkaa vihaansa maalaamiseen. • -- näyttelijätär -- voisi todellisuudessa olla -- 	
7/07	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • -- naulitsee treenatulla yläkropal-iaan kaikkien rantakissojen katseet. • Älä oo tommonen, oma hanipöö. • Urokset ovat tarkkoja reviiristään eivätkä halua, että heidän valloit-tamansa seksipeto muuttuu -- • Kahvinkeittotaidosta kelpo emäntä muistetaan. • -- pitävät sinut kauemmin pirteänä partyprinsessana. • Shake it, baby! (cocktaileja) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ex-superdiiva Jennifer Lopez ”Lempipaikkani on nyt kotisohva” • Ajattelen itseäni rakkauden seikkailumatkailijana, lemmen Kristoffer Kolumbuksena. • Sähköä kotikissa Aerobic-mestari Rita Niemi -- • Ranskalaiselokuvan grande dame, Mademoiselle Jean Moreau, 79. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pelasta parisuhteesi kesähullaannukselta haleilla ja hellällä hieronnalla. • Cosmon neuvoilla näytät tänä kesänä paremmalta kuin koskaan.
negatiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Kesytä äkäpussi! • -- muuttuu auringon valossa pomottelevaksi justinaksi. • Mutta oikkuprinsessat tukehtuvat hattaraansa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvästi diivan elkeet -- 	
neutra	<ul style="list-style-type: none"> • Cosmonaisen 	<ul style="list-style-type: none"> • Hollywood-siskokset 	

ali	<ul style="list-style-type: none"> • selviytymisopas • Kaikki neidot eivät myöskään - - • - - kun tapaatte tyttökavereiden kanssa - - 	Hilary ja Haylie Duff - -	
12/07	tavallinen nainen	julkisuuden nainen	muuta
positiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • Muistele, missä ilta-asussa tunsit itsesi viimeksi juhlien kuningattareksi. • Suukkosuu Hoida talvihuulet kuntoon kuorinnalla • Muotikuvia: Pikku pariisitar, Lady Domina, Kissanainen, Cocktaildiiva, Keeppiguru 	<ul style="list-style-type: none"> • Vuoden upeimmat Suomi-neidot • Supermallien uusi sukupolvi • Lauren Conrad Tosi-tv:n kuningatar - - • Cosmon kansikuvanainen Jenni - - • - - näistä popparityöstä on kasvanut elegantti nainen - - • Huippumallin kynitty pehko - - • Kaunotar bongattiinkin - - • Rokkimmin ja kauniin nörtin yhdistelmä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kiire haltuun nyt! Näillä neuvoilla säästät aikaa – ja itseäsi • Katie näyttää, että tätitukka-kin voi näyttää tyylikkäältä. • Monen - - pojan unelma-nainen on seksuaalisesti aktiivinen ja rohkea, mutta myös viaton ja kiltti. Kaikki palautuu siis ikivanhaan huora-madonna-jaotteluun. • Hehkeän iltameikin pikaohje. • Kyllästyttääkö pitkä liuhuletti? Ota mallia tähdistä ja leikkaa rohkeasti lyhyt rokkitukka.
negatiivinen	<ul style="list-style-type: none"> • - - johon kuuluu myös kilpasisarien armoton kritisoiminen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rääväsuuna tunnettu brittilaulaja Lily Allen - - 	
neutraali	<ul style="list-style-type: none"> • Uudistuneella palstallamme kuuluu Cosmonaisten (lukijoiden) ääni! • - - lähettää meitsille - - kuuman chicksin - - • Eläväinen - - vaaleaverikkö • Cosmonainen on harakka ja ylpeä siitä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kohutun Hearstin suvun perijätär. • Ikuinen poikatyttö (Silvia Modig) • Etenkin langanlaiha maustetyttö Victoria ”Posh” Beckham - - • - - upeat vuoden 2007 cosmonaiset 	